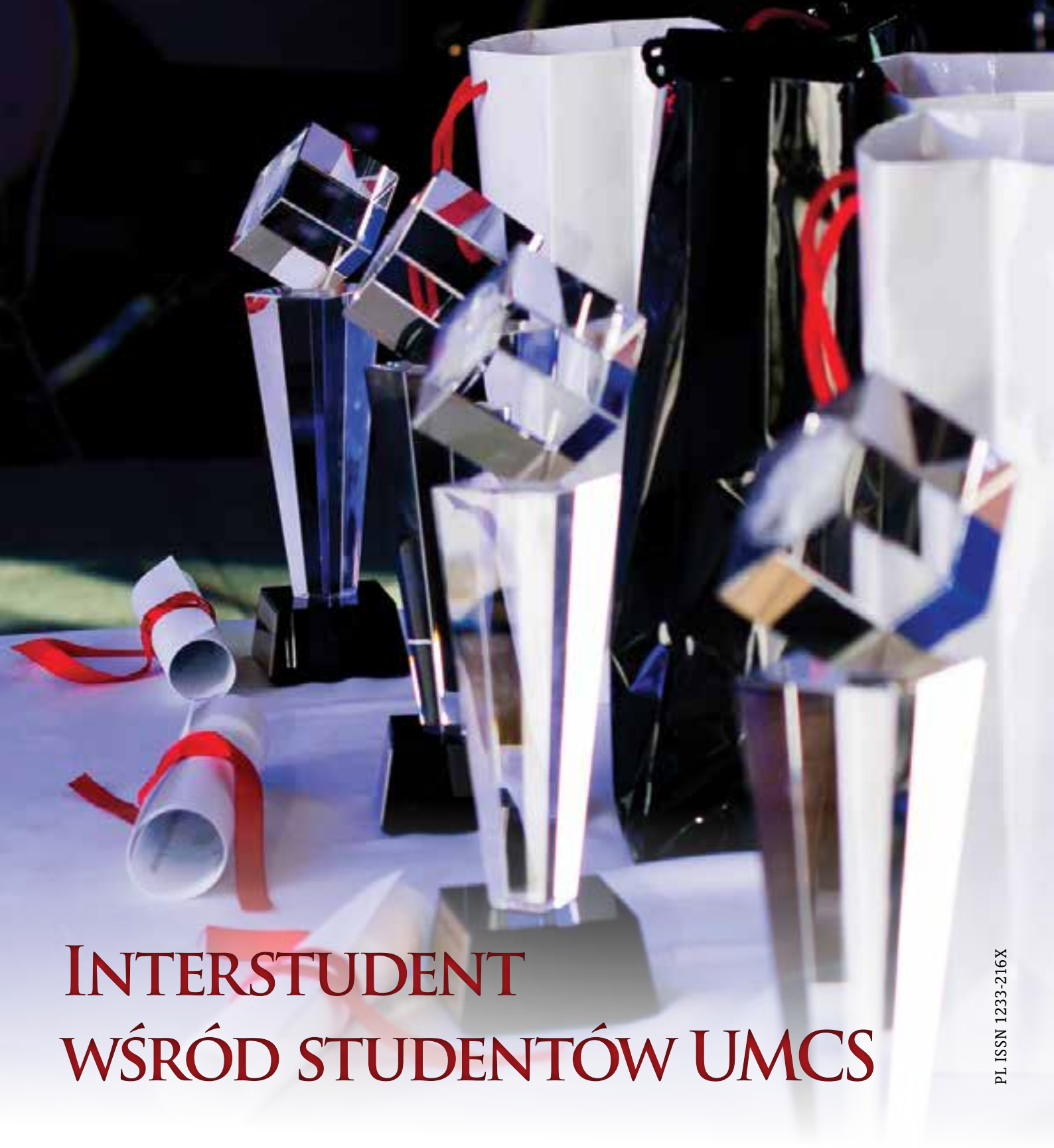

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 2/211 • luty 2015

Wiadomości Uniwersyteckie

INTERSTUDENT
WŚRÓD STUDENTÓW UMCS

KONFERENCJA „STUDENCI ZAGRANICZNI W POLSCE 2015”

GALA INTERSTUDENT 2014

FOT. ANETA ADAMSKA, KONRAD CICHON, ROBERT FRĄCZEK

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@poczta.umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemńska

Współpracownicy: Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Włodzisław Kostko, Beata Kozłowska,

Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Aneta Okuń, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okladka: Fot. Robert Frączek

Druk: Drukarnia Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład:

Studio DTP Academicon & Grzegorz Zychowicz, ntp@academicon.pl, <http://ntp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	9

Kartka z kalendarza

Wspomnienie o Profesorze Józefie Wojtanowiczu	12
Profesor Józef Wojtanowicz. In memoriam	14
5 lat Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS.....	15
40 lat Pracowni/Zakładu Dydaktyki Chemii.....	17

Nauka i ludzie

Odnowienie doktoratu doc. Jana Gurby	22
Laudacja wygłoszona podczas uroczystości odnowienia doktoratu doc. Jana Gurby	23
Salon „Polityki”	26
Wystawa o RPN	26
Wydział Politologii z nowymi uprawnieniami.....	27
20. Kongres EAA w Stambule.....	28
Międzynarodowa konferencja ekspertów na UMCS.....	28
XVII konferencja „Wpływ jakości i wiedzy na sukces organizacji w warunkach nowej gospodarki”	30
Dni Nauki Polskiej w Nowosybirsku.....	31
Sesja naukowa „Przyroda – człowiek – kultura”	32
Rocznica powstania styczniowego w Muzeum UMCS.....	33

Sprawy studenckie

Festiwal Piosenki Rosyjskiej w Biłgoraju	34
--	----

Warsztaty studenckie

„Modele Biznesowe w Doskonaleniu Jakości i Tworzeniu Inteligentnej Organizacji”	35
Kierunek gospodarka przestrzenna na WNoZiGP UMCS.....	36
Studenci turystyki historycznej i KNS Krajoznawców UMCS na Targach Turystycznych.....	37
„Kopciuszek” w CJKP.....	38
Studencka Zimowa Sesja Naukowa w Instytucie Filologii Słowiańskiej ..	38
Wieczór z Wieczorkiem.....	39
Studenci zagraniczni w Polsce 2015... ..	40
VIII LO w Lublinie zwyciężcą V Debaty Politologicznej	42
Czwarta edycja Nocy Biologów już za nami!	43
Koncerty „Chóru ponad Granicami” CJKP UMCS.....	44
Zajęcia z pierwszej pomocy.....	44
„Średniowieczne miasto – aspekty życia codziennego”	45
Spotkanie z mjr. Waldemarem Kruszyńskim	45
Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej... ..	46
Cheerleaderki UDS AZS UMCS.....	47
Konkurs z prawa rzymskiego rozstrzygnięty	47
„Sztuka jako wsparcie”	48

W świecie książek

Ważna książka historyka z UMCS wydana w Czechach	49
Broszura przygotowana przez studentów z Instytutu Historii.....	49
Nowości wydawnicze Wydawnictwa UMCS	50

Fot. Aneta Adamska

SPOTKANIE NOWOROCZNE NA UMCS

7 stycznia w Sali Senatu UMCS, z udziałem władz Uczelni, pracowników, studentów i doktorantów, odbyło się spotkanie noworoczne. Udział w nim wzięli także m.in. dyrektor Zamku Lubelskiego Katarzyna Mieczkowska-Czeriak i prezes Związku Pracodawców Ziemi Lubelskiej Zbigniew Kmicic. Uroczystość stanowiła okazję do podsumowania minionego roku w UMCS – szczególnie ważnego i wyjątkowego dla Uniwersytetu, który świętował 70-lecie istnienia. Na zakończenie rektor Stanisław Michałowski złożył całej społeczności akademickiej najserdeczniejsze życzenia noworoczne.

Fot. Aneta Adamska

Z ŻYCIA

Posiedzenie Senatu – 28 stycznia

Obradom Senatu przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: prof. dr. hab. Józefa Wojtanowicza oraz dr hab. Barbary Czwornóg-Jadczak, prof. nadzw.

Następnie rektor powitał w gronie członków Senatu UMCS dwóch nowych Senatorów, reprezentujących Wydział Zamiejscowy UMCS w Puławach: dr hab. Dorotę Kołodyńską, prof. nadzw. oraz dr Krystynę Leszczyńską, a także pogratulował z okazji uzyskania tytułu naukowego profesora prof. dr. hab. Radosławowi Dobrowolskiemu, Dziekanowi Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej.

W dalszej kolejności rektor Stanisław Michałowski przedstawił informacje na temat działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu, które zajmowało się m.in.: projektem Ecotech-Complex i organizacją spotkań konsorcjantów oraz zespołów merytorycznych w obszarach badawczych; przygotowaniem ogólnopolskiej konferencji „Studenti zagraniczni w Polsce 2015”; przygotowaniem prowizorium budżetowego na rok 2015; spotkaniami z władzami Lublina i Puław oraz przedsiębiorcami w sprawie wielu aspektów współpracy oraz rozmowami nt. możliwości wykorzystania środków z RPO; realizacją bieżących inwestycji i remontów; przygotowaniem Drzwi Otwartych, które odbędą się 13 marca w „Chatce Żaka” i Dnia UMCS w Puławach 20 marca.

Kolejnym punktem porządku obrad było podjęcie uchwały w sprawie prowizorium budżetowego na rok 2015. Przyjęta do prowizorium dotacja dydaktyczna na 2015 r. wynosi 192 238,0 tys. zł, z tego: 189 774,1 tys. zł przeznaczone jest na zadania związane z kształceniem studentów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr

naukowych oraz utrzymanie Uczelni (w tym remonty), 610,4 tys. zł – na zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych, 1 853,5 tys. zł wynosi dotacja przedmiotowa na dofinansowanie zadań projakościowych. Senacka Komisja Budżetu i Finansów wcześniej pozytywnie zaopiniowała prowizorium budżetowe.

Następnie rektor poinformował o dokonanej korekcie planu rzeczowo-finansowego na rok 2014. Podstawę do dokonania zmian w planie dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów na 2014 r. stanowi decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zwiększająca plan dotacji o kwotę 255 tys. zł do łącznej kwoty 35 152,3 tys. zł. Dodatkowo kwota dotacji przeznaczona jest na wypłatę studentom i doktorantom świadczeń pomocy materialnej. Z kolei podstawą do dokonania zmian w planie działalności dydaktycznej jest pismo Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, informujące o zwiększeniu planu dotacji na rok 2014 w zakresie dotacji podstawowej o kwotę 1 610,8 tys. zł, tj. do łącznej wysokości 195 257,8 tys. zł. Wyżej wymieniona dotacja zgodnie z obowiązującymi zasadami została podzielona na Wydziały oraz Jednostki Ogólnouczelniane.

W kolejnym punkcie, w związku z nowelizacją Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, Senat UMCS zmienił uchwałę ws. kursów podyplomowych i dokształcających oraz podjął uchwałę ws. potwierdzenia efektów uczenia się, zdobytych poza edukacją formalną w UMCS.

Ponadto Senat pozytywnie zaopiniował: złożenie przez Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców (CJKP) do Ministerstwa Edukacji Narodowej oferty na realizację zadania publicznego pt. „Wspieranie oświaty polonijnej w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

organizacji kolonii i innych form letniego wypoczynku dzieci i młodzieży”; złożenie przez CJKP do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oferty na realizację zadania publicznego w ramach Letniej Szkoły Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców; złożenie przez CJKP do Ministerstwa Spraw Zagranicznych ofert na reali-

zację zadań publicznych „Język polski drogą do sukcesu. Warsztaty powtórzeniowe z języka polskiego dla uczniów szkół polonijnych w USA”, „Wymiary polskości 2015 – warsztaty dla animatorów środowisk polonijnych”, „Wymiary polskości – warsztaty dla animatorów środowisk polonijnych” (edycja amerykańska).

Senatorowie zgodzili się również na utworzenie nowego kierunku studiów agrochemia oraz podjęli uchwałę w sprawie efektów kształcenia na nim. Agrochemia to studia I stopnia (inżynierskie, 7-semesteralne) stacjonarne i niestacjonarne o profilu praktycznym, które będą realizowane na Wydziale Zamiejscowym UMCS w Puławach. ►

JUBILEUSZ PROF. JERZEGO BARTMIŃSKIEGO

Fot. Grzegorz Michalec

Prof. Jerzy Bartmiński

12 stycznia w sali posiedzeń Rady Wydziału Humanistycznego UMCS odbyło się spotkanie z okazji jubileuszu 55-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. Jerzego Bartmińskiego połączone z promocją książki Profesora pt. *Polskie wartości w europejskiej aksjospherze*. Wydarzeniu, w którym udział wzięli m.in. rektor Stanisław Michałowski i prorektorzy Urszula Bobryk i Barbara Hlibowicka-Węglarz, towarzyszył koncert Orkiestry św. Mikołaja.

Prof. Jerzy Bartmiński jest wybitnym językoznawcą, pracownikiem Instytutu Filologii Polskiej UMCS i Instytutu Slawistyki PAN w Warszawie. Jest autorem ponad 500 artykułów naukowych, haseł

słownikowych i recenzji. Jego prace tłumaczone są na języki: rosyjski, angielski, francuski, niemiecki, czeski, ukraiński, białoruski, serbski i litewski. Swoje naukowe i zawodowe życie związał z UMCS – był prorektorem UMCS (1990–1993), obecnie jest Kierownikiem Pracowni „Archiwum Etnolingwistyczne” oraz zespołu etnolingwistycznego redagującego *Słownik stereotypów i symboli ludowych*.

Prof. Bartmiński był także inicjatorem, współzałożycielem i przewodniczącym uczelnianych struktur związku zawodowego NSZZ „Solidarność” oraz inicjatorem ruchu „Solidarność Rodzin”.

Fot. Grzegorz Michalec

Fot. Grzegorz Michalec

Fot. Grzegorz Michalec

Fot. Grzegorz Michalec

Następnie Senat UMCS zmienił uchwałę ws. zasad przyjęć na I rok studiów jednolitych magisterskich, I oraz II stopnia w roku akademickim 2015/2016.

W dalszej kolejności Senatorowie pozytywnie zaopiniowali wnioski Rad Wydziałów: Pedagogiki i Psychologii ws. zatrudnienia prof. dr hab. Grażyny Krasowicz-Kupis na stanowisku profesora zwyczajnego oraz Artystycznego ws. zatrudnienia dr hab. Małgorzaty Nowak na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W punkcie dotyczącym spraw bieżących rektor Stanisław Michałowski poinformował o pracach nad ceremoniałem akademickim i propozycji Polskiego Towarzystwa Heraldycznego odnośnie do herbu UMCS, zaś prorektor Ryszard Dębicki przedstawił informację nt. liczby realizowanych projektów badawczych i wniosków złożonych m.in. do NCN.

Ostatnim punktem obrad były interpelacje i wolne wnioski. Rektor przedstawił odpowiedź na pismną interpelację prof. dr hab. Andrzeja Dąbrowskiego, złożoną podczas posiedzenia Senatu UMCS w dn. 26.11.2014 r., która dotyczyła rozliczeń UMCS z firmami: Budimex (budynek Instytutu Informatyki UMCS) oraz Asseco (wdrożenie modułów SAP).

Magdalena Kozak-Siemińska
Rzecznik Prasowy UMCS

Spotkanie w Puławach

30 stycznia rektor Stanisław Michałowski i prorektor Urszula Bobryk spotkali się z radnymi Rady Miasta Puławy oraz prezydentem Puław Januszem Grobelem, wiceprezydentami Ewą Wójcik i Tadeuszem Koconiem i skarbnikiem Miasta Elżbietą Grzędą. Dyskutowano nt. obecnej sytuacji Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach oraz planach na przyszłość.

Konkurs „Faces of America”

Konkurs językowy „Faces of America” organizowany przez nasz Uniwersytet cieszy się bardzo dużym za-

interesowaniem wśród młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. Wpłynęło 45 zgłoszeń drużyn z 28 szkół, m.in. z: Lublina, Zamościa, Ostrowca Świętokrzyskiego, Opatowa, Starachowic, Kraśnika, Dubienki, Świdnika, Szydłowca, Włodawy, Hrubieszowa, Piask, Janowa Lubelskiego, Krasnegostawu czy Białej Podlaskiej. Do 18 lutego wpływały prace konkursowe. II i III etap odbędą się 13 marca podczas Drzwi Otwartych UMCS.

Anna Lada

KALENDARIUM

7.01 – rektor S. Michałowski i prorektorzy R. Dębicki i A. Bereza uczestniczyli w spotkaniu noworocznym w Lubelskim Towarzystwie Naukowym połączonym z wręczeniem Lubelskiej Nagrody Naukowej im. prof. Edmunda Prosta za rok 2014, którą otrzymał ks. prof. Tadeusz Guz (KUL) za książkę *Filozofia Prawa III Rzeszy*, oraz Odznaczenia Honorowego „Zasłużony dla Lubelskiego Środowiska Naukowego”, które otrzymali profesorowie Marian Budzyński i Krzysztof Szkucik (UP).

8.01 – rektor S. Michałowski i prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięli udział w spotkaniu noworocznym dla członków i sympatyków Związku Pracodawców Ziemi Lubelskiej w Hotelu Europa.

14.01 – prorektor U. Bobryk uczestniczyła w posiedzeniu Rady Pro-

gramowej ACK UMCS „Chatka Żaka”.

16–17.01 – prorektor R. Dębicki przewodniczył posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Nauki, które odbyło się na Uniwersytecie Warszawskim.

18–19.01 – prorektor U. Bobryk wzięła udział w wyjeździe do Lwowa, gdzie odbyła spotkania w Konsulacie RP oraz z dyrektorami szkół w Radzie Miasta.

19.01

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w spotkaniu Komitetu Naukowego Projektu Ecotech-Complex dot. uaktualnienia programu badań naukowych oraz wskazania potencjalnych partnerów przemysłowych do przyszłych projektów badawczych.

– prorektor R. Dębicki spotkał się z delegacją z Chersońskiego Narodowego Technicznego Uniwersytetu (Ukraina) – rektorem Jurijem Bardachovem i prorektorem ds. badań naukowych Galiną Sawiną w celu nawiązania współpracy naukowej.

20.01 – prorektor U. Bobryk uczestniczyła w nadzwyczajnym posiedzeniu Parlamentu Studentów UMCS.

21.01 – prorektor A. Bereza wzięł udział w spotkaniu pracowników – członków ZNP, którzy w 2014 r. przeszli na emeryturę lub rentę.

22.01 – prorektor R. Dębicki wzięł udział w uroczystości odsłonięcia i poświęcenia pomnika pamięci milionów ofiar Wielkiego Głodu na Ukrainie (1932–1933) – Ukraińców i Polaków oraz innych narodów, którzy stracili życie w wyniku zbrodni reżimu sowieckiego. Pomnik stanął na skwerze obok ronda Metropolity Piotra Mohyły w Lublinie.

23.01 – rektor S. Michałowski wzięł udział w uroczystym oddaniu do użytkowania Innowacyjnego Centrum Patologii i Terapii Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (ul. Głęboka 30).

NASZE SUKCESY

Wyróżnienie dla prof. H. Gmiterka

Archiwum prywatne

Prof. Henryk Gmiterek – w środku

Sdružení Historiků České Republiky, korporacyjna organizacja czeskich historyków, na Walnym Zgromadzeniu 27 stycznia podjęła uchwałę o wyróżnieniu prof. dr. hab. Henryka Gmiterka z Instytutu Historii UMCS honorowym członkostwem. Zostało ono przyznane w uznaniu dużego wkładu prof. H. Gmiterka do badań nad relacjami kulturalnymi polsko-czeskimi oraz dziejami czeskiej emigracji wyznaniowej w Polsce w XVI–XVII w., a także jako wyraz docenienia zasług wyróżnionego dla rozwoju współpracy organizacyjnej środowisk historycznych Czech z historykami polskimi.

Prof. H. Gmiterek blisko współpracuje z ośrodkami naukowymi w Pradze, Brnie, Ołomuńcu, Czeskich Budziejowicach i Pardubicach. Jest autorem ok. 50 publikacji o tematyce bohemistycznej, w tym obszernej monografii o polsko-czeskich kontaktach intelektualnych w okresie Odrodzenia. Jest także członkiem Rad Naukowych ważnych dla czeskiej nauki historycznej periodyków, jak „Folia Historica Bohemica” czy mającego już przeszło 110-letnią tradycję „Český časopis historický”.

Dariusz Słapek

Wyróżnienia UMCS i AZS UMCS na Gali Mistrzów Sportu

9 stycznia odbyła się Gala Mistrzów Sportu Województwa Lubelskiego i rozstrzygnięcie 53. Plebiscytu Sportowego „Kuriera Lubelskiego”. UMCS otrzymał dwie nagrody. Wyróżnienie specjalne dla Uniwersytetu w kategorii jubileusz odebrał rektor Stanisław Michałowski. Klub AZS UMCS został nagrodzony drugim miejscem w rankingu klubów z Lublina. Wyróżnienie odebrał Prezes AZS UMCS Dariusz Gawel.

Akademicki sukces roku AZS UMCS

Fot. Aneta Adamska

31 stycznia w hali MOSIR odbył się Wojewódzki Bal Sportowca organizowany przez: Dziennik Wschodni, TVP Lublin, Radio Lublin, Fundację Rozwoju Sportu w Lublinie oraz firmę Red Star Adventure. Bal był zwieńczeniem trwającego ponad dwa miesiące głosowania w dziesiątym, jubileuszowym plebiscycie na najpopularniejszego sportowca województwa lubelskiego. Wręczono również inne wyróżnienia. Proroktor Arkadiusz Bereza odebrał wyróżnienie w imieniu Klubu Uczelnianego AZS UMCS Lublin za „Akademicki sukces roku”. Wyróżnienie indywidualne dla naszej koszykarki Aldony Morawiec odebrał prezes KU AZS UMCS Dariusz Gawel.

SUKCES LITERATUROZNAWCÓW Z UMCS

Monografia *Poezja okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830* pod red. Marka Nalepy, Grzegorza Trościńskiego i Romana Magryśia, opublikowana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego została wyróżniona ogólnopolskim laurem Najlepszej Książki Akademickiej za rok 2014, przyznawanym dorocznie przez rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W składających się na nią dwóch bibliofilsko wydanych tomach w eleganckim etui znalazło się aż sześć obszernych i wnikliwych studiów autorstwa historyków literatury z UMCS.

Trwający ponad wiek proces przejścia od sarmacko-szlacheckiego do oświeceniowo-demokratycznego wzorca kultury narodowej, zapisany na kartach okazjonalnie powstających utworów poetyckich, a często rymowanej publicystyki, stanowi jeden z głównych tematów badań prowadzonych w Zakładzie Historii Literatury Polskiej Instytutu Filologii Polskiej UMCS. Nie dziwi więc fakt licznego autorskiego udziału pracowników tego Zakładu w omawianej książce. Prof. dr hab. Alina Aleksandrowicz podjęła w niej zagadnienie poetyckich interakcji Puław Czarotoryskich z Sieniawą i Przemyślem. Okolicznościowym zapisom wydarzeń związanych z epoką napoleońską poświęcił uwagę dr hab. Artur Timofiejew, prof. nadzw., a dr hab. Małgorzata Chachaj i dr Katarzyna Puzio przyjrzały się wierszom poświęconym Aleksandrowi Chodkiewiczowi i Tadeuszowi Kościuszce. Autorski udział w nagrodzonej monografii mają również literaturoznawcy z Zakładu Literatury Staropolskiej IFP UMCS: dr hab. Sławomir Baczewski (przedwcześnie zmarły w 2013 r.) poruszył problem kryzysu sarmackiej poezji panegirycznej, a dr Anna Nowicka-Struska scharakteryzowała lubelskie wiersze okolicznościowe z połowy XVIII w.

Najlepsza Książka Akademicka 2014 Roku dobrze świadczy o wkładzie historyków literatury z UMCS w rozwój współczesnej wiedzy o swoistym medium komunikacji społecznej epok dawnych, jakim była poezja okolicznościowa.

Marta Skrzypek

UMCS z nominacją EuroSymbol Innowacji 2015

Nasz Uniwersytet został nominowany do tytułu EuroSymbol Innowacji 2015 za projekt „Zaawansowane struktury światłowodów fotonicznych dla innowacyjnych sieci telekomunikacyjnych” realizowany w Pracowni Technologii Światłowodów na Wydziale Chemii UMCS. Jego Liderem jest dr Paweł Mergo.

„EuroSymbol”, wraz z rozszerzeniem nazwy o daną kategorię, to

ogólnopolski medialny program promocyjny prowadzony przez redakcję „Monitora Biznesu”, dodatku do „Rzeczpospolitej” oraz „Monitora Rynkowego”, dodatku do „Dziennika Gazety Prawnej”. Nominacja ta wsparta jest opinią Kapituły Programu, zespołu redakcyjnego oraz sugestiami laureatów z poprzednich lat.

Ostateczne rozstrzygnięcie i wybór tegorocznych laureatów tytułu nastąpi w drugiej połowie 2015 r. Uroczyste wręczenie EuroSymboli 2015 odbędzie się podczas specjalnej Gali.

Laboratorium Analityczne z akredytacją PCA

21 stycznia Laboratorium Analityczne na Wydziale Chemii UMCS uzyskało akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. Przygoto-

wania do uzyskania certyfikatu trwały od września 2013 r. i obejmowały zaprojektowanie i wdrożenie Systemu Zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących oraz trójstopniową ocenę przeprowadzoną przez audytorów i ekspertów Polskiego Centrum Akredytacji, obejmującą przegląd dokumentacji, wizytację wstępną oraz ocenę na miejscu połączoną z obserwacją wykonywanych badań.

Za koordynację całości prac związanych z uzyskaniem przez Laboratorium akredytacji odpowiedzialni byli: dr Ewaryst Mendyk – Kierownik Laboratorium oraz mgr Radosław Keller – Kierownik ds. Jakości. Szczegółowe informacje oraz Zakres Akredytacji znajdują się na stronie PCA: www.pca.gov.pl.

„KOŁO HISTORII” WYRÓŻNIONE PRZEZ STUDENCKI RUCH NAUKOWY

Od lewej: G. Sadecki, I. Górnicka i dr hab. M. Sioma

Konkurs StRuNa (Studencki Ruch Naukowy) narodził się w 2011 r. jako ogólnopolski konkurs studenckich i doktoranckich kół i organizacji naukowych. Wówczas też przyznano pierwsze nagrody i wyróżnienia w siedmiu kategoriach. Konkurs odbył się pod patronatem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Jesienią 2014 r. Fundacja „Fundusz Pomocy Studentom” pod patronatem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiła czwartą edycję konkursu. Zmianom uległy niektóre kryteria. Najważniejszą było zmniejszenie liczby kategorii do pięciu (Projekt Roku 2014, Koło Roku 2014, Wyprawa Roku 2014, Konferencja Roku 2014 i Opiekun Roku 2014). Oceny nadesłanych zgłoszeń dokonało jury złożone z 15 członków.

W rywalizacji mogło wziąć udział każde z około 6 tys. istniejących w Polsce kół naukowych, które w roku 2014 wykazało się aktywnością na płaszczyźnie naukowej. Ostatecznie zgłoszono 202 propozycje we wszystkich kategoriach.

W konkursie udział wzięło działające w Instytucie Historii UMCS Koło Naukowe Historyków Studentów, które w październiku 2014 r. zgłosiło projekt w najważniejszej kategorii – Projekt Roku 2014. W połowie

grudnia ogłoszono nominacje w poszczególnych kategoriach. Podkreślić wypada, że liczba nominowanych była różna i wahała się od sześciu do dwóch. Zależało to przede wszystkim od poziomu zgłoszeń, albowiem jury wybrało tylko te projekty, w których młodzi naukowcy wykazali się najlepszymi i najlepiej zrealizowanymi pomysłami.

13 stycznia w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia nagród. Koło Naukowe Historyków Studentów reprezentowane przez dr. hab. Marka Siomę (opiekun naukowy), Iwonę Górnicką (wiceprezes) i Grzegorza Sadeckiego uzyskało wyróżnienie za projekt „Koło Historii” – ogólnopolskie studenckie czasopismo naukowe. W tej kategorii zwyciężyło koło naukowe „Empiria” z Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej (Wydział Zamiejscowy w Sopocie).

Marek Sioma

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 21 stycznia podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr Joannie Jakubowicz-Gil, adiunktowi w Zakładzie Anatomii Porównawczej i Antropologii UMCS. Dr J. Jakubowicz-Gil przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 9 publikacji naukowych nt. „Skojarzone działanie kwercetyny z wybranymi cytostatykami w aktywacji zaprogramowanej śmierci komórek nowotworowych”

Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr J. Jakubowicz-Gil przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: prof. dr hab. Ewa Bartnik (przewodnicząca), dr hab. Adrian Wiater (sekretarz), recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Składanowski, prof. dr hab. Wanda Małek, prof. dr hab. Alicja Józkowicz, członkowie: dr hab. Piotr Właz, prof. dr hab. Agnieszka Pietrosiuk.

WYDZIAŁ CHEMII

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 19 stycznia podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia dr Katarzynie

Szymczyk, adiunktowi z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych. Dr K. Szymczyk przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 19 oryginalnych prac naukowych pt. „Właściwości adsorpcyjne, agregacyjne i zwilżające wodnych roztworów surfaktantów fluorowęgłowych i węglowodorowych oraz ich wieloskładnikowych mieszanin”. Recenzenci: prof. dr hab. inż. Kazimiera Wilk (Politechnika Wrocławska), prof. dr hab. Zbigniew Adamczyk (Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN, Kraków), prof. dr hab. Stanisław Chibowski (UMCS).

Doktoraty

18 grudnia 2014 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Koper. Temat: „Procedury oznaczania śladowych stężeń Bi(III), Cd(II), Mo(VI) i U(VI) w próbkach naturalnych o skomplikowanej matrycy organicznej metodą woltamperometrii strippingowej”. Promotor: dr hab. Małgorzata Grabarczyk, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Bobrowski (AGH), dr hab. Sławomira Skrzypek, prof. nadzw. (Uniwersytet Łódzki).

Wyjazdy zagraniczne

Prof. dr hab. Emilian Chibowski, dr Aleksandra Szcześ oraz MSC Yingdi Yan z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 25–31 stycznia uczestniczyli w spotkaniu naukowym Winter Training School „Kinetics of Wetting/Spreading of Complex Liquids” w ramach projektu Cowet w Loughborough University Department of Chemical Engineering, Wielka Brytania.

Dr Barbara Mirosław z Zakładu Krystalografii oraz mgr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 27–30 stycznia uczestniczyli w European XFEL

Users' Meeting w Deutsches Elektronen-Synchrotron Hamburg, Niemcy.

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 21–27 stycznia uczestniczył w spotkaniu naukowym z prof. Fernando Gonzales Caballero w ramach programu Mentoring Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Granada, Hiszpania.

Dr Paweł Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. 28–30 stycznia uczestniczył w naukowym spotkaniu dotyczącym Konsorcjum ACTPHAST, Vrije Universiteit Brussels, Belgia.

Prof. dr hab. Janusz Ryczkowski, mgr Marcin Cichy oraz mgr Grzegorz Słowik z Zakładu Technologii Chemicznej w dn. 29–31 stycznia uczestniczyli w IV Czesko-Polskim Seminarium Doktoranckim, Ostrawa, Republika Czeska.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Spotkania

6 stycznia na Wydziale Filozofii i Socjologii odbył się odczyt dr. hab. Janusza Jusiaka, prof. nadzw. pt. „Obiektywne czynniki twórczości muzycznej”, w ramach spotkań Polskiego Towarzystwa Filozoficznego oddział w Lublinie. Przedmiotem odczytu było uzasadnienie celowości rozgraniczenia zewnętrznych i wewnętrznych czynników determinujących możliwe sposoby formowania treści i charakteru wypowiedzi muzycznej oraz jej symboliczny (niedosłowny) wymiar.

Publikacje

Ukazał się on-line nr 11 interdyscyplinarnego czasopisma naukowego „Kultura i Wartości” wydawanego w Instytucie Filozofii. Pełne teksty artykułów dostępne są na stronie: kulturaiwartosci.umcs.lublin.pl.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Doktoraty

14 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Grażyny Słupczyńskiej. Temat: „Teatr lalek wobec potrzeb dziecka na przykładzie repertuaru Teatru im. H. Ch. Andersena w Lublinie w latach 2000–2011”. Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Rzewuska (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska (UMCS), prof. dr hab. Marek Waszkiel (Akademia Teatralna w Warszawie).

Publikacje

Nakładem wydawnictwa Pater Lang ukazała się książka dr. Grzegorza Czeмиеля pt. *Limits of Orality and Textuality in Ciaran Carson's Poetry*. Jak wyjaśnia autor: „W książce tej podejmuję problematykę, jaką wyznacza ewolucja twórczości poetyckiej pisarza północno-irlandzkiego, Ciarana Carsona (ur. 1948). Punktem wyjścia jest analiza napięcia pomiędzy oralnością a tekstualnością, która stanowi podstawę do dalszych rozważań. Problem ten naświetlam z różnych perspektyw krytycznych, od Waltera Onga do Jacquesa Derridy”.

Nakładem Wydawnictwa Diecezjalnego w Sandomierzu ukazała się książka *Bazylika katedralna w Sandomierzu* autorstwa dr. Tomisława Giergiela z Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i historię sztuki mgr Urszuli Stępień z Muzeum Diecezjalnego „Dom Długosza” w Sandomierzu. Jest to wydanie albumowe, które oprócz przedstawienia dzieł

i przemian artystycznych kolegiaty, obecnej katedry, zawiera również 300 kolorowych, profesjonalnych fotografii tego wspaniałego zabytku, m.in. po raz pierwszy opublikowano zdjęcia wszystkich scen malowideł bizantyńsko-ruskich.

W styczniu ukazał się tom 37 czasopisma „Res Historica” wydawanego przez Instytut Historii UMCS. Zamieszczono w nim dziewięć artykułów, z czego pięć zostało napisanych przez historyków spoza środowiska naukowego UMCS, trzy materiały źródłowe oraz osiem recenzji. Czytelnik odnajdzie tu rozważania nad różnymi aspektami dziejów powszechnych i Polski, poczynając od starożytności aż po lata 30. XX w. „Res Historica” pozostaje uznanym periodykiem naukowym, czego wyrazem jest wysokie miejsce na listach ERIH oraz czasopism punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (10 punktów za publikację).

Promocja książki M. Szumiło

22 stycznia w Instytucie Historii odbyło się spotkanie promujące książkę *Roman Zambrowski 1909–1977. Studium z dziejów elity komunistycznej w Polsce* autorstwa dr. Mirosława Szumiły (Zakład Historii Społecznej XX wieku). Publikacja ta została wyróżniona nagrodą Klio w kategorii monografii naukowych. W spotkaniu wzięli udział pracownicy i studenci z Instytutu Historii oraz osoby pasjonujące się najnowszymi dziejami Polski. Kilka słów o książce i jej autorze powiedzieli prof. dr hab. Janusz Wrona oraz prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski (obaj z Zakładu Historii Społecznej XX wieku). Następnie dr M. Szumiło opowiedział o przyczynach podjęcia badań nad biografią Romana Zambrowskiego oraz przedstawił kolejne etapy pracy nad monografią. O skali zainteresowania tematem może świadczyć ożywiona dyskusja, jaka wywiązała się po prezentacji autora.

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Habilitacje

17 listopada odbyła się obrona rozprawy habilitacyjnej dr. Piotra Zagórskiego z Zakładu Geomorfologii. Przewodniczący Komisji: prof. dr hab. Leon Andrzejewski (Wydział Nauk o Ziemi UMK w Toruniu), recenzenci: prof. dr hab. Maria Łanczont (UMCS), prof. dr hab. Stanisław Musielak (Wydział Nauk o Ziemi, Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski (Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM w Poznaniu).

Wizyta członków PKA

W dniach 12–13 stycznia miała miejsce wizyta członków Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunku geografia. Przewodniczącym zespołu przygotowującego raport był dr hab. Wojciech Zgłobicki, prof. nadzw., zaś członkami: dr Jolanta Rodzoś (prodziekan ds. studentów), prof. dr hab. Bogusław M. Kaszewski, dr hab. Artur Myna, dr hab. Ewa Skowronek, dr Paweł Cebrykow, dr Mateusz Dobek, dr Joanna Spół, dr Przemysław Mroczek, dr Jan Reder, mgr Małgorzata Bis.

Spotkania

19 stycznia prof. dr hab. Maria Łanczont (Zakład Geoekologii i Paleogeografii) uczestniczyła w posiedzeniu Ośrodka Interdyscyplinarnych Badań Archeologicznych IAE PAN w Warszawie w związku z prezentacją monografii stanowiącej z epoki kamienia w Wilczycach (pow. Sandomierz) wydanej pod redakcją prof. dr hab. Romualda Schilda. M. Łanczont wraz ze współpracownikami (mgr B. Hołub,

dr hab. K. Bałaga, dr J. Kusiak, dr P. Mroczek i dr P. Zieliński) jest autorem rozdziału nt. środowiska przyrodniczego stanowiska archeologicznego w Wilczycach.

23 stycznia dr Przemysław Mroczek (Zakład Geoekologii i Paleogeografii) uczestniczył w spotkaniu promującym kierunki studiów realizowane na WNoZiGP UMCS w Gimnazjum nr 18 w Lublinie. Głównym punktem spotkania był referat „Czy żyjemy w epoce plastiku?”.

31 stycznia prof. dr hab. Maria Łanczont (Zakład Geoekologii i Paleogeografii) była gościem specjalnym odcinka programu „Nauka” przygotowanego przez TVP Lublin.

Wyróżnienia

21 stycznia Dziekan WNoZiGP dr hab. Radosław Dobrowolski, prof. nadzw. odebrał nominację profesorską z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

21 stycznia Rada Wydziału powierzyła kierownictwo 27. Wyprawy UMCS na Spitsbergen dr. Piotrowi Zagórskiemu (Zakład Geomorfologii).

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Habilitacje

23 stycznia Rada Wydziału Politologii na podstawie wniosku Komisji Habilitacyjnej w składzie: prof. dr hab. Konstanty Wojtaszczyk (przewodniczący), prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytko (sekretarz), recenzenci: dr hab. Izabela Malinowska, dr hab. Sylwester Wróbel, prof. dr hab. Walenty Baluk, członkowie: dr hab. Grażyna Ulicka, prof. dr hab. Grzegorz Janusz,

podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce dr Małgorzacie Podolak (Zakład Systemów Politycznych). Temat rozprawy: *Instytucja referendum w wybranych państwach Europy Środkowej i Wschodniej*.

23 stycznia Rada Wydziału Politologii na podstawie wniosku Komisji Habilitacyjnej w składzie: prof. dr hab. Konstanty Wojtaszczyk (przewodniczący), dr hab. Jan Pleszczyński (sekretarz), recenzenci: prof. dr hab. Janusz Adamowski, prof. dr hab. Jan Garlicki, prof. dr hab. Ewa Maj, członkowie: prof. dr hab. Iwona Hofman, prof. dr hab. Radosław Zenderowski, podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce dr Ewie Nowak (Zakład Dziennikarstwa). Temat rozprawy: *Ustanawianie agendy politycznej przez media. Efekt newsa w Polsce*.

Konferencje

Prof. dr hab. Iwona Hofman uczestniczyła w konferencji „Studenci zagraniczni w Polsce 2015” zorganizowanej przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, UMCS, Urząd Miasta Lublin, Fundację Edukacyjną „Perspektywy”. W obradach plenarnych prof. dr hab. Iwona Hofman przedstawiła rekomendacje po IX Kongresie Obywatelskim pt. „Umieędzynarodowienie uczelni – jak to zrobić dobrze”. Rekomendacje te zostały przygotowane w toku dyskusji zamkniętej Kongresu jesienią ubiegłego roku i dotyczyły: zwiększenia widoczności medialnej dobrych praktyk w zakresie umieędzynarodowienia badań i umieędzynarodowienia dydaktyki, akredytacji międzynarodowych dla uczelni, platform komunikacyjnych dla studentów zagranicznych, synergii działań uczelni regionalnych w pozyskiwaniu kandydatów na wspólne, np. międzyobszarowe kierunki.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Doktoraty

8 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agaty Grudzińskiej. Temat: „Koncepcje prawne Aleksandra Mogilnickiego. Prawo i Prawnicy”. Promotor: prof. dr hab. Lech Dubel. Recenzenci: dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. Maciej Marszał, prof. nadzw. (UWr).

20 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Pawła Orawca. Temat: „Koszty uzyskania przychodów osób fizycznych z tytułu wynagrodzeń osiągniętych z pracy najemnej”. Promotor: prof. dr hab. Wanda Wójtowicz. Recenzenci: dr hab. Paweł Smoleń, prof. nadzw. (KUL), dr hab. Dominik Maćczyński, prof. nadzw. (UAM).

20 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Tomasza Niewiadomskiego. Temat: „Podatkowe konsekwencje wykonywania zawodów prawniczych w Polsce”. Promotor: prof. dr hab. Wanda Wójtowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Leonard Etel (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Witold Modzelewski, prof. nadzw. (UW).

Konferencje

14 stycznia odbyła się na WPiA ogólnopolska studencko-doktorancka konferencja naukowa „Współczesne konflikty zbrojne”, zorganizowana przez Sekcję Administracji i Prawa Publicznego Studenckiego Koła Naukowego Prawników. W konferencji wzięli udział studenci oraz doktoranci z ośmiu krajowych ośrodków akademickich. W swoich wystąpieniach zaprezentowali prawnomiędzynarodowe aspekty obecnie trwających i niedawno zakończonych konfliktów zbrojnych.

WSPOMNIENIE O PROFESORZE JÓZEFIE WOJTANOWICZU

Szlachetni odchodzą zawsze za wcześnie. Z tą myślą przyjął, ze smutkiem i głębokim żalem, wiadomość o śmierci prof. dr. hab. Józefa Wojtanowicza. W obliczu ostateczności, kiedy nagle kontakty z zaprzyjaźnioną osobą stają się przeszłością bezlitośnie zamkniętą, przychodzą na myśl wspomnienia, które choć na chwilę pozwolą cofnąć czas.

Moja znajomość z Profesorem trwała 50 lat. Różne były między nami relacje ujęte w wyrażne cezury czasowe. Pierwszy okres studencki, kiedy to mgr Wojtanowicz (przez swoich kolegów nazywany Wojtkiem) prowadził z nami różne zajęcia, ale w pamięci pozostają ćwiczenia terenowe na Pomorzu po pierwszym roku studiów geograficznych, kiedy budził w nas zainteresowanie wiedzą, ucząc kompleksowego patrzenia na środowisko.

Potem nastąpił okres zależności służbowych pomiędzy Dyrektorem Instytutu Nauk o Ziemi, Dziekanem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS a kierowniczką Biblioteki Instytutu Nauk o Ziemi. Profesor jako wielki miłośnik książek zawsze wspierał nasze starania o to, by biblioteka była dobrym warsztatem do pracy naukowej.

Pamiętam też z jaką życzliwością przyjął otwarcie przeze mnie prze-

Profesor Józef Wojtanowicz

wodu doktorskiego. Po obronie dysertacji z zakresu historii geografii w roku 1987 zachęcał do dalszej pracy naukowej. Podkreślał, że w ten sposób podtrzymam dobrą tradycję akademicką, kiedy biblioteki były także miejscem pracy twórczej. Wtedy to zaczął się trzeci etap naszych kontaktów – tym razem na polu zainteresowań naukowych.

Profesor Wojtanowicz występował zwykle z bardzo ciekawymi

inicjatywami. Jako Dyrektor Instytutu marzył o wycieczce pracowników do Lwowa. Było to jeszcze w czasach PRL. Jako córka lwowianki też chciałam zobaczyć rodzinne miasto Mamy. W myśl zasady „chcieć to móc” marzenia się spełniły i jesienią 1988 r. pracownicy Instytutu wyjechali na Ukrainę w ramach wymiany przygranicznej. W tym karkołomnym wówczas przedsięwzięciu pomógł nam życzliwy I sekretarz PZPR w Chełmie (zresztą absolwent geografii). W pro-

gramie wymiany musiała być wizyta w wybranym zakładzie pracy. Dla nas był to Instytut Geograficzny Uniwersytetu Iwana Franko we Lwowie. Wyjazd ten przeszedł do historii Instytutu z dwóch powodów. Po pierwsze nawiązana została oficjalna współpraca naukowa pomiędzy geografami lwowskimi i lubelskimi, która trwa do dzisiaj. Po drugie była to pierwsza integracyjna wycieczka pracowników Instytutu.

Do dzisiaj wyjazd ten wspomina-ny jest z rozrzwiniem. Profesor Wojtanowicz przywizywał zawsze duą wagę do tworzenia atmosfery koleżeńskich, życzliwych stosun-ków międzyludzkich.

W moich osobistych wspomnie-niach zachowała się jeszcze jedna inicjatywa Profesora. Był to pomysł opracowania specjalnego wyda-nia „Wiadomości Uniwersyteckich UMCS” z okazji jubileuszowego Zjazdu PTG w Lublinie, który miał się odbyć jesienią 1994 r. Pamiętam upalne lato tamtego roku, kiedy to w lipcu powstawało kompendium historii lubelskiego ośrodka geo-graficznego na jego 50-lecie. Jako redaktor wydania miałam ogrom-ną satysfakcję z tego, że w bardzo krótkim czasie zmobilizowałam kolegów do dostarczenia tekstów i tym samym nie zawiodłam Pro-fesora, który był wówczas przewod-niczącym komitetu organizacyjne-go Zjazdu.

Z wielką przychylnością odniósł się też po latach do inicjatywy napi-sania podręcznika z geografii Polski dla Polonii i Polaków mieszkających za granicą. To wyzwanie podjęłam wspólnie z dr Jolantą Rodzoś, a Pro-fesor jako recenzent wydawniczy wniósł wiele cennych uwag i po-mysłów do ostatecznego kształtu książki. Kiedy *Geografia Polski – w kraju ojców* ukazała się w 2004 r. i została rozesłana do polskich szkół na pięciu kontynentach, był z nas bardzo dumny.

Profesor J. Wojtanowicz przy-wizywał wielką wagę do trady-cji, a zwłaszcza do pamięci o lu-dziach, którzy odeszli w krainę cienia. Właśnie z takich pobudek, podczas wielu wspólnych wyjazdów na konferencje do Lwowa, zrodziła się myśl napisania historii uniwer-syteckiej geografii lwowskiej w la-tach 1883–1939. Tam przecież tkwiły również korzenie lubelskiej geogra-fii. Podjęłam się tego zadania i przez cały czas pracy nad książką, która ukazała się w 2012 r., miałam życz-liwe wsparcie ze strony Profesora.

Profesor imponował wszystkim szeroką wiedzą, niezależnością

myśli, odwagą wypowiedzania są-dów, kulturą dyskusji. Uczył tego studentów, jak również młodych pracowników nauki. Był przyrod-nikiem – humanistą, wielkim ide-alistą w odbiorze tak bardzo skom-plikowanej rzeczywistości. Należał do tych, może ostatnich, roman-tyków, myślicieli, którzy właśnie w geografii widzieli wiele wartości istotnych w rozwiązywaniu prob-lemów naukowych i praktycznych współczesnego świata. Rozmyśla-niom nad tymi problemami poświę-cił rozprawę *Wartości Geografii* wy-daną w 2006 r. przez Wydawnictwo UMCS. Jako podstawę swoich roz-ważeń przyjął dwie idee. Pierwsza to tożsamość i jedność geografii – nie godził się na pojęcie „system nauk geograficznych”. Po drugie widział w geografii ogromną rolę kulturotwórczą i wychowawczą. Pisał: „Jeżeli przyjmujemy, że war-tością jest trwanie przy wartoś-ciach, to geografia nie zawsze jest wierna tej maksymie. Dała sobie w swoim czasie narzucić błędne ideologie i błędne koncepcje, po-zwoliła na głębokie rozbieżności swojej jedności. Nastąpiło ekono-mizowanie dawnej antropogeografii, a współczesna geografia społeczno-ekonomiczna utraciła więzi ze śro-dowiskiem [...]”. Zwracał uwagę na konieczność wzmożenia prac nad teorią i metodologią geografii, nad ożywieniem geografii regionalnej, a także nad odbudowaniem pozy-cji geografii w programach szkol-nych. To z Jego inicjatywy polscy geografowie podjęli dyskusję na temat miejsca geografii we współ-czesnej nauce. Cykl niezwykle in-teresujących artykułów poświęco-nych tym zagadnieniom złożył się na tom *Geografia i wartości*, któ-ry został dedykowany Profesorowi z okazji 70-lecia urodzin. Autora-mi byli uczniowie, współpracow-nicy i geografowie z wielu ośro-dków naukowych w kraju.

W ostatnich latach wiele miejsca poświęcił Józef Wojtanowicz krajo-brazowi kulturowemu. Najbliższym Jego sercu regionem Polski była za-wsze Kotlina Sandomierska. Tam

się urodził, tam jako geomorfolog prowadził badania, owocem któ-rych były zarówno rozprawa dok-torska, jak i habilitacja, i tej właśnie krainie poświęcił jedną z ostatnich swoich książek *Kotlina Sandomier-ska – studium krajobrazu kulturo-wego* wydaną również w Wydaw-nictwie UMCS w roku 2012. I tam też spoczął na wieczny odpoczy-nek, żegnany przez Rodzinę i gro-no współpracowników i Przyjaciół z całego kraju.

Bardzo cenną pozycją w dorobku Profesora z ostatnich lat jest stu-dium *Europejska przestrzeń geogra-ficzno-kulturowa*. Jest to niezwy-kle wszechstronne, nowatorskie spojrzenie na Europę z różnych punktów widzenia. To doskonałe opracowanie geograficzno-histo-ryczne stanowi pasjonującą lek-turę przeznaczoną nie tylko dla specjalistów, ale także dla szersze-go kręgu odbiorców. W podsumo-waniu swojej książki wyraził Autor wielki optymizm i wiarę w przy-szłość Europy, zwłaszcza Unii Eu-ropejskiej, której powstanie odno-tował jako wydarzenie epokowe. Nie kryjąc obaw o jej przyszłość, tak napisał: „[...] Europa uczy się żyć z innymi kulturami. Pozwa-la to adaptować do społeczeństw europejskich wiele milionów ludzi innych ras, religii z innych konty-nentów [...]”. Oby to optymistyczne przesłanie było dobrą wróżbą dla Europy dnia dzisiejszego, złasz-cza po ostatnich wydarzeniach we Francji.

Józku, Profesorze, będzie mi bra-kowało pogaduszek o sprawach wielkich i małych współczesnego świata w Twoim pełnym książek gabinecie. Ceniłam w Tobie wiel-ką erudycję, mądry patriotyzm, ele-gancję, kulturę osobistą, życzliwość i taką zwyczajną dobroć dla ludzi. To coraz rzadziej spotykane cechy. Stanowczo pospieszyłeś się z do-biciem do drugiego brzegu. W końcu wszyscy kiedyś się tam znajdziemy, a wtedy podyskutujemy o Twojej niedokończonych geografii histo-rycznej Polski.

Krystyna Harasimiuk

Śmierć człowieka prowokuje do wyostrenia duchowego wzroku i poszukiwania tego, co było dziełem jego życia. Ta prawidłowość nie omija profesorów, choć na pierwszy rzut oka wydaje się, że dzieło ich życia jest wystarczająco udokumentowane w dorobku naukowym i progach, które przekraczają przy awansie zawodowym. A jednak jest coś ważniejszego niż ten dorobek, bo profesorowie, którzy stanęli na naszej drodze życia, są różnie wspominani i to zarówno jako uczeni, nauczyciele akademicki, jak i ludzie będący naszymi bliźniemi. Ten ostatni aspekt bywa na tyle istotny, że czasem wydaje się najważniejszy. Wtedy z głębi serca wyrwa się uczucie wdzięczności i chce się powiedzieć coś więcej, niż zostało udokumentowane w zawiłych annałach kariery zawodowej.

Archiwum autora

Profesor Józef Wojtanowicz

Tak jest w wypadku prof. Józefa Wojtanowicza, którego ziemskie bytowanie ograniczają daty 6 kwietnia 1936 r. i 11 stycznia 2015 r. Uczniowie na pewno kompetentnie, systematycznie i skrupulatnie przedstawiają jego wkład do nauki. Czuję jednak serdeczne zobowiązanie do snucia wspomnień *in memoriam*, by pełniej pokazać Profesora w blasku jego człowieczeństwa, a może też i ku pożytkowi innych, aby stanąć w prawdzie przed tajemnicą losu i zadumać się nad życiowymi wartościami oraz stylem osiągnięcia celów.

Nawet mimo upowszechnienia internetu, nie jest łatwo znaleźć szczegółowe informacje biograficzne o profesorze J. Wojtanowiczu. Widać, że stronił od reklamowania siebie. Toteż ograniczmy się do najważniejszych faktów, które osadzą jego życie w miejscu i czasie.

PROFESOR JÓZEF WOJTANOWICZ. IN MEMORIAM

Był absolwentem geografii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Tu w 1959 r. rozpoczął pracę naukową, którą prowadził aktywnie i twórczo do kresu życia, gdyż przejście na emeryturę zmieniło tylko status formalny. Perspektywa zadań była przed nim. Przychodzi na myśl jego wystąpienie na Zjeździe Absolwentów UMCS (14 czerwca 2014 r.), kiedy wspominał swoich mistrzów sztuki geograficznej i zamierzał przygotować

specjalną publikację. Mocno podkreślał zasługi prof. Anieli Chałubińskiej i obawiał się, by wniesione przez nią edukacyjne dobro nie zniknęło w mroku niepamięci.

Dobrze pamiętam go jako młodego pracownika naukowego. Wy różnił się on nie tylko bujną, kruczołosą czupryną i nadającą mu dostojność aparycją, ale też głęboką wiedzą i autentyczną mądrością, którą chętnie się dzielił i zachęcał nas, studentów, do odczytywania

otaczającej rzeczywistości. Tak, to nie był przekaz, ale inspirowanie do poszukiwań i kształtowania samego siebie. Wszak dzięki swemu mistrzowi prof. Adamowi Malickiemu włączony został w dziedzictwo słynnej szkoły Romerowskiej. Wprawdzie nie był bezpośrednim uczniem Eugeniusza Romera, ale przekaz pokoleniowy włącza go w to dziedzictwo. Pozostał wiernym uczniem, a i dziedzicem, bowiem po latach otrzymał sukcesję w zorganizowanym przez prof. A. Malickiego Zakładzie Geografii Fizycznej, obejmując jego kierownictwo (po prof. Henryku Maruszczaku). Już sam ten ciąg nazwisk wskazuje, że prof. J. Wojtanowicz to KTOŚ wielki. Istotnie, należał do tych geografów, którzy mimo specjalizacji nie tracili z oczu człowieka żyjącego w systemie przyrodniczo-antropogenicznym. Był bowiem najwyższej klasy specjalistą w zakresie geografii fizycznej – zwłaszcza geomorfologii, paleogeografii i geografii fizycznej kompleksowej, ale interesował się interakcją między środowiskiem przyrodniczym a działalnością człowieka. Ucieleśniał to w studiach nad krajobrazem kulturowym, czego synteza znalazła szczególnie wyraz w publikacji *Europejska przestrzeń geograficzno-kulturowa* (Lublin 2008).

Wyraznym znakiem Romerowskiego dziedzictwa było traktowanie szkoły jako warsztatu budowy Polski. Odczuły to osoby zajmujące się dydaktyką geografii, kiedy po przejściu na emeryturę prof. Michała Janiszewskiego i prof. Anieli Chałubińskiej ktoś z członków Rady Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi mógł kompetentnie poprzeć ich sprawy. Tym kimś, od 1979 r., był prof. J. Wojtanowicz, który wtedy właśnie uzyskał stopień doktora habilitowanego, wchodząc tym samym na utarty szlak elit nauki. Habilitacja otwierała drogę do kariery, ale właściciel wielkich idei i społecznego serca wybierał drogę służby ludziom. Nie interesował go stempel w służbie ideologii i naukowych mód, chciał służyć wznio-

słej sprawie i z bezwzględną odwagą umysłową do tego zmierzał. Tym samym poświadczał, że nauka nie może być biznesem, ale powinna pozostać działalnością społeczną – służbą człowiekowi i troską o dobro wspólne, jakim jest ojczyzna.

Miał odwagę i zdolność wyrażania swoich poglądów. Potrafił się przeciwstawić większości, używając przy tym mocnych merytorycznych argumentów opartych na wiedzy. Przez stawianie czoła problemom umacniał swój autorytet i do końca pozostał wierny nieprzemijającym wartościom wspólnoty akademickiej i narodu.

Nie wszyscy pamiętają, że był taki czas, kiedy trzeba było szukać dróg obrony własnej godności, a i wielkiej odwagi wymagało stawanie w obronie innych. Tą odwagą zawsze wykazywał się prof. J. Wojtanowicz. Może to poświadczyć niejeden student z okresu stanu wojennego, a także niejeden pracownik. Dla unaocznienia warto dodać, że wtedy, kiedy budziła się nadzieja Polaków, a zryw Solidarności wyraził swój sprzeciw wobec panującego porządku społeczno-gospodarczego i politycznego, młody doc. J. Wojtanowicz został wybrany prodziekanem (w ekipie rektora Tadeusza Baszyńskiego i dziekana Stanisława Uziaka). Wtedy prof. J. Wojtanowicz dał się poznać jako człowiek mądry, dobry, prawy, skromny, skuteczny nonkonformista, wiele od siebie wymagający, a życzliwy innym. Mimo trudnych warunków, można było snuć marzenia i udało się wiele ich spełnić. Dzięki temu z wypełniania dekrétów stanu wojennego zapamiętaliśmy nie tylko pałowanie przez zomowców, ale przede wszystkim ludzkie twarze naszych przełożonych.

Profesor J. Wojtanowicz pełnił różne funkcje z nominacji i wyboru. Nie wymieniam ich, by nie zatrzeć przesłania, że majestat człowieka nie zależy od stanowiska. Ważniejsze jest człowieczeństwo. Ono sięga poza grób, pozostając na zawsze we wdzięcznej pamięci.

Jadwiga Michalczyk

5 LAT CENTRUM JĘZYKA I KULTURY ROSYJSKIEJ UMCS

12 grudnia 2014 r. odbyły się uroczystości poświęcone piątej rocznicy otwarcia Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS, które powstało jako jednostka międzywydziałowa w 2009 r. na podstawie umowy międzynarodowej pomiędzy Fundacją „Russkij Mir” a UMCS, w dziedzinie popularyzacji języka i kultury rosyjskiej.

Zyczenia od Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego odczytała Prorektor ds. Kształcenia prof. dr. hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz. Z życzeniami wystąpili również: Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Ryszard Dębicki, Wicedyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej dr hab. Alina Orłowska oraz przedstawiciele Władz Uniwersytetu i Wydziału Humanistycznego ubiegłej kadencji – prof. dr. hab. Ryszard Szczygieł oraz prof. dr. hab. Henryk Gmiterek. W uroczystości uczestniczyła również Dyrektor Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie mgr Helena Ples.

Po wystąpieniu gospodarza jubileuszowej uroczystości Dyrektor CJKR UMCS dr Swietłana Szaszkowej, przemówieniach zaproszonych gości oraz po odczytaniu listu gratulacyjnego od Dyrektora Przedstawicielstwa Rossotrudnicztwa w Polsce (Rosyjskiego Ośrodka Nauki i Kultury przy Ambasadzie Federacji Rosyjskiej w Polsce) Siergieja Antufiewa, zebrani zapoznali się z multimedialną prezentacją dotychczasowych osiągnięć Centrum.

Ostatnim punktem uroczystości był koncert zespołu jazzu tradycyjnego „Lublin Traditional Jazz Revival”, na który została zaproszona cała społeczność akademicka. Artyści wystąpili z repertuarem specjalnym.

Fot. Jarosław Wojtaszko

Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr hab. Ryszard Dębicki

Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS zostało uroczystie otwarte 11 grudnia 2009 r. przez Rektora UMCS prof. dr. hab. Andrzeja Dąbrowskiego w obecności ambasadora Federacji Rosyjskiej w Polsce Władimira Grinina. Jest to jedna z czterech tego typu jednostek w Polsce (podobne znajdują się w Krakowie, Słupsku oraz Wrocławiu) i ponad stu na świecie. Przez pięć lat istnienia Centrum z powodzeniem działa na gruncie popularyzacji języka, literatury i kultury rosyjskiej, stanowiących ważny element kultury światowej; udziela pomocy wykładowcom, doktorantom, studentom oraz wszystkim zainteresowanym nauką języka rosyjskiego; pracuje na rzecz rozszerzania kontaktów kulturalnych, edukacyjnych i naukowych. Zapewniło sobie tym samym godne miejsce wśród innych jednostek międzywydziałowych, szczególnie pośród centrów językowych, które działają na naszym Uniwersytecie od wielu lat.

Wśród przedsięwzięć organizowanych przez Centrum należy wymienić: międzynarodowe konferencje naukowe, seminaria metodyczne dla nauczycieli języka rosyjskiego, kursy podwyższenia kwalifikacji, studenckie okrągłe stoły upamiętniające ważne wydarzenia historyczno-kulturowe, konkursy dla studentów, uczniów wszystkich poziomów nauczania i przedszkolaków, spotkania z ludźmi świata nauki, prezentacje tematyczne, zajęcia specjalne, warsztaty, wystawy, pokazy filmowe i inne.

Część przedsięwzięć została sfinansowana ze środków grantu Fundacji „Russkij Mir”: międzynarodowa konferencja naukowa „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach” (wrzesień 2011 r.) i wydanie publikacji pokonferencyjnej *Nauczanie języka rosyjskiego jako obcego w szkole wyższej* (Polihymnia, Lublin 2012), seminarium metodyczne dla nauczycieli-rusycystów „Aktualne tendencje w rosyjskim lingworealistycznym” (czerwiec 2013 r.), kurs podwyższenia kwalifikacji „Język rosyjski w biznesie dla Polaków” (październik – grudzień 2014 r.).

W konkursach, szkoleniach i stażach zagranicznych, organizowanych i ogłaszanych przez Fundację „Russkij Mir” biorą udział zarówno studenci, jak i pracownicy

Fot. Jarosław Wojtaszko

Prorektor ds. Kształcenia prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz

naukowi Instytutu Filologii Słowiańskiej.

Dzięki fundacji „Russkij Mir” Centrum zostało wyposażone w bogate zbiory biblioteczne i multimedialne – są one udostępniane nieodpłatnie wszystkim zainteresowanym. Centrum uzyskało również bezpłatny dostęp do baz danych dwóch znanych portali rosyjskich. „Rubicon” oferuje pełne wersje elektroniczne najważniejszych encyklopedii i słowników z najróżniejszych dziedzin, wydanych w Rosji w ciągu ostatnich 100 lat. Poprzez portal „Integrum”, będący bazą tekstów, dokumentów i danych, zainteresowani mogą korzystać z wydań prasy rosyjskiej i zagranicznej o zasięgu regionalnym oraz ogólnokrajowym, z baz danych ośrodków analitycznych, statystycznych, z dokumentów prawnych i innych. Archiwa portalu sięgają 10 lat wstecz. Bazy są dostępne w większości języków europejskich.

Wszystkie informacje o przedsięwzięciach organizowanych przez Centrum umieszczane są na stronie internetowej www.cjkr.umcs.pl. Można na niej znaleźć również wykaz wszystkich zasobów – wydawniczych i multimedialnych.

Elwira Michalska, CJKR

Fot. Elwira Michalska

Dyrektor CJKR dr Swietłana Szaszkowa

40 LAT PRACOWNI / ZAKŁADU DYDAKTYKI CHEMII

W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku na wielu uniwersytetach utworzono jednostki, których zadaniem było kształcenie metodyczne nauczycieli. Jedną z nich była Pracownia Dydaktyki Chemii, która rozpoczęła swoją działalność 15 lutego 1975 r., w ówczesnym Instytucie Chemii, na Wydziale Mat-Fiz-Chem UMCS.

Jego pierwszym kierownikiem był dr Lucjan Nędzyński. Dzięki jego staraniom Pracownia uzyskała bardzo dobre warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych, rozwijając równocześnie nowoczesne metody kształcenia i doskonalenia nauczycieli chemii. Konsekwencją tego było uznanie Pracowni Dydaktyki Chemii za jednostkę wzorcową w skali kraju, podczas Zjazdu PTCh, który odbył się w roku 1982 w Lublinie. Po śmierci dr. Lucjana Nędzyńskiego kierownictwo Pracownią przejął w roku 1988 dr Ryszard M. Janiuk, który obecnie jest jedyną osobą związaną zawodowo z tą jednostką przez cały okres jej istnienia. Po uzyskaniu przez niego stopnia doktora habilitowanego w lutym 2007 r. Pracownia została przekształcona w Zakład Dydaktyki Chemii. Obecnie pracują w nim: dr Jarosław W. Dymara, mgr Ryszard Filipowski, dr hab. Ryszard M. Janiuk, mgr Ewa Juško, dr Agnieszka Kamińska-Ostęp, dr Zofia Kłoc i Barbara Michalak. W minionych latach na etatach nauczycieli akademickich zatrudnieni byli: dr Lucjan Nędzyński, mgr Jolanta Błachewicz, mgr Ewa Cukrowska, mgr Mirosława Jurak, mgr Anna Kuczyń-

Archiwum autora

Dr Lucjan Nędzyński – twórca i pierwszy kierownik Pracowni Dydaktyki Chemii

ska, dr Janina Mikulska, mgr Andrzej Rogowski, dr Krystyna Skrok, mgr Jadwiga Szymańska oraz mgr Stanisław Ukalski. Od strony administracyjno-technicznej wspierali ich Stanisław Cichoń, mgr Marek Ciechan, mgr Jadwiga Kazimierzczak, Małgorzata Kusak, mgr Marek Szewczak i Teresa Winiarczyk.

W okresie 40 lat działalności Pracowni, a potem Zakładu wykształconych zostało ponad 3000 nauczycieli chemii na studiach dziennych i zaocznych oraz w trakcie zajęć na studiach dwuprzedmiotowych „Nauczanie chemii z fizyką” i „Nauczanie biologii z chemią”. Od kilkunastu lat prowadzone są też zajęcia z zakresu chemii dla studentów, którzy chcą uzyskać uprawnienia do nauczania przyrody w szkole podstawowej. Ci z absolwentów, którzy podjęli pracę w zawodzie nauczyciela, mogą się nieraz pochwalić liczącymi się sukcesami zawodowymi. Kilkuset czynnych nauczycieli doskonaliło swoje umiejętno-

ści na studiach podyplomowych bądź zdobywało uprawnienia do nauczania chemii. Ponad 200 studentów wykonało prace magisterskie i licencjackie, zarówno o charakterze badawczym, jak i mających na celu rozwiązanie praktycznych problemów związanych z nauczaniem chemii. Duża część tych prac była podstawą publikacji w czasopismach dydaktycznych i naukowych, bądź ich wyniki były prezentowane na konferencjach krajowych i zagranicznych. Od kilku lat możliwe jest także wykonywanie prac doktorskich z zakresu dydaktyki chemii i do chwili obecnej jedna z takich prac została już obroniona, a dwie są na ukończeniu.

Problematyka badań podejmowanych przez pracowników na przestrzeni kilkudziesięciu lat jest bardzo różnorodna. Dorobek naukowy dr. Lucjana Nędzyńskiego obejmuje opracowanie metody epiprojektacji doświadczeń chemicznych, która kilkadziesiąt lat temu była osiągnięciem na skalę światową. Została ona opatentowana, a także opracowana przez niego w obszernej monografii. Ponadto jego zainteresowania naukowe obejmowały funkcje szkolnego eksperymentu chemicznego, metody nauczania chemii ogólnej, stosowanie zadań w nauczaniu chemii, efektywność stosowania technicznych środków dydaktycznych oraz tworzenie systemu kształcenia nauczycieli chemii. Kolejna, obszerna grupa badań dotyczyła roli modeli i teorii chemicznych w uczeniu się podstaw chemii. Oprócz wielu publikacji na ten temat, uzyskane wyniki badań zostały wykorzystane podczas opracowywania zestawu podręczników do nauczania ►

Wybrane publikacje książkowe

chemii, w których istotne znaczenie przykładano do zrozumienia przez uczniów poznawanej wiedzy chemicznej oraz nabycia umiejętności posługiwania się nią do rozwiązywania problemów. Duży cykl prac odnosił się do badań w zakresie realizacji celów wychowawczych w nauczaniu chemii, zakończony opracowaniem monograficznym. Ponadto, prowadzone były badania dotyczące: kształtowania całościowego obrazu wiedzy o przyrodzie w procesie nauczania chemii, umiejętności uczniów w zakresie posługiwania się wiedzą przyrodniczą w życiu codziennym; zintegrowanego nauczania przedmiotów przyrodniczych; wykorzystania zadań testowych do oceny jakości i skuteczności kształcenia chemicznego; realizacji zagadnień ochrony środowiska w kształceniu chemicznym; zastosowania środków dydaktycznych w nauczaniu chemii; unowocześniania metod kształcenia i doskonalenia nauczycieli przedmiotów przyrodniczych; nauczania chemii uczniów z dysleksją; czyn-

ników wpływających na zainteresowanie i motywację uczniów do uczenia się chemii oraz form pozaszkolnego nauczania przedmiotów przyrodniczych. Efekty tych badań były przedmiotem wielu publikacji, wystąpień na konferencjach naukowych i dydaktycznych, a także znalazły praktyczne zastosowanie w postaci różnorodnych materiałów dydaktycznych do nauczania chemii bądź odpowiednich rozwiązań organizacyjnych. Łącznie na dorobek w tym zakresie składa się ponad 50 książek oraz kilkaset artykułów i publikacji pokonferencyjnych. Na podstawie przeprowadzonych badań przygotowanych zostało sześć prac doktorskich i jedna habilitacyjna.

Istotne znaczenie dla rozwoju prowadzonych badań naukowych w zakresie edukacji chemicznej i przyrodniczej miał udział pracowników w polskich i międzynarodowych programach naukowych. W latach 1986–1990 Pracownia Dydaktyki Chemii brała udział w Resortowym Programie Badań Podstawowych „Unowocześnianie procesu

dydaktycznego”, koordynując grupę tematyczną „Dydaktyka chemii”, w której pracach uczestniczyło ponad 50 dydaktyków chemii z prawie wszystkich ośrodków akademickich w Polsce. Zdobyte doświadczenie zostało wykorzystane w momencie, gdy po zmianach politycznych w Polsce po roku 1989 otworzyły się możliwości międzynarodowej współpracy naukowej. W 2005 r. przeprowadzone zostały badania czynników wpływających na wzrost zainteresowania polskich uczniów wiedzą przyrodniczą, co było częścią międzynarodowego projektu ROSE „The Relevance of Science Education”, koordynowanego przez Uniwersytet w Oslo. Udział w kolejnym projekcie „Crossing Boundaries in Science Teacher Education – CROSSNET”, koordynowanym przez Instytut Edukacji Przyrodniczej w Kilonii (Niemcy), pozwolił na zbadanie efektywności nowych form doskonalenia umiejętności zawodowych nauczycieli przedmiotów przyrodniczych. Cztery lata temu ukończono ba-

dania czynników mających wpływ na wybór studiów na kierunkach matematycznych, przyrodniczych i technicznych, które były realizowane zgodnie z założeniami międzynarodowego projektu „Interest & Recruitment in Science – IRIS”. Wzięło w nich udział ponad 1700 studentów pierwszych lat państwowych szkół wyższych z Kielc, Lublina, Rzeszowa i Warszawy. Aktualnie finalizowany jest projekt „Professional Reflection-Oriented Focus on Inquiry-based Learning and Education through Science – PROFILES”, finansowany w ramach 7. Programu Ramowego, którego koordynatorem jest Free University w Berlinie. Udział w nim pozwolił na upowszechnienie w kształceniu przyrodniczym metod odwołujących się do uczenia się przez odkrywanie, przy równoczesnym zbieraniu czynników wpływających na zastosowanie przez nauczycieli takiego sposobu nauczania. Na zaproszenie koordynatorów projektu „Platform of Local Authorities and Communicators Engaged in Science – PLACES”, w którym brało udział 30 krajów europejskich, opracowany został raport na temat pozaszkolnej edukacji przyrodniczej w Polsce oraz przeprowadzone zostały badania dotyczące różnorodnych efektów działalności Centrum Nauki Kopernik w Warszawie.

Możliwości współpracy międzynarodowej wykorzystano też dla podniesienia poziomu kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Dużym wyzwaniem była koordynacja w latach 1997–2000 projektu TEMPUS „Kształcenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych”, który zaowocował uruchomieniem nowych studiów kształcących nauczycieli przedmiotów przyrodniczych. Realizacja tego projektu przyniosła wiele korzyści, stanowiąc wstęp do udziału w kolejnych międzynarodowych projektach dydaktycznych. W ramach programu Sokrates zorganizowany został na Wydziale Chemii w 2000 r., we współpracy z Sekcją Edukacji Chemicznej Federacji Europejskich Towarzystw Chemicznych, kurs dla nauczycieli chemii z krajów Europy Środkowej i Wschodniej. W kolejnych latach podjęto współpracę w realizacji kolejnego projektu europejskiego „Science Teacher Education Development in Europe – STEDE”. Po reformie systemu edukacji w 1999 r. podjęta została inicjatywa zorganizowania międzynarodowego projektu, w związku z wprowadzeniem do szkół podstawowych nowego przedmiotu „Przyroda”. W trakcie trwającego trzy lata projektu „Systematic Professional Development Through Science Teacher Education Modules – SySTEM”, koordynowanego przez Uniwersy-

tet w Aveiro (Portugalia), opracowano moduły dydaktyczne służące kształceniu wybranych umiejętności zawodowych nauczycieli przyrody, które zostały przez nas sprawdzone praktycznie w trakcie specjalnie przeprowadzonych kursów z udziałem nauczycieli z województwa lubelskiego. Pisząc o współpracy zagranicznej, warto też wspomnieć o wieloletnich kontaktach naukowych i dydaktycznych z Zakładem Dydaktyki Chemii Uniwersytetu Karola w Pradze. Pracownicy tego Zakładu: prof. dr Jan Ciperka, prof. dr Hana Ctrnactova i prof. dr Helena Klimova wielokrotnie przebywali w Lublinie i byli odwiedzani w Pradze przez naszych pracowników.

Aktywna działalność na arenie międzynarodowej przejawiała się również w organizacji następujących konferencji, które cieszyły się zainteresowaniem dydaktyków przedmiotów przyrodniczych z całego świata: III Europejska Konferencja Badań z Dydaktyki Chemii (1995), II Regionalne Sympozjum Międzynarodowej Organizacji Nauczania Przedmiotów Przyrodniczych i Technicznych dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej (1997), Sympozjum „Education of Science Teachers” (1998), XI Sympozjum Międzynarodowej Organizacji Nauczania Przedmiotów Przyrodniczych i Technicznych (2004). ▶

Uczestnicy
XI Sympo-
zjum IOSTE

Archiwum autora

Działalność ta została doceniona, czego przejawem było wielokrotne zapraszanie przedstawicieli Zakładu do komitetów naukowych międzynarodowych konferencji.

Ważnym zadaniem, z punktu widzenia rozwoju edukacji przyrodniczej, była integracja środowisk dydaktyków przedmiotów przyrodniczych w Polsce. Służyły temu dwa sympozja zorganizowane w Lublinie: „Perspektywy rozwoju i współpracy dydaktyk przedmiotów przyrodniczych” (1986) oraz „Metodologia badań w dydaktykach przedmiotów przyrodniczych” (1988). Doceniając znaczenie, jakie ma dostęp do zagranicznej literatury naukowej dla rozwoju nowoczesnych badań, już kilkadziesiąt lat temu, dzięki naszym usilnym staraniom udało się zgromadzić w bibliotekach uniwersyteckiej i wydziałowej wszystkie najważniejsze zagraniczne czasopisma naukowe i metodyczne z zakresu dydaktyki przedmiotów przyrodniczych, z których w tamtym okresie korzystali pracownicy naukowcy z całej Polski, jak również innych krajów z naszej części Europy. W bibliotece zakładowej znajduje się również kilka tysięcy książek polskich i zagranicznych poświęconych problemom nauczania chemii, w tym wiele pozycji unikalnych, jak np. pochodzące z XIX w. podręczniki do chemii. W tym kierunku szły też działania, których pomysł zrodził się w Lublinie, aby utworzyć Komisję ds. Edukacji Przyrodniczej działającą przy Polskich Towarzystwach: Biochemicznym, Chemicznym, Fizycznym, Geograficznym i Przyrodników im. M. Kopernika. Efektem działań tej Komisji, której przewodniczył dr hab. Ryszard M. Janiuk, było m.in. zorganizowanie w lutym 2000 r. na Wydziale Chemii UMCS sympozjum naukowo-dydaktycznego „Społeczne znaczenie wiedzy przyrodniczej”, opracowanie „Raportu o stanie dydaktyk przedmiotów przyrodniczych w Polsce” oraz przeprowadzenie w 2005 r. badań opinii członków wymienionych Towar-

zystw na temat stanu edukacji przyrodniczej w Polsce oraz oceny przez nich planowanej reformy w szkołach ponadgimnazjalnych.

Pracownicy Zakładu włączali się również w rozmaite działania na rzecz edukacji prowadzone przez instytucje zewnętrzne. Przed wprowadzeniem reformy systemu edukacji w 1999 r., na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, zorganizowana została ogólnopolska konferencja naukowa „Nauczyciel przyrody”. Jej celem było określenie sposobów przygotowania nauczycieli w związku z wprowadzeniem do szkół podstawowych nowego przedmiotu „Przyroda”. Przez szereg lat przedstawiciel ówczesnej Pracowni uczestniczył w pracach zespołu powołanego przez MEN, który miał na celu wspieranie nauczycieli przyrody i przedmiotów przyrodniczych w rozwoju zawodowym. Z inicjatywy tego Zespołu organizowane były Ogólnopolskie Fora Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych, z których trzy odbyły się na naszej Uczelni w 2002 r. Zakład był również reprezentowany w gronie ekspertów MEN biorących udział w realizacji projektu „Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym”, jak również w zespole rzeczoznawców podręczników szkolnych. W ubiegłym roku, wspólnie z Sekcją Dydaktyki Chemii PTChem zorganizowana została XVI Szkoła Problemów Dydaktyki Chemii, w której uczestniczyli nauczyciele chemii z całej Polski oraz pracownicy wyższych uczelni.

Wiele z działań podejmowanych przez Zakład nie zakończyłoby się sukcesem bez dobrej współpracy z innymi jednostkami naszej Uczelni zajmującymi się kształceniem nauczycieli oraz edukacją przyrodniczą. W najlepszym okresie tej współpracy odbywały się regularne spotkania dydaktyków przedmiotowych. W realizowanych przez Zakład Dydaktyki Chemii projektach międzynarodowych odnoszących się do edukacji przyrodniczej brali również udział przedstawiciele in-

nych jednostek Uczelni. I odwrotnie, gdy takie projekty były realizowane przez inne jednostki, tak jak było to w wypadku międzynarodowego projektu BIOHEAD-CITIZEN, finansowanego ze środków 6. Programu Ramowego, uczestniczyli w nich przedstawiciele Zakładu.

Ważnym elementem działalności Zakładu jest stały kontakt i współpraca ze środowiskiem szkolnym. Przez wiele lat, we współpracy z Sekcją Dydaktyczną Oddziału Lubelskiego PTChem, organizowane były spotkania dla nauczycieli chemii z całego regionu. Bardzo dużym zainteresowaniem nauczycieli cieszyło się spotkanie na temat sposobów realizacji nowego przedmiotu „Przyroda”, który został wprowadzony do szkół ponadgimnazjalnych niecałe dwa lata temu, w którym na zaproszenie organizatorów wzięły udział osoby z instytucji centralnych odpowiedzialnych za decyzje w tym zakresie. Kilka lat temu, w związku ze zmianami zachodzącymi w edukacji przyrodniczej, zorganizowane zostało dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych z naszego województwa sympozjum „Nowe wyzwania w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych”, nad którym patronat objął Marszałek Województwa Lubelskiego. Wielu uczniów zainteresowanych chemią uczestniczyło w rozmaitych zajęciach organizowanych przez Zakład. Oryginalną inicjatywą w tym zakresie były zajęcia dla uczniów gimnazjów z całego województwa, które były organizowane z zastosowaniem Internetu, dając możliwość wspierania uczniów zdolnych pochodzących z mniejszych miejscowości i regionów wiejskich. Część z tych uczniów bierze później udział w Olimpiadzie Chemicznej, która na etapach regionalnych jest organizowana przy bardzo dużym udziale pracowników Zakładu. Warto podkreślić, że m.in. dzięki pomocy udzielanej przez Wydział Chemii, przy wsparciu Zakładu Dydaktyki Chemii, od kilku lat uczniowie z naszego regionu uzyskują

Archiwum autora

Uczniowie podczas zajęć na Wydziale Chemii

znaczące sukcesy w tej Olimpiadzie, jak również w Międzynarodowej Olimpiadzie Chemicznej. Wśród innych form współpracy ze środowiskiem szkolnym trzeba wymienić organizowane przy udziale pracowników Zakładu konkursy chemiczne dla uczniów, takie jak „Rok przed maturą” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, który został od ubiegłego roku zastąpiony „Próbną maturą”, oraz „Lubelski Turniej Chemiczny”, który dla uczniów gimnazjów organizowany jest wspólnie z Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Współpraca z regio-

nalnymi instytucjami zajmującymi się doskonaleniem nauczycieli ma już długoletnią tradycję. Zawsze chętnie służyliśmy swoją wiedzą i doświadczeniem, wielokrotnie uczestnicząc w konferencjach, szkoleniach i kursach metodycznych dla nauczycieli. Przez szereg lat przedstawiciel Pracowni był przewodniczącym komisji egzaminacyjnej na stopnie specjalizacji zawodowej dla nauczycieli chemii, której prace organizowane były przez ówczesny Wojewódzki Ośrodek Metodyczny. Stamtąd też w 1988 r. przeszła do Pracowni Dydaktyki Chemii dr Krystyna

na Skrok, która w trakcie prawie 20 lat, oprócz swego nieocenionego doświadczenia w zawodzie nauczyciela, wniosła wiele zapału, autentycznego zaangażowania oraz godnych naśladowania cech charakteru, w znaczącym stopniu wpływając na nasze wspólne osiągnięcia.

Na koniec pozostaje tylko wyrazić nadzieję, że ten wieloletni dorobek nie zostanie zmarnowany. Może być to spowodowane pogarszającą się w całej Polsce sytuacją jednostek uniwersyteckich zajmujących się kształceniem nauczycieli i badaniami z zakresu dydaktyki przedmiotowych. Wynika to z braku spójnego i efektywnego systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, na co ma niekorzystny wpływ raczej symboliczna współpraca w tym zakresie między Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a Ministerstwem Edukacji Narodowej. Równocześnie stopniowo następuje eliminacja doświadczonych pracowników tych jednostek, na skutek nieuwzględniania specyfiki naszej pracy, która poza prowadzeniem badań naukowych, przede wszystkim polega na umiejętności dobrego przygotowania zawodowego przyszłych nauczycieli. Może to niestety niekorzystnie odbić się również na przyszłości Zakładu Dydaktyki Chemii.

Ryszard Janiuk

Archiwum autora

Zawody I etapu 60. Olimpiady Chemicznej

Archiwum autora

Nauczyciele chemii podczas zebrania Sekcji Dydaktyki Chemii PTChem

ODNOWIENIE DOKTORATU DOC. JANA GURBY

19 grudnia 2014 r. na Wydziale Humanistycznym UMCS miała miejsce rzadka akademiicka uroczystość – w auli im. prof. Kazimierza Myślińskiego dokonano odnowienia doktoratu doc. Jana Gurby, pracownika Uniwersytetu w latach 1952–1994, wieloletniego kierownika Katedry Archeologii UMCS.

Decyzja o odnowieniu dyplomu doktorskiego zapada w drodze uchwały Senatu uczelni w uznaniu zasług jej pracownika dla kultury, nauki i dobra społecznego. Jest to szczególna forma uhonorowania, którego ranga porównywana jest niekiedy do doktoratu honorowego, który uczelnia może przyznawać tylko osobom z zewnątrz. Od czasu ustanowienia w 1997 r. zasad odnawiania dyplomów doktorskich w UMCS, po 50 latach od obrony wyróżniono w ten sposób profesorów: w 1999 r. Tadeusza Wilgata (obrona na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym w 1948 r.), w 2005 r. Jana G. Krzyża (obrona na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii w 1954 r.), w 2009 r. Kazimierza Sykuta (obrona na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii w 1959 r.), w 2011 r. Stanisława Szpikowskiego (obrona na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii w 1960 r.), w 2014 r. Wandę Brzykską (obrona na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii w 1964 r.). Uchwała dla doc. Jana Gurby – obrona na Wydziale Humanistycznym w 1961 r. – jest pierwszą dotyczącą tego Wydziału.

Uroczystość miała podniosły charakter. Rozpoczął ją pochód rektorski w składzie: członkowie Senatu, prorektorzy, Jubilat, rektor; następnie zgromadzeni wysłuchali *Gaude Mater Polonia*, a potem Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski przywitał Jubilata i zebranych na sali. Działalność i dorobek naukowy doc. J. Gurby zaprezentował

Fot. Robert Frączek

Fot. Robert Frączek

prof. Wiesław Śladkowski z Instytutu Historii UMCS, a aktu odczytania łacińskiego tekstu dyplomu dokonał Dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Robert Litwiński. Po oficjalnym wręczeniu dyplomu, Prorektor ds. Studenckich UMCS prof. Urszula Bobryk odczytała życzenia i listy gratulacyjne nadesłane na ręce Rektora i Jubilata od instytucji i osób prywatnych. Następnie doc. Jan Gurba podzielił się z zebranymi refleksjami i wspomnieniami na temat swojej pracy naukowej w UMCS oraz jej odbioru w polskim i zagranicznym środowisku naukowym. Wyraźnie wzruszony, z wrodzoną skromnością zaznaczył przy tym, iż w macierzystej Uczelni doświadczył wielu dowodów uznania i przyjaźni, które – w Jego

ocenie – znacznie przewyższają rzeczywiste zasługi. Jubilat otrzymał także statuetkę Patronki Uniwersytetu – w roku jubileuszu 70-lecia UMCS wręczano ją ludziom zasłużonym, przyjaciom i wspierającym działania Uniwersytetu. Studenci archeologii obdarowali Jubilata kwiatami, a wypełniona aula – długotrwałymi oklaskami na stojąco. Uroczystość zakończyła pieśń *Gaudeamus igitur*.

Odnowienie doktoratu doc. Jana Gurby w symboliczny i szczególnie sposób rozpoczęło jubileuszowy rok dla archeologii UMCS – w 2015 r. przypada 70. rocznica objęcia Katedry Prehistorii Wydziału Przyrodniczego UMCS przez prof. Stefana Noska, który był nauczycielem i mistrzem Jana Gurby.

(uk, az)

LAUDACJA WYGŁOSZONA PODCZAS UROCZYSTOŚCI ODNOWIENIA DOKTORATU DOC. JANA GURBY

Dzisiejsza uroczystość wpisuje się w obchodzony w tym roku jubileusz 70-lecia naszej Uczelni. Z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej Jan Gurba, od chwili kiedy przekroczył jego progi jako student, jest nieprzerwanie związany przez okres 66 lat. Zajmuje nader poczesne miejsce wśród tych, którzy tworzyli jego historię i o których mówimy: ludzie Uniwersytetu.

Moim zasadniczym, jakże zaszczytnym zadaniem jest przedstawienie jego dorobku naukowego, ale nieodzownym jest także przypomnienie głównych wydarzeń z jego *curriculum vitae*.

Urodził się 15 lutego 1929 r. w Lubartowie w rodzinie inteligenckiej, która już przed wybuchem II wojny światowej przeniosła się ►

Fot. Robert Frączek

Prof. Wiesław Śladkowski

do Lublina. Tutaj Jan Gurba ukończył szkołę podstawową i średnią; uczęszczał do znanego Liceum im. Stanisława Staszica i Liceum im. Unii Lubelskiej, świadectwo dojrzałości otrzymał w 1948 r. W tymże roku podjął studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMCS, na dwóch kierunkach: prehistorii i geografii. Miał znakomitych nauczycieli i mistrzów. Na prehistorii byli nimi: prof. Stefan Nosek, antropolog prof. Jan Mydlarski, etnograf Józef Gajek. Na geografii słynni „romerydzi”: profesorowie Adam Malicki, Franciszek Uhorzak, Aniela Chałubińska. Prehistorię ukończył w roku 1951, uzyskując magisterium na podstawie pracy pt. „Kultura wenedzka na Lubelszczyźnie”, jej promotorem był prof. Stefan Nosek. Stała się ona podstawą opublikowanego artykułu pt. *Importy rzymskie z województwa lubelskiego*. Magistrem geografii został rok później. Pracę pt. „Geograficzny obraz świata w atlasach: *Powszechny atlas geograficzny E. Romera* (wyd. II) i *Sydow-Wagnera Methodischer Schulatlas* (wyd. XXIII)” napisał pod kierunkiem prof. F. Uhorzaka. Wybrał archeologię, ale wiedza geograficzna i specjalizacja kartograficzna okazały się przydatne w badaniach archeologicznych.

Pracę zawodową rozpoczął 1 stycznia 1952 r., jako inspektor-rzeczoznawca (konserwator) zabytków archeologicznych na województwa lubelskie i kieleckie.

Z chwilą utworzenia w UMCS, 1 października 1952 r., Wydziału Humanistycznego, do którego została włączona Katedra Prehistorii, przemianowana na Katedrę Archeologii Polski, kierujący nią prof. Stefan Nosek 1 września 1952 r. zatrudnił mgr. Jana Gurbę na stanowisku asystenta. Po rychłym wyjeździe w roku 1953 prof. Noska do Krakowa, a dr. Jana Kowalczyka do Warszawy, na barki młodego asystenta, który pozostał sam w Katedrze, spadły wszystkie obowiązki dydaktyczne związane z zajęciami z archeologii na sekcji historycznej, tj. wykład kursowy, ćwiczenia i wykłady monograficzne. Mimo tego, w okresie letnim prowa-

dził nieprzerwanie badania na wielu stanowiskach, a ich wyniki publikował w sprawozdaniach i artykułach. Gromadził też materiały do swej pracy doktorskiej pt. *Wpływ środowiska geograficznego na kształtowanie się neolitycznego osadnictwa w Małopolsce*, którą przedstawił i obronił w roku 1961 na Wydziale Humanistycznym UMCS. Jej promotorem był prof. Stefan Nosek, a recenzowali profesorowie: Aleksander Gardawski i Adam Malicki. Autor przedstawił w niej i uogólnił wyniki zapoczątkowanych przez S. Noska i jego uczniów, a kontynuowanych w przeważającej części własnych już badań, prowadzonych na licznych stanowiskach młodszej epoki kamienia na obszarze Małopolski. W formie skondensowanej została opublikowana na łamach sekcji B „Annales UMCS”, pt. *Neolithic Settlements on the Lublin Loess Upland*. Zdaniem prof. Janusza K. Kozłowskiego z Krakowa: „była pierwszą w środkowej Europie rozprawą łączącą procesy osadnicze z przemianami środowiska geograficznego oraz uwzględniającą wzajemne interakcje środowiska i procesów osadniczych. Praca ta, wywodząca się z najlepszych tradycji antropogeografii, szła znacznie dalej w procesach rekonstrukcji środowiska i poszukiwaniu sprzężeń pomiędzy gospodarką i środowiskiem niż niemieckie *Siedlungsarcheologie*, wyprzedzając ekologiczną orientację w »nowej archeologii« lat siedemdziesiątych (prace Hodera, Kruka, Whallona)”.

Z przytoczonej wyżej oceny wynika, iż rozprawa doktorska Jana Gurby była pracą wybitną, a nawet więcej, była wówczas wydarzeniem naukowym. Jest to więc istotnym, ale nie jedynym uzasadnieniem dzisiejszej uroczystości.

W tym czasie została reaktywowana w UMCS i kierowana przez prof. A. Gardawskiego sekcja archeologiczna, w związku z czym dr Jan Gurba, wraz z innymi pracownikami Katedry, mógł poświęcić się kształceniu studentów archeologii, kontynuował też zakrojone na szeroką skalę badania. W roku 1969

w uznaniu jego osiągnięć naukowych i dydaktycznych został powołany, zgodnie z wnioskami profesorów: Zdzisława Rajewskiego, Kazimierza Żurowskiego i Aleksandra Gardawskiego, na stanowisko docenta.

Niestety w 1970 r. studia archeologiczne w UMCS zostały ponownie zlikwidowane. Jan Gurba objął wówczas stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej UMCS.

W 1974 r. powrócił na Wydział Humanistyczny UMCS, obejmując po śmierci prof. A. Gardawskiego kierownictwo Katedry Archeologii, funkcję tę pełnił przez 20 lat, do roku 1994, tj. do przejścia na emeryturę. Okres ten to apogeum jego działalności naukowej i dydaktycznej, gdyż w roku 1974 zostały reaktywowane w UMCS, tym razem na stałe, studia archeologiczne.

Według opinii prof. Stanisława Tabaczyńskiego z Warszawy, działalność badawcza Jana Gurby uległa wówczas „znamiennej intensyfikacji, a jednocześnie nabiera cech dobrze pojętej pracy zespołowej. Doc. Gurba umiejętnie wykorzystuje możliwości, jakie dają kształcenie studentów oraz dobór przyszłych pracowników w zakresie wybranych specjalności. W wyniku długotrwałej pracy udało się doc. J. Gurbie stworzyć zespół badawczy, zdolny podejmować węzłowe problemy pradziejów oraz średniowiecza Polski środkowo-wschodniej na szerszym tle europejskim, ze szczególnym uwzględnieniem Europy wschodniej, kluczowym dla zrozumienia wielu obszarów ziem polskich (...)”.

Jego własne prace badawcze pod względem tematycznym dotyczyły głównie młodszej epoki kamienia i wczesnego średniowiecza. Nie sposób tu oczywiście przedstawić i omówić wszystkie dokonania, ustalenia i nowe wartości, jakie prace Jana Gurby wniosły do archeologii polskiej.

Na czoło ich wybija się opracowana przez Niego i tu już wcześniej podkreślana przez prof. Kozłowskiego pionierska i oryginalna, nie tylko w skali kraju, lecz i Europy metoda, łącząca procesy osadnicze z przemianami środowiska geograficzne-

go, a także autorska próba etnicznej interpretacji kultur archeologicznych w okresie neolitu. Prowadząc szereg badań na cmentarzyskach kultur pucharów lejkowatych, odkrył on też pierwsze na Lubelszczyźnie „megalityczne” grobowce tej kultury oraz wyodrębnił i wprowadził do obiegu naukowego nazwaną przez siebie kulturę wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej. Jego zasługą jest też wyróżnienie na ziemiach polskich zabytków wczesnobrązowej kultury madziarowskiej. Prowadząc systematyczne badania kompleksu osadniczego Czeramna – Czerwienia, w znakomity sposób powiększył naszą wiedzę w zakresie jednego z najciekawszych, a zarazem najbardziej kontrowersyjnych problemów badawczych, jaki stanowią zarówno w nauce polskiej, jak rosyjskiej i ukraińskiej, grody czerwieńskie. Trzeba też wspomnieć o jego liczącym się udziale autorskim w opracowaniu podręcznika uniwersyteckiego *Pradzieje ziem polskich*, pod red. Jerzego Kmiecńskiego, w ramach którego napisał kilka rozdziałów dotyczących neolitu.

Przemierzając jako konserwator przez kilkanaście lat obszar dwóch województw: lubelskiego i kieleckiego, prowadząc prace ratownicze, zabezpieczające, a także dokonując wielu odkryć, z każdego sporządzał znakomicie opracowany pod względem naukowym i pisarskim raport, doniesienie, notatkę, które były drukowane w różnych czasopismach archeologicznych. Przez kilkadziesiąt lat prowadził też badania terenowe i wykopaliskowe – i to niekiedy w jednym sezonie na kilku stanowiskach – pokłosem których były ogłaszane obszerniejsze już sprawozdania i komunikaty, najczęściej mające charakter zespołowy, lecz zawsze z Jego udziałem i pod Jego redakcją. Obok licznych publikacji o charakterze materiałowym, ogłosił też wiele artykułów naukowych i popularnonaukowych, recenzji, omówieni i not, ujęć bibliograficznych, a także kilkanaście większych opracowań monograficznych, podręcznikowych i skryptów. W całości ten wielogatunkowy dorobek pisarski złożył się na jakże imponu-

jącą bibliografię, liczącą dzisiaj ponad tysiąc pozycji. Niektóre z nich były publikowane w językach obcych, głównie niemieckim, angielskim i rosyjskim, i drukowane w zagranicznych czasopismach archeologicznych i wydawnictwach kongresowych.

Żywy był bowiem także Jego udział w życiu naukowym w kraju i zagranicą. Uczestniczył w sympozjach naukowych w Niemczech, Czechosłowacji, Jugosławii, Bułgarii, Związku Radzieckim, a później w Rosji, na Ukrainie i Białorusi, a także we Francji i Japonii. Wygłaszał referaty na Kongresach Archeologii Słowiańskiej – I (Warszawa 1965), II (Berlin 1970), III (Bratysława 1975), V (Kijów 1985). Aktywnie uczestniczył w kongresach Międzynarodowej Unii Nauk Pre- i Protohistorycznych w Bratysławie (1975), Nicei (1982) i Historii Starożytności w Tokio (1988). Sam był organizatorem kilkunastu konferencji naukowych, w tym także o charakterze międzynarodowym, w Lublinie i innych miastach.

Był redaktorem czterech ukazujących się w Lublinie czasopism i periodycznych wydawnictw archeologicznych: „Archeologiczne Listy”, „Sprawozdania z badań Katedry Archeologii UMCS”, „Lubelskie Materiały Archeologiczne”, „Archeologia Polski Środkowowschodniej”, a także członkiem kolegów redakcyjnych: „Z Otchłani Wieków”, „Archeologia Baltica” i „Eastern Review”.

Można więc powiedzieć, iż w sposób twórczy zaznaczył się we wszystkich dziedzinach składających się na pracę i działalność naukową. Według prof. Tabaczyńskiego: „Najistotniejsze osiągnięcia naukowe doc. Gurby to: wybitny wkład w zbudowanie niemal od podstaw naszej wiedzy o pradziejach i wczesnym średniowieczu Lubelszczyzny – jednego z najbogatszych w zabytki regionów naszego kraju; stworzenie podstaw do badań osadniczych, szczególnie nad neolitem wyżyn lessowych, z uwzględnieniem wpływu czynnika przyrodniczego na rozwój osadnictwa oraz wpływu tego ostatniego na środowisko geograficzne, oryginalny wkład

w pogłębienie społecznej interpretacji znalezisk archeologicznych, zaprezentowany w najbardziej dojrzałej formie na forum międzynarodowym w Tokio w 1988 r.”. Zdaniem prof. Kozłowskiego: „Stosunkowo rzadko się zdarza w archeologii Europy, mającej swoje XIX-wieczne lub nawet starsze tradycje, by pradzieje jednego regionu zostały niemal od podstaw zbudowane przez jednego badacza. Tak właśnie ocenić należy zasługi Jana Gurby dla pradziejów Lubelszczyzny”.

Do tych podsumowujących ocen, sformułowanych przez uczonych o uznanym powszechnie autorytecie, nic już nie trzeba dodawać. Poza jedną uwagę. Otóż ten, którego one dotyczą, niejednokrotnie pisał i wspominał o zasługach swych poprzedników i następcy, kierujących Katedrą Prehistorii, a następnie Archeologii UMCS, tj. o profesorach Stefanie Nosku, Janie Kowalczyku, Aleksandrze Gardawskim, Jerzym Kmiecńskim. Dzisiaj z dumą może też patrzeć na Instytut Archeologii UMCS skupiający grono uzdolnionych i wybijających się badaczy znanych nie tylko w środowisku krajowym, ale i europejskim, w większości będących Jego wychowankami.

Godnymi uznania są osiągnięcia dydaktyczne Jana Gurby. Był wybranym przez studentów laureatem konkursu Homo Didacticus, promotorem 110 prac magisterskich i 5 doktorskich. Ciesząc się powszechnym na Wydziale Humanistycznym autorytetem i zaufaniem, pełnił z powodzeniem wiele wybieralnych funkcji, był dwukrotnie prodziekanem i dziekanem. Jako znany badacz był członkiem rad i kolegów wielu krajowych placówek naukowych i muzeów, obecnie jest przewodniczącym Rady Naukowo-Programowej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Przez ponad 50 lat był podporą zarówno na gruncie lokalnym, jak i krajowym Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, pełniąc w nim wiele odpowiedzialnych funkcji.

Dla większości – myślę, iż mogę powiedzieć – dla wszystkich tu zebranych Jan Gurba jest przede wszystkim ►

wspaniałym człowiekiem o wielkich przymiotach charakteru i serca, uczciwym i prawym, życzliwym dla innych, przyjacielem niezawodnym.

Wśród życiowych dłań drogowskich były i są rzymskie przykazanie: „Homo nom sibi natus, sed Patriae” – „Człowiek nie dla siebie żyć powinien lecz dla ojczyzny” i norwidowskie principium – miłość ojczyzny to przede wszystkim wielki wobec niej obowiązek.

Wiesław Śladkowski

WYSTAWA O RPN

W dniach 23 stycznia – 30 marca 2015 r. w gmachu Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS przy Al. Kraśnickiej 2c w Lublinie eksponowana jest wystawa „Roztoczański Park Narodowy – przyroda i człowiek”, która została zorganizowana w ramach obchodów jubileuszu 40-lecia RPN. Ekspozycja składa się z kilkunastu plansz tematycznych, na których przedstawiono bogactwo środowiska przyrodniczego oraz zagadnienia dotyczące realizowanej w Parku ochrony przyrody. Wystawa została wzbogacona fotografiami autorstwa Pawła Marczakowskiego obrazującymi piękno niepowtarzalnej przyrody Parku i Rostocza. Przedsięwzięcie jest kolejnym owocem wieloletniej współpracy UMCS i RPN.

PM

19 stycznia 2015 r. po raz kolejny na Wydziale Politologii gościł Salon „Polityki”. Spotkaniem z redaktorem Wojciechem Markiewiczem i Markiem Przybylikiem wkroczyliśmy w 11. rok współpracy z tygodnikiem „Polityka”.

Spotkanie poświęcone było przede wszystkim reportażowi jako gatunkowi zanikającemu w mediach w Polsce, a problem ten goście Salonu dyskutowali na kanwie książki Wojciecha Markiewicza *Stu najbardziej niebezpiecznych Polaków*.

Redaktor Markiewicz zajmuje się problematyką społeczno-gospodarczą. Przez wie-

Fot. Sylwia Skotnicka

SALON „POLITYKI”

le lat był autorem badań rynkowych „Koszyk Polityki”. Doświadczenie reportera, ale i analityka rynku sprawiły, że postanowił sportretować Polaków ponoszących największe koszty transformacji społecznej – ludzi biednych, wykluczonych, outsiderów. Gatunek reportażu znakomicie zastąpił formą wywiadu społecznego, a uzyskane tytułowe portrety stanowią mozaikę losów społecznych napisaną żywym językiem i niekonwencjonalnym stylem.

W spotkaniu głównie uczestniczyli studenci kierunku dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz produkcji medialnej, stąd też pytania o charakterze warsztatowym.

Marek Przybylik gościł na Wydziale Politologii, jako współprowadzący „Szkło kontaktowe” w apogeum popularności tego programu. W rozmowach kulturalnych

redaktor Przybylik nawiązywał do zmieniającego się statusu „Szkła kontaktowego”, jako „dyżurnego” głosu krytycznego w telewizji.

Prof. Iwona Hofman
*Prodziekan ds. Studenckich,
Kierownik Zakładu Dziennikarstwa*

Fot. Sylwia Skotnicka

Fot. Sylwia Skotnicka

WYDZIAŁ POLITOLOGII Z NOWYMI UPRAWNIENIAMI

Wydział Politologii UMCS, jako drugi ośrodek w kraju (po Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego), otrzymał uprawnienia nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie nauk o mediach. To wymierny sukces zespołu kierowanego przez prof. dr hab. Iwonę Hofman i wyraz uznania dla osiągnięć naukowych i dydaktycznych pracowników Wydziału. Warto dodać, że niepowodzeniem zakończyły się wcześniejsze starania o uprawnienia m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie.

Wniosek o uprawnienia, złożony w sierpniu 2014 r., podlegał dwuetapowej ocenie przez ekspertów Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych. Wniosek oceniono bardzo dobrze pod względem merytorycznym i formalnym, analizując m.in. dorobek naukowy w zakresie dyscypliny, aktywność publikacyjną i konferencyjną, tematykę prac dyplomowych, programy kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz produkcja medialna, zaplecze dydaktyczne. Wysooko oceniono m.in. dydaktyczne wykorzystanie Inkubatora Medialno-Artystycznego, potencjał badawczy (cykliczne konferencje „Współczesne media”, międzynarodowe granty naukowe realizowane przez prof. dr hab. Iwonę Hofman), działalność Pracowni Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu, funkcjonowanie Stypendium im. Leopolda Ungera dla adeptów dziennikarstwa (uruchomione w 2013 r. przez prof. dr hab. Iwonę Hofman), aktywność na rzecz środowiska i prowadzenie zajęć warsztatowych przez praktyków.

Nauki o mediach zyskały status dyscypliny w 2011 r. (Dz. U. nr 65,

poz. 595 z późniejszymi zmianami) wskutek kilkuletnich zabiegów badaczy mediów skupionych w Polskim Towarzystwie Komunikacji Społecznej wspieranych instytucjonalnie przez dziekanów wydziałów kształcących na kierunkach dziennikarskich. W opisie dyscypliny znajdują się przykładowo takie zagadnienia jak: historia mediów i medioznawstwa, język mediów, aksjologiczne aspekty funkcjonowania mediów, technologie mediów, ekonomika i zarządzanie mediami, Public Relations i marketing medialny, media w teoriach systemowych. Kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna znajduje się w ofercie edukacyjnej Wydziału Politologii od roku akademickiego 2003/2004 – studia pierwszego stopnia i 2009/2010 – studia drugiego stopnia. Niesłabnąca popularność kierunku, uwarunkowana bardzo dobrymi ocenami jakości kształcenia przez studentów i absolwentów, przyspieszyła uruchomienie w bieżącym roku akademickim kierunku produkcja medialna. Obecnie zespół kierowany przez prof. dr hab. Iwonę Hofman przygotowuje program studiów trzeciego stopnia. Pierwszy nabór na studia doktoranckie planowany jest już na jesień 2015 r.

Uruchomienie studiów doktoranckich w zakresie nauk o mediach znakomicie wpisuje się w strategię rozwoju Wydziału Politologii, gdzie dotąd realizowano ten typ studiów jedynie w zakresie nauk o polityce.

Uzyskane uprawnienia przyczyniają się do wyższej oceny parametrycznej Wydziału, sytuując jednostkę w ścisłej czołówce ośrodków medioznawczych w Polsce. Studenci zyskują perspektywę prowadzenia badań stricte medioznawczych, z wykorzystaniem specjalistycznych metod.

Wydział Politologii staje się atrakcyjnym miejscem studiów w zakresie nauk o mediach, otwartym dla studentów z całej Polski. Zakłada się utworzenie w ciągu dwóch lat ścieżek kształcenia w językach obcych.

Uzyskane uprawnienia urealniają także szanse studentów na pozyskiwanie grantów badawczych przez aplikacje do programów Narodowego Centrum Nauki, tym bardziej, iż jesienią 2014 r. dokonano uzupełniającej deskrypcji paneli NCN, adresując dwa z nich (HS2, HS 6) do medioznawców. Jako prezes PTKS, prof. dr hab. Iwona Hofman zainicjowała dokonanie tych zmian.

M. J.

Mgr Tadeusz Wiśniewski przed wejściem do budynku obrad EAA

20. KONGRES EAA W STAMBULE

EAA – *European Association of Archaeologists* to międzynarodowe stowarzyszenie zrzeszające profesjonalnych archeologów zarówno z Europy, jak i spoza niej. Skupia ponad 11 tysięcy członków z 60 krajów. Podstawowymi celami działalności EAA są m.in. promowanie rozwoju badań archeologicznych oraz zarządzania i interpretacji europejskiego dziedzictwa archeologicznego, wymiana informacji archeologicznych i wspieranie współpracy z innymi organizacjami (www.e-a-a.org/about.htm).

Miejszem spotkań i wymiany doświadczeń jest coroczny, organizowany przez EAA, międzynarodowy kongres, odbywający się za każdym razem w innym ośrodku archeologicznym w Europie. Poruszana w jego ramach rozległa tematyka badawcza dotyczy wszystkich specjalizacji uprawianych w obrębie archeologii.

Ubiegłoroczny, 20. Kongres EAA odbył się w Stambule w Turcji w dniach 10–14 września 2014 r. Głównym miejscem obrad był Uniwersytet Techniczny w Stambule (Istanbul Technical University) – budynki Wydziałów Architektury (Faculty of Architecture) i Inżynierii Mechanicznej (Faculty of Mechanical Engineering), położonych w europejskiej części miasta, tuż nad Cieśniną Bosforą.

Kongres zgromadził ponad 2500 archeologów z całego świata, którzy zaprezentowali wyniki swoich badań w około 2000 referatach i 500 prezentacjach posterowych w 150 sesjach tematycznych oraz uczestniczyli w 20 wycieczkach: przed-, śród- i pokonferencyjnych.

Z ramienia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej uczestnikami Kongresu byli: dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska, dr Anna Zalewska oraz mgr Tadeusz Wiśniewski (Instytut

Fot. Barbara Niezabitowska-Wiśniewska

Uczestnicy międzynarodowej konferencji ekspertów

Międzynarodowe konferencje ekspertów organizowane są cyklicznie przez Komitet Badawczy 21. Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Politycznych (RC21 IPSA Political Socialization and Education). W roku 2012 eksperci spotkali się w Uniwersytecie Łomonosowa w Moskwie, z kolei w roku 2013 w University of Mining

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA EKSPERTÓW NA UMCS

and Technology w Suzhou w Chinach. Międzynarodowa konferencja ekspertów nt. „Social and Political Movements, Leaders, Education and Communication. Challenges and Expectations in the Age of Globalization” odbyła się w dniach 11–13 września 2014 r. na Wydziale Politologii UMCS. Jej głównym organizatorem był RC21 przy współpracy RC29, Wydziału Politologii UMCS oraz władz miasta Lublin. Obrady z ramienia UMCS otworzyli prof. Ryszard Dębicki, prorektor ds. badań naukowych i współpracy mię-

Fot. Piotr Dudziak

Archeologii, Wydział Humanistyczny). Dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska zaprezentowała dwa postery w dwóch sesjach tematycznych („The Project Roztocze – the ancient terra incognita? Settlement micro-region in the area of Ulów in Middle Roztocze in the prehistory and its background. Interdisciplinary studies” oraz „The rich graves in Ulów – south-eastern Poland – local elite burials or collection of trip souvenirs?”, dr Anna Zalewska wspólnie z prof. Armando De Guio z Uniwersytetu w Padwie zorganizowała jedną z sesji pt. „Archaeologies of War(s) (1914–2014) as the field of the entanglement of landscape archaeology, conflict archaeology, memory studies and...” oraz wygłosiła referat pt. „(N)ever too much material remains of the »century of annihilation«”. Mgr Tadeusz Wiśniewski zaprezentował poster pt. „Klementowice. Work alone – create together”. Ponadto reprezentanci UMCS wzięli udział w jednej z wybieżek zorganizowanych w ramach konferencji pt. „Byzantine Secrets”. Stambuł jest unikatową, wielokulturową metropolią. Człowiek zasiedlał te tereny nieustannie od czasów prahistorycznych. W mieście znajdują

się liczne zabytki powstałe w czasach trzech wielkich Imperiów: Rzymskiego, Bizantyjskiego i Osmańskiego. Miejsce to z pewnością na długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników. Należy również dodać, że punktem obowiązkowym dla zwiedzających miasto, a przede wszystkim ceniących dziedzictwo kulturowe Europy była oczywiście Hagia Sophia. Najwspanialszy widok na najstarszą część Stambułu roztacza się z wieży Galata, skąd widać m.in. wspomnianą już Hagia Sophia, Błękitny Meczet, Pałac Topkapi oraz most Galata.

Następny Kongres *European Association of Archaeologists* odbędzie się w 2015 r. w Glasgow w Szkocji. Organizatorzy zapraszają już dziś (szczegóły na stronie: www.eaaglasgow2015.com).

Uczestnictwo mgr. T. Wiś-

niewskiego w 20. Kongresie EAA w Stambule zostało dofinansowane ze środków Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS i Prorektora ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej. Wystąpienia dr B. Niezabitowskiej-Wiśniewskiej i dr A. Zalewskiej zrealizowane zostały w ramach projektów sfinansowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki (nr DEC-2013/09/B/HS3/03352 oraz nr DEC-2013/10/E/HS3/00406).

Tadeusz Wiśniewski, Barbara Niezabitowska-Wiśniewska

Widok z wieży Galata na Stambuł

Fot. Barbara Niezabitowska-Wiśniewska

dzynarodowej oraz prof. Grzegorz Janusz, dziekan Wydziału Politologii, a z ramienia IPSA prof. Christ'l De Landtsheer (University of Antwerp, Antwerpia, Belgia), członek władz IPSA i prof. Maria Marczevska-Rytka, przewodnicząca RC21.

Z dużym odzewem spotkały się referaty, które w sesji plenarnej wygłosili prof. Christ'l De Landtsheer – „Media metaphors of financial crisis” oraz prof. Yoshinobu Araki (Musashino University w Tokio, Japonia) – „Suicide-orientation of young people in Japan”. Obrady podzielono na trzy sesje: „The image of political leaders and populism”, „Social and political movements” oraz „Leadership and religious movements”.

W obradach wzięli udział przedstawiciele środowiska politologicznego z różnych ośrodków akademickich w świecie, m.in. z Belgii Lieuwe Kalkhoven (University of Antwerp, Antwerpia), z Indii – dr Hatcholli Mulemath Virupakshaiah (Vijayanagar Srikrishnadevaraya University, Belary), z Niemiec – prof. Ekkart Zimmermann (Technische Universität Dresden, Drezno), z Holandii – Hans IJsenboud, z Rosji – dr Nikita Sleptov

(Director of Ulyanovsk Regional Centre for Social and Political Studies „Demos”), dr Irina Samarkina (Kuban State University, Krasnodar) oraz dr Nikiforov Alexander (Saint-Petersburg State University). Środowisko naukowców z Polski reprezentowali uczeni z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Opolskiego, Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz UMCS. Funkcje sekretarzy pełnili dr hab. Wojciech Ziętara, dr Marcin Pomarański, mgr Dorota Maj, dr Jakub Nowak. Kolejne spotkanie ekspertów planowane jest we wrześniu w Karnataka University w Indiach.

Prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytka
Przewodnicząca RC21 IPSA

Spotkanie uczestników międzynarodowej konferencji ekspertów z władzami miasta Lublin

Uczestnicy konferencji

XVII KONFERENCJA „WPŁYW JAKOŚCI I WIEDZY NA SUKCES ORGANIZACJI W WARUNKACH NOWEJ GOSPODARKI”

W dniach 28–30 listopada 2014 r. w Kazimierzu Dolnym odbyła się XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Wpływ jakości i wiedzy na sukces organizacji w warunkach nowej gospodarki”, która poświęcona została ważnemu zagadnieniu, jakim jest wskazanie czynników sukcesu organizacji funkcjonującej w warunkach nowej gospodarki.

Nowa gospodarka odnosi się do zmian jakościowych i ilościowych, z jakimi mamy do czynienia we współczesnej ekonomii. Nowa gospodarka (*New Economy*) jest efektem zmian o charakterze strukturalnym, jakie zachodzą w działalności gospodarczej i rewolucji cyfrowej. Do problemów, z jakimi wiąże się nowa gospodarka, należy odnieść

się na poziomie makroekonomicznym i mikroekonomicznym. Na poziomie makro jest ona utożsamiana z paradygmatem rozwoju nowego państwa, natomiast na poziomie sektora i przedsiębiorstwa utożsamiana z branżą technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych oraz specyfiką działalności przedsiębiorstw. Nowa gospodarka opisuje rozwój gospodarczy. GOW to era społeczeństwa wiedzy zwana gospodarką wiedzy lub erą wiedzy. Jest to, zdaniem P. Druckera, porządek ekonomiczny, w którym to wiedza, a nie praca, surowce czy kapitał, jest kluczowym zasobem, porządkiem społecznym, dla którego nierówności społeczne oparte na wiedzy są głównym wyzwaniem oraz systemem. Walutą nowej gospodarki jest kapitał w postaci sze-

roko rozumianej wiedzy. Wiedza staje się w warunkach nowej gospodarki siłą tworzącą rynek. Celem konferencji było wskazanie, że jakość, wiedza i innowacje są wyznacznikami sukcesu organizacji, która prowadzi działalność w warunkach nowej gospodarki.

Konferencję zaszczylił swoją obecnością Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, który otworzył spotkanie. W otwarciu uczestniczyli także członkowie Kolegium Dziekańskiego, z dziekanem Wydziału Ekonomicznego prof. dr hab. Zbigniewem Pastuszekiem na czele.

Konferencja obejmowała 18 sesji tematycznych, podczas których wygło-

siono kilkadziesiąt referatów. Problematyka poszczególnych sesji naukowych była następująca: Nowa gospodarka i jej uwarunkowania; Nowa gospodarka i jej konsekwencje; Uwarunkowania i konsekwencje jakości; Wiedza jako znaczący zasób w nowej gospodarce; Zarządzanie wiedzą w organizacji; Kapitał intelektualny a wiedza organizacji w warunkach nowej gospodarki; Innowacje i ryzyko w nowej gospodarce; Społeczna odpowiedzialność w nowej gospodarce; Ryzyko w organizacji w warunkach nowej gospodarki; Jakość jako czynnik sukcesu organizacji; Uwarunkowania oceny jakości produktów, usług i zarządzania w organizacji; Systemy zarządzania jakością; Innovation as a success factor; Knowledge management in organizations; The quality of the organization as a success factor; Uwarunkowania i konsekwencje jakości kapitału ludzkiego; Zarządzanie zasobami ludzkimi w kierunku wzrostu efektywności; Wybrane aspekty doskonalenia zarządzania w organizacjach w warunkach nowej gospodarki. Równolegle do obrad Konferencji odbywały się zajęcia warsztatowe

dla studentów pt. „Modele biznesowe w doskonaleniu jakości i tworzeniu inteligentnej organizacji”, które prowadzili: dr Aneta Wysocka-Senkus (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), dr hab. Piotr Senkus (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) oraz mgr inż. Maciej Konecki (Bonasoft S.A.).

W konferencji wzięło udział 170 osób z kraju i z zagranicy (USA, Szwajcarii, Australii, Ukrainy). Byli to pracownicy naukowcy, w tym 47 profesorów i doktorów habilitowanych, przedstawiciele firm, dyrektorzy ośrodków naukowo-badawczych oraz studenci, członkowie kół naukowych. Konferencji towarzyszyły ożywione dyskusje, które wносиły wiele nowych treści i przemyśleń do wygłaszanych referatów oraz kierunkowały na dalsze badania naukowe.

Patronat medialny nad konferencją sprawowały „Problemy jakości”, które z naszymi spotkaniami związane są od 17 lat, oraz „Zarządzanie Jakością”, związane z nami od kilku lat. Konferencja mogła się odbyć dzięki wsparciu naszych życzliwych sponsorów: BPH Breakthrough Projects Holding AG Szwajcaria, Asmet S.A., Gaz System S.A. Warszawa, FLT Kraśnik S.A.

Spotkanie naukowców i praktyków stanowiło dobrą płaszczyznę dla prezentacji wyników badań, wymiany poglądów, doświadczeń środowiska naukowego oraz środowiska praktyków. Uczestnicy wysłuchali pięknego koncertu w wykonaniu Pani Nataszy Iwa. Efektem materialnym konferencji jest pięć monografii wydanych przez Katedrę Zarządzania Jakością i Wiedzą UMCS w Lublinie 2014: E. Skrzy-

pek (red.) *Wpływ wiedzy na sukces organizacji w nowej gospodarce*, ss. 316; E. Skrzypek (red.) *Zasoby ludzkie a sukces organizacji w nowej gospodarce*, ss. 173; E. Skrzypek (red.) *Jakość jako czynnik sukcesu w nowej gospodarce*, ss. 312; E. Skrzypek (red.) *Innowacje i ryzyko w nowej gospodarce*, ss. 289; A. Skrzypek (red.) *Knowledge, innovation and quality as factors of the success in the new economy*, ss. 275.

Zapraszamy do udziału w XVIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Jakość i ryzyko w organizacji w warunkach zmienności otoczenia Quality & Risk 2015”, która odbędzie się w Kazimierzu w dniach 20–22 listopada 2015 r.

Prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek
Przewodnicząca Rady Naukowej Konferencji

DNI NAUKI POLSKIEJ W NOWOSYBIRSKU

W dniach 16–18 grudnia 2014 r. odbyły się w Nowosybirsku (Rosja) Dni Nauki Polskiej. Na zaproszenie rektora Uniwersytetu Pedagogicznego w Nowosybirsku, prof. dr. Alexeya Gerasyova oraz konsula generalnego RP w Irkucku, Marka Zielińskiego, wzięli w nich udział przedstawiciele UMCS: dyrektor CJKP prof. Jan Mazur i zastępca dyrektora dr Anna Dunin-Dudkowska.

W związku z zamiarem przeniesienia siedziby Konsulatu RP z Irkucka do Nowosybirska podjęto działania mające na celu utworzenie w tym mieście Centrum Języka i Kultury Polskiej, stanowiącego ośrodek oddziałujący na całą Syberię, który został uroczystie otwarty w czasie inauguracyjnego posiedzenia konferencji. Przedstawiciele UMCS wygłosili referat „Formy i metody nauczania języka i kultury polskiej (na przykładzie CJKP UMCS)”, połączony z obszer-

ną prezentacją autorstwa dr. B. Maliszewskiego. Prof. J. Mazur wygłosił dla studentów i pracowników Uniwersytetu Pedagogicznego wykład nt. „Zjawisk, procesów i tendencji rozwojowych we współczesnym języku polskim”, zaś dr A. Dunin-Dudkowska przeprowadziła pokazową lekcję języka polskiego. Prof. J. Mazur i dr A. Dunin-Dudkowska przeprowadzili też szereg rozmów z władzami Uniwersytetu Pedagogicznego i Uniwersytetu Technicznego w Nowosybirsku dotyczących podjęcia współpracy między UMCS a tymi uczelniami.

Uniwersytet Pedagogiczny jest zainteresowany pomocą CJKP UMCS w zorganizowaniu na tej uczelni silnego ośrodka nauczania i promocji języka polskiego i kultury polskiej. Pierwsze działania w tej sprawie zostaną podjęte być może już latem br. Rektor tej uczelni podkreślał również inne możliwości współpracy z UMCS. Podpisał też list intencyjny dotyczą-

cy takiej współpracy. Rektor UMCS, prof. dr hab. Stanisław Michałowski pozytywnie odniósł się do tej inicjatywy i w imieniu naszej Uczelni podpisał wspomniany list intencyjny. W tej chwili podejmowane są działania mające na celu podpisanie umowy o stałą współpracę między uniwersytetami.

Również Uniwersytet Techniczny w Nowosybirsku, znany z niezwykle wysokiego poziomu nauk matematycznych, zainteresowany jest współpracą z Wydziałem Matematyki, Fizyki i Informatyki naszej Uczelni, co spotkało się z pozytywną reakcją władz UMCS. Należy mieć nadzieję, że ta współpraca będzie intensywna i owocna w interesie wszystkich zainteresowanych.

Jan Mazur

SESJA NAUKOWA „PRZYRODA – CZŁOWIEK – KULTURA”

13 grudnia 2014 r., już po raz dziewiąty w Woli Osowińskiej, odbyło się spotkanie z kulturą tradycyjną południowego Podlasia. Organizatorami wydarzenia przy wsparciu finansowym Powiatu Radzyńskiego i Lokalnej Grupy Działania „Zapiecek” z Radzyna Podlaskiego byli: Zakład Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa UMCS, Gminny Ośrodek Kultury w Borkach oraz Towarzystwo Regionalne im. Wacława Tuwalskiego. Tym razem uczestnicy podjęli tematy

Uczestnicy konferencji w Woli Osowińskiej

Fot. A. Kosek

Pracownicy UMCS na sesji w Woli Osowińskiej. Od lewej: prof. J. Adamowski, dr hab. M. Wójcicka, dr M. Dziekanowska, dr M. Tymochowicz

o charakterze przekrojowym, związane głównie z hasłem przewodnim sesji, tj. „Przyroda – człowiek – kultura”.

Przybyłych powitali m.in.: Andrzej Kosek, pełniący funkcję dyrektora GOK w Borkach oraz wójt gminy Borki – Adam Sałata. Słowo wstępne, otwierające część merytoryczną konferencji, wygłosili: prof. dr hab. Jan Adamowski oraz dr hab. Marta Wójcicka, którzy jednocześnie mieli okazję zaprezentować dwa nowo wydane tomy pokonferencyjne o pożywieniu i stroju podlaskim. Stanowią one kolejne części serii wydawniczej *Tam na Podlasiu*, która jest efektem i pamiątką spotkań dotyczących kultury południowego Podlasia. Warto nadmienić, że do tej pory ukazały się: J. Adamowski, *Tam na Podlasiu. Pieśni ludowe z gminy Borki i ich wykonawcy*, Lublin 1994; *Tam na Podlasiu*, cz. II, *Tradycje podlaskiej obrzędowości*, pod red. J. Adamowskiego i M. Wójcickiej, Lublin 2009; *Tam na Podlasiu*, cz. III, *Wierzenia i religijność*, pod red. J. Adamowskiego i M. Wójcickiej, Wola Osowińska 2011 oraz promowane na tegorocznym spotkaniu: *Tam na Podlasiu*, cz. IV, *Pożywienie, czyli coś dla ciała i dla ducha*, pod red. J. Adamowskiego i M. Wójcickiej, Wola Osowińska 2014; *Tam na Podlasiu*, cz. V, *Codzienny i świąteczny ubiór ludności południowego Podlasia*, pod red. J. Adamowskiego i M. Wójcickiej, Wola Osowińska 2014.

Podczas konferencji wystąpili pracownicy Zakładu Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa: prof. Jan Adamowski (z referatem „Sacrum i przyroda”), dr hab. Marta Wójcicka („Człowiek i przyroda w tekstach prozy ludowej: harmonia czy konflikt?”), dr Mariola Tymochowicz („Podlaskie

Fot. A. Kosek

Promocja dwóch tomów serii *Tam na Podlasiu*

przepowiednie pogody”) oraz dr Małgorzata Dziekanowska z Zakładu Socjologii Wsi i Miasta Instytutu Socjologii UMCS („Przyroda w chłopskim systemie wartości”), a także doktoranci w Instytucie Kulturoznawstwa: mgr Beata Janiszewska („Elementy przyrody i życia codziennego w baśniach, podaniach i legendach polskich Tatarów”), mgr Dominik Zimny („Przyroda w magii wigilijnej”) i mgr Agnieszka Gorczyca („Symbolika roślinna cmentarzy Podlasia”) oraz mgr Joanna Paczos („Symbolika owocu w dłońach Matki Bożej Gułowskiej”).

Wydarzeniu towarzyszyły wystawa fotografii poplenerowej, opatrzona wierszami Zdzisława Toczyńskiego, obrazująca życie codzienne, pracę i, ogólnie mówiąc, plenery wsi podlaskiej z lat 1986–1988, oraz kiermasz sztuki ludowej – tematycznie związany z nadchodzącymi Świętami Bożego Narodzenia. Na zakończenie uczestnicy i słuchacze ugoszczeni zostali regionalnymi potrawami wigilijnymi. Warto podkreślić, że konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem i ma ona już stałe grono sympatyków.

Beata Janiszewska

Fot. Agnieszka Nowińska

ROCZNICA POWSTANIA STYCZNIOWEGO W MUZEUM UMCS

22 stycznia 2015 r. w Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy rysunków Bernarda Homziuka inspirowanych wydarzeniami powstania styczniowego z 1863 r.

Bernard Homziuk jest absolwentem grafiki Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS. Prowadzi zajęcia z rysunku w Zakładzie Malarstwa II Instytutu Sztuk Pięknych na macierzystej Uczelni.

Krótki wykład w trakcie wernisażu poprowadził historyk sztuki Kazimierz Parfianowicz, który ocenił prace zgromadzone na wystawie i ciekawie opowiedział o kilku epizodach powstańczych z terenu Lubelszczyzny, m.in. o zaangażowaniu w walkę mieszkańców Kazimierza nad Wisłą.

Podczas wernisażu odbyło się także przedstawienie Amatorskiego Teatru Towarzyskiego pt. *Dyktator*, przygotowane na podstawie dramatu Jerzego Żuławskiego o tym samym tytule. Jerzy Żuławski, twórca okresu Młodej Polski, autor kilku udanych dramatów znany jest współcześnie głównie jako współtwórca polskiej literatury fantastyczno-naukowej. Jego *Trylogia księżycowa* doczekała się ekranizacji.

Premiera dramatu *Dyktator* miała miejsce 22 stycznia 1903 r. w Teatrze Miejskim we Lwowie. Inscenizacja zrealizowana z wielkim rozmachem i we wspaniałej obsadzie aktorskiej (główne role zagrali Irena i Ludwik Solscy) opowiada o Marianie Langiewicz, jego dylematach jako wodza powstania i relacjach osobistych z Anną Henryką Pustowójtówną. Przedstawienie zaprezentowane przez ATT (w 112. rocznicę premiery lwowskiej) to adaptacja złożona z wybranych fragmentów dramatu i wzbogacona pieśniami patriotycznymi z okresu powstania styczniowego.

Amatorski Teatr Towarzyski działa przy Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym „Węglin Północny” w Lublinie z siedzibą w Dzielnicowym Domu Kultury „Węglin”. Istnieje od siedmiu lat, ma w swoim dorobku 14 premier i ponad 70 przedstawień. Występują w nim i tworzą go mieszkańcy Lublina, w tym również pracownicy UMCS.

W przedstawieniu *Dyktator* wystąpili: Emilia Kamińska (Hela), Irena Mazur (Anna Henryka Pustowójtówna), Krzysztof Żak (Marian Langiewicz), Dariusz Boruch (ks. Kotkowski), Krzysztof Witaszek (Janusz), Henryk Mizura (proboszcz), Jerzy Kaldus (Żyd).

Adaptacji tekstu dokonał Dariusz Boruch, reżyser przedstawienia, który przygotował również scenografię i oprawę muzyczną.

W Muzeum UMCS już po raz kolejny odbył się wernisaż połączony ze spektaklem słowno-muzycznym. Pracownicy Muzeum pragną kontynuować tego typu formy artystyczne i są otwarci na propozycje pracowników i studentów naszej Uczelni. Oczekujemy na ciekawe pomysły i deklarujemy pomoc. Postarajmy się, aby Muzeum UMCS stało się miejscem spotkań nie tylko historyków i miłośników sztuk plastycznych, ale także twórców słowa i muzyki.

Dariusz Boruch

Fot. Agnieszka Nowińska

Jury konkursu

Zródło: www.bonz.hb.pl

FESTIWAL PIOSENKI ROSYJSKIEJ W BIŁGORAJU

Dnia 21 stycznia 2015 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. ONZ w Biłgoraju odbył się IV Szkolny Festiwal Piosenki Rosyjskiej, zorganizowany przez nauczycielki języka rosyjskiego Barbarę Borową oraz Dorotę Marczak, odpowiedzialne również za bardzo wysoki poziom przygotowania uczestników.

Tradycyjnie do udziału w festiwalu został zaproszony Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS reprezentowany przez Małgorzatę Kulikowską, która przewodniczyła jury w składzie: Jerzy Mazurek (dyrektor), Alina Bełz (nauczyciel muzyki) oraz Alina Dzido (nauczyciel przedmiotów artystycznych).

Uczestnicy festiwalu zaprezentowali piosenki z repertuaru wykonawców muzyki popularnej (Maksim, Zołotoje Kolco, Ani Łorak, Aleksandr Rybak, Ziemfira i in.)

oraz ludowej (piosenka *Katiusza*). W kategorii „Gimnazjum” zwyciężył duet Aleksandra Żyśko oraz Tymoteusz Bartnik z piosenką *Moj aniele* (Maksim), natomiast II i III miejsce zajęli kolejno: Agata Zygmunt z piosenką *Wietrom stat’* (Maksim) oraz Agnieszka Patro z piosenką *Wot kto-to s goroczki spustilsia* (Zołotoje Kolco). W kategorii „Licium” I miejsce zajęła Magda Koman z piosenką *Pomolimsia za roditlej*, II – Partycja Wlizło z piosenką *Sołnce* (Ani Łorak), III – Mikołaj Ważny z piosenką *Strieta Amura*

(Aleksandr Rybak). Wszyscy uczestnicy otrzymali od Dyrekcji Zespołu Szkół pamiątkowe dyplomy, zaś zwycięzcom wręczono nagrody rzeczowe.

Małgorzata Kulikowska, w imieniu Dyrekcji Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, podziękowała za zaproszenie do udziału w festiwalu oraz wyraziła nadzieję na dalszą pomyślną współpracę między jednostkami. Pogratulowała uczestnikom festiwalu wspaniałych występów. Wręczając upominki dyrektorowi Jerzemu Mazurkowi oraz nauczycielkom Barbarze Borowej oraz Dorocie Marczak, podziękowała także za trud włożony w organizację wydarzenia oraz za promocję języka rosyjskiego w powiecie biłgorajskim.

IV Szkolny Festiwal Piosenki Rosyjskiej w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. ONZ w Biłgoraju jest jedną z wielu imprez rusycystycznych organizowanych w tamtejszej placówce, co potwierdza nieślabnący potencjał i wysoką pozycję tamtejszej rusycystyki w województwie lubelskim.

Małgorzata Kulikowska

WARSZTATY STUDENCKIE „MODELE BIZNESOWE W DOSKONALENIU JAKOŚCI I TWORZENIU INTELIGENTNEJ ORGANIZACJI”

Warsztaty studenckie to nieodłączny element każdej konferencji odbywającej się w Kazimierzu Dolnym, a organizowanej przez Katedrę Zarządzania Jakością i Wiedzą oraz Studenckie Koło Zarządzania Jakością i Wiedzą. XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Wpływ jakości i wiedzy na sukces organizacji w warunkach nowej gospodarki” odbyła się w dniach 28–30 listopada 2014 r. i dotyczyła tematyki szeroko pojętej jakości, wiedzy oraz ich wpływu na sukces organizacji.

W warsztatach studenckich „Modele Biznesowe w Doskonaleniu Jakości i Tworzeniu Inteligentnej Organizacji” wzięło udział 14 członków Studenckiego Koła Zarządzania Jakością i Wiedzą UMCS. Swoim doświadczeniem, wiedzą, a przede wszystkim pomocą wspierali studentów dr Aneta Wysokińska-Senkus, dr hab. Piotr Senkus – pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz mgr inż. Maciej Konecki – prezes firmy ATERIS S.A. Zadaniem studentów była optymalizacja wybranych procesów, jakie zachodzą w uczelniach wyższych.

Pierwsza część warsztatów rozpoczęła się od zapoznania uczestników z prowadzącymi, a także określenia procesów, które według nich mogłyby zostać zoptymalizowane na uczelni.

Kolejnym etapem było zapoznanie uczestników z programem Metasonic Build, który jest wykorzystywany do optymalizacji procesów zachodzących w różnych organizacjach. Program ten ułatwia w znacznym stopniu komunikację pomiędzy podmiotami, jakie występują w danym przedsiębiorstwie oraz zakłada wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentacji.

Następnym etapem było podzielenie członków koła na trzy grupy, które miały za zadanie zoptymalizować takie procesy jak:

1. złożenie wniosku o stypendium rektora
2. uzyskanie wpisu do indeksu
3. zawarcie umowy indywidualnego ubezpieczenia zdrowotnego.

Praca uczestników była niezwykle emocjonująca, a w efekcie okazała się bardzo owocna. Nie zabrakło również dobrego humoru, który potęgował kreatywność studentów.

Wyniki warsztatów zostały zaprezentowane podczas sesji zamykającej konferencję. Każdy zoptymalizowany proces został przedstawiony przez liderów grup, a następnie oceniony przez Jury powołane przez prof. dr hab. Elżbietę Skrzypek. Praca uczestników była także przedmiotem dyskusji podjętej przez uczestników konferencji – pracowników naukowych, przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji naukowych, a także studentów.

Uczestnicy warsztatów zostali nagrodzeni certyfikatem „Process Automation in the Improvement of Management and Creating the Intelligent Organization” wydanym przez ATERIS S.A., Katedrę Zarządzania Jakością i Wiedzą UMCS. Jednak największą nagrodą dla uczestników warsztatów była możliwość poszerzenia wiedzy i jej praktycznego wykorzystania, a także satysfakcja z pozytywnej oceny Jury.

Studenci za swoją pracę otrzymali również książki ufundowane przez sponsora konferencji mgr. inż. Andrzeja Sajną – Prezesa Grupy ASMET, a także zostali zaproszeni do siedziby firmy, gdzie odbyło się seminarium, na którym mieli okazję poszerzyć swoją wiedzę z zakresu zarządzania jakością, procesami, projektami oraz wiedzą. Dla członków Koła była to także okazja do zapoznania się ze sposobem funkcjonowania przedsiębiorstwa będącego laureatem Polskiej Nagrody Jakości i zdobywcą wielu innych prestiżowych nagród.

Członkowie Studenckiego Koła Zarządzania Jakością i Wiedzą pragną serdecznie podziękować Opiekunowi Koła, prof. dr hab. Elżbiecie Skrzypek, za możliwość współorganizacji, a także uczestnictwa w tak znakomitym wydarzeniu, jakim była XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa QUALITY&KNOWLEDGE. Niewątpliwie dla studentów była to niezapomniana ucztą intelektualna, a także możliwość do zdobycia wielu cennych doświadczeń, które z pewnością zaowocują w przyszłości.

Dziękujemy także Prezesowi firmy ASMET za możliwość zapoznania się z doskonale zarządzaną firmą.

Magdalena Oronowicz
*Studenckie Koło Zarządzania
Jakością i Wiedzą UMCS*

KIERUNEK GOSPODARKA PRZESTRZENNA NA WYDZIALE NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ UMCS

W roku akademickim 2012/2013 w ofercie kształcenia Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej pojawił się nowy kierunek studiów pierwszego stopnia – gospodarka przestrzenna. Jego uruchomienie na naszej Uczelni stanowiło odpowiedź na pojawiające się na rynku pracy od wielu lat sygnały o braku specjalistów z zakresu planowania i zarządzania przestrzenią. Jednym ze skutków przemian społeczno-gospodarczych zainicjowanych na początku lat 90. ubiegłego wieku były szybko postępujące zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym Polski. Żywiłowy rozwój komunikacji, zabudowy mieszkaniowej i biznesowej przyczynił się do pojawienia się takich zjawisk jak degradacja centrów miast, terenów zielonych i poprzemysłowych oraz chaotyczna suburbanizacja. Dawny system planowania przestrzennego został odrzucony, a nowy okazał się niewydolny. Pojawiła się pilna potrzeba podjęcia działań naprawczych, w tym m.in. kształcenia nowych kadr specjalistów potrafiących rozwiązywać problemy zarządzania przestrzenią, jej planowania i restrukturyzacji.

Aby sprostać wysokim oczekiwaniom rynku, przyjęto, że nowy kierunek kształcenia będzie miał profil praktyczny, a dodatkowo, że będzie to kierunek inżynierski, co było nowością na naszej Uczelni. Gospodarka przestrzenna była pierwszym na naszej Uczelni kierunkiem inżynierskim. Misją przyświecającą jego twórcom było kształcenie praktyków, którzy efektywnie odnajdą się na rynku pracy, a jednocześnie wykazanie aplikacyjności dorobku wiedzy gromadzonej przez Wydział od kilkudziesięciu lat.

Studia na kierunku gospodarka przestrzenna, od pierwszego roku ich uruchomienia, cieszą się dużym zainteresowaniem absolwentów szkół średnich. Limity przyjęć są w pełni wykorzystywane, a nawet, na prośbę kandydatów na studia, zwiększane. Corocznie wynoszą około 90 miejsc.

Studia trwają siedem semestrów. Kończąc je, absolwenci uzyskują tytuł zawodowy inżyniera. Na pierwszych dwóch latach studenci uczestniczą w ujednoliconym kursie kształcenia. Na trzecim roku wybierają jedną z trzech specjalności. Są to: planowanie przestrzenne, zarządzanie i restrukturyzacja przestrzeni oraz architektura krajobrazu. Celem pierwszej ze specjalności jest kształcenie przyszłych planistów – projektantów ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z zakresu urbanistyki i prowadzenia procesu planowania. Druga specjalność kształci w zakresie zarządzania przestrzenią, planowania rozwoju terytorialnego oraz planowania i obsługi procesów restrukturyzacji

przestrzenno-gospodarczej. Trzecia specjalność dedykowana jest osobom, które są szczególnie zainteresowane planowaniem i projektowaniem terenów otwartych.

Plan studiów uwzględnia zarówno nabywanie teoretycznych podstaw wiedzy z zakresu gospodarki przestrzennej, jak i przyswajanie właściwych dla dziedziny umiejętności. Szczególny nacisk położono na dużą liczbę praktycznych zajęć projektowych, na których studenci kształtują swój przyszły warsztat zawodowy. Wiele zajęć odbywa się w pracowniach komputerowych lub w formie warsztatów, podczas których studenci opracowują, a następnie prezentują swoje własne koncepcje kształtowania przestrzeni. Program studiów uwzględnia również ćwiczenia terenowe i praktyki zawodowe, które organizowane są we współpracy z instytucjami związanymi z gospodarką przestrzenną. Podczas dwóch pierwszych cykli ćwiczeń terenowych studenci opracowywali inwentaryzacje zagospodarowania przestrzeni w wybranych fragmentach Lublina. Finalne opracowania zostały następnie przekazane do Urzędu Miasta i wykorzystane w pracach planistycznych samorządu.

Studenci pierwszego cyklu kształcenia na studiach I stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna w semestrze zimowym obecnego roku akademickiego 2014/2015 rozpoczęli zajęcia seminaryjne, w ramach których przygotowują inżynierską pracę dyplomową. Zasadniczym elementem tego rodzaju prac będzie projekt zagospodarowania wybranego, konkretnego fragmentu przestrzeni. Studenci formułowali tematy prac w oparciu o własne zainteresowania i w dostosowaniu do swojej specjalności, jak również w nawiązaniu do szczegółowych zagadnień i problemów zgłaszanych przez samorządy z obszaru woj. lubelskiego. Wydział nawiązał współpracę z kilkudziesięcioma samorządami różnych szczebli. Jednostki te zapraszają studentów do zapoznawania się ze specyfiką lokalnych problemów przestrzennych, prowadzenia badań, odbywania praktyk, jak również zachęcają do opracowywania w ramach prac dyplomowych koncepcji zagospodarowania wskazanych miejsc. Studenci mają tym samym okazję do sprawdzenia swojej wiedzy i umiejętności nabytych w trakcie studiów na rzeczywistym przykładzie, zaś samorządy mogą wykorzystać koncepcje studentów jako inspirację podejmowanych decyzji.

Uzawodowieniu toku kształcenia służy również ścisła współpraca Wydziału z praktykami spoza Uczelni, związanymi z planowaniem i gospodarką przestrzenną. Reprezentują różne dyscypliny, m.in. urbanistykę, architekturę,

budownictwo, infrastrukturę sanitarną i komunikacyjną, technologie informatyczne, gospodarkę i wycenę nieruchomości. Prowadzą oni liczne zajęcia, opiniują programy studiów i włączają się w przygotowywanie prac dyplomowych.

Niedługo po uruchomieniu pierwszego cyklu kształcenia w 2012 r., z inicjatywy studentów, powstało Studenckie Koło Naukowe Planistów, którego członkowie biorą czynny udział w konferencjach naukowych, wydarzeniach wydziałowych i samodzielnie inicjowanych aktywnościach.

Szczególne znaczenie w życiu Wydziału zajmuje Debata Studencka na tematy związane z gospodarką przestrzenną. Jej pomysłodawczynią i organizatorką jest dr Dagmara Kociuba. Gośćmi debat są urbaniści, planiści lub inne osoby związane z gospodarką przestrzenną. Prezentują oni wybrane problemy ze swojej praktyki zawodowej, inicjując w ten sposób dyskusję, w której uczestniczą nie tylko studenci, ale i pracownicy UMCS oraz mieszkańcy Lublina. Równolegle do Debaty Studenckiej organizowane są również spotkania środowiska naukowców i studentów z przedstawicielami środowiska zawodowego planistów w ramach Forum „Człowiek w przestrzeni”, którego pomysłodawcą jest prof. dr hab. Marian Harasimiuk.

Zainteresowanie nowym kierunkiem zarówno wśród absolwentów szkół średnich, jak i środowiska zawodowego skłoniło pracowników Wydziału do podjęcia starań o uruchomienie studiów II stopnia. Trwają właśnie prace nad przygotowaniem programu studiów. Studia będą zasadniczo trwały trzy semestry z dodatkowym semestrem dla absolwentów studiów I stopnia nieposiadających tytułu inżyniera. Po ich zakończeniu wszyscy absolwenci otrzymają tytuł magistra. W toku studiów będzie możliwość wybrania specjalności planistyczno-urbanistycznej lub społeczno-ekonomicznej. Misją studiów II stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna będzie kształcenie w perspektywie europejskiej. Stąd zakres wykładanych przedmiotów będzie obejmował nie tylko problemy krajowe, ale i dotyczące obszaru Unii Europejskiej. Wydział planuje również utworzenie stałego etatu dla zapraszanych na okres jednego semestru profesorów zagranicznych.

Z przygotowaniem do uruchomienia nowego kierunku związane było powołanie w 2011 r. nowej jednostki w strukturze organizacyjnej Wydziału – Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania. Jego kierownikiem został prof. dr hab. Marian Harasimiuk. W skład nowego zespołu weszli pracownicy, których zainteresowania naukowe są ściśle związane z różnymi aspektami gospodarki przestrzennej. Obecnie w Zakładzie zatrudnionych jest pięć osób na stanowiskach naukowo-dydaktycznych: prof. dr hab. Marian Harasimiuk, dr Andrzej Gorzym-Wiłowski, dr Bogusława Baran-Zgłobicka, dr Dagmara Kociuba, dr inż. arch. Anna Polska.

Również w 2011 r. dotychczasowy Instytut Nauk o Ziemi, funkcjonujący w ramach dawnego Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, uzyskał samodzielność. Nazwa nowego Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej podkreśla nową orientację naukowo-dydaktyczną jednostki.

Anna Polska

STUDENCI TURYSTYKI HISTORYCZNEJ I KNS KRAJOZNAWCÓW UMCS NA MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH TURYSTYCZNYCH

W dniach 27–29 listopada 2014 r. w Centrum Targowo-Kongresowym MT Polska w Warszawie odbyły się 22. Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw. Stwarzają one wyjątkową możliwość prezentacji oferty turystycznej krajów i regionów z całego świata, a także promocji potencjału turystycznego Polski na arenie międzynarodowej.

Dzięki inicjatywie mgr. Roberta Mazura, udział w tym wydarzeniu wzięli studenci III roku turystyki historycznej UMCS oraz członkowie Koła Naukowego Studentów Krajoznawców UMCS. Robert Mazur poza prowadzeniem zajęć z zakresu marketingu w turystyce na Wydziałach Humanistycznym oraz Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, jest też dyrektorem Biura Podróży „Watra Travel” oraz członkiem Zarządu Regionalnej Izby Turystyki w Lublinie.

Podczas wyjazdu na Targi Turystyczne studenci nabyli nowe umiejętności, a także przyjrzyli się od strony praktycznej, jak funkcjonuje branża turystyczna. Zapoznali się z ofertą m.in. takich krajów jak: Tunezja, Gruzja, Turcja, Egipt, Iran, Algieria, Japonia, Etiopia, Chorwacja, Palestyna, Czarnogóra, Tajlandia, Maroko, Grecja, Włochy, Hiszpania, Białoruś, Chiny, Meksyk czy Izrael. Studenci mieli okazję dyskusji z wystawcami, gdzie oprócz zebrania broszur, folderów oraz interesujących ich informacji, mogli także wykazać się znajomością języków obcych. Szczęśliwcy z UMCS wzięli także udział w konferencjach nt. Białorusi, Turcji, Dominikany, Gruzji, Algierii czy Sardynii. Największym zainteresowaniem cieszyło się „Seminarium Japonii”. W Strefie Prezentacji Wystawienniczych zapoznali się z wątkami konkurencyjności produktu turystycznego, zintegrowanych narzędzi rezerwacyjnych, a także z technologią druku mobilnego czy możliwościami najszybszej drukarki świata.

Kilkoro studentów stanęło na scenie, gdzie dzielnie reprezentowało nasz region w konkursie wiedzy o Lubelszczyźnie. Pytania z zakresu historii, geografii czy kultury nie stanowiły dla nich większej trudności. Na zakończenie otrzymali upominki i dumnie pozowali do zdjęć przed obiektami fotoreporterów.

W związku z tym studenci III roku turystyki historycznej oraz członkowie KNS Krajoznawców UMCS kierują serdeczne podziękowania do mgr. Roberta Mazura, Dziekanów Wydziału Humanistycznego – prof. Roberta Litwińskiego i prof. Marka Woźniaka oraz Dyrekcji Instytutu Historii – prof. Dariusza Słapka oraz prof. Grzegorza Jawora za wsparcie tej inicjatywy. To dzięki ich zaangażowaniu i wsparciu finansowemu wyjazd na Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw doszedł do skutku. Udział w tym wydarzeniu był dla nich wielkim wyróżnieniem i nieocenioną praktyką zawodową, zwiększającą przyszłym absolwentom szanse na rynku pracy.

Małgorzata Cywińska
KNS Krajoznawców UMCS

„KOPCIUSZEK” W CJKP

Klasyczną bajkę Charlesa Perraulta pt. *Kopciuszek* niemal każdy „ma w głowie”. Doczekała się już wielu przekładów, opracowań, adaptacji filmowych i teatralnych. Studenci roku zero-ego Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców z III grupy o profilu medialnym (z Białorusi, Kazachstanu i Ukrainy) postanowili się z tym tekstem zmierzyć w konwencji „na wesoło”. 3 lutego 2015 r. o godz. 10.30 zaprosili Dyрекcję i całą społeczność CJKP na samodzielnie wyreżyserowaną adaptację tej jednej z najbardziej lubianych na świecie bajek. Wykonawcy, jak na grupę medialną przystało, pokazali zgromadzonym w auli CJKP widzom niekonwencjonalną, żywiołową, dynamiczną, inscenizację, migoczącą światłami, kolorami i wieloma znaczeniami, z dużą dawką nowoczesnego tańca i muzyki. Perfekcyjnie opracowali ruch sceniczny, tło muzyczne, efekty specjalne i zaprojektowali nietuzinkowe kostiumy. Przygotowali także bardzo intrygującą scenografię – prezentację multimedialną stanowiącą tło bajkowych wydarzeń. Dzięki temu świat bajkowy zmieszał się z realnym. Na białym ekranie, za pomocą filmowych kadrów, na oczach widzów działy się rzeczy niezwykle: dynia zamieniła się w złotą karocę, myszy w ogniste rumaki, na balu w książęcyim pałacu wirowali w tańcu zaproszeni goście. Premiera *Kopciuszka* „na wesoło” była udana. Aktorzy świetnie zagrali role, które sobie wybrali, a Widownia co rusz „pokładała się” ze śmiechu, słuchając scenicznych dialogów. Na koniec przedstawienia rozległy się gromkie brawa i gratulacje. Wszyscy zgromadzeni w auli CJKP zapewne na długo zapamiętają ten jedyny w swoim rodzaju poranek z bajką, która już od kilku wieków uczy, że marzenia się spełniają.

Anna Trębska-Kerntopf

Fot. Wacław Kostko

Fot. Ewa Białek

STUDENCKA ZIMOWA SESJA NAUKOWA W INSTYTUCIE FILOLOGII SŁOWIAŃSKIEJ

W dniu 16 stycznia 2015 r. w Instytucie Filologii Słowiańskiej odbyła się Studencka Zimowa Sesja Naukowa. W jej ramach z referatami wystąpili studenci filologii rosyjskiej i filologii ukraińskiej II stopnia: Oliwia Bogusz (*Духовный мир «маленьких героев» в «Рассказах об одиночестве» Елены Долгопят*), Wiktoria Koźluk (*Образ революции в стихотворениях Сергея Есенина*), Anna Mikić (*Wschodniosłowiańskie cechy mikrotoponimów gminy Rossosz*), Ewelina Mioduchowska (*Образ сумасшедшего в рассказе В.М. Гаршина «Красный цветок»*), Anna Poniewozik (*Аудиовизуальный перевод – история и техники*), Ewelina Skubij (*Русские фразеологизмы с компонентом «глаз»*), a także Emil Chról (*Функции антропонимов в выбранных utworach Людмилы Улицкой*) i Kry-

stian Szpruch (*Омонимия имен существительных в русском языке*). Opiekę naukową nad młodymi badaczami sprawowali językoznawcy i literaturoznawcy z IFS: dr hab. Lubow Frolak, prof. nadzw., dr hab. Barbara Perczyńska, dr hab. Witold Kowalczyk, prof. nadzw., prof. dr hab. Michał Sajewicz, dyrektor IFS oraz dr Ewa Białek, koordynator ds. promocji IFS i organizator spotkania. W obradach uczestniczyła dr hab. Alina Orłowska, wicedyrektor Instytutu. Studenci prezentowali fragmenty obronionych prac licencjackich lub teksty powstające w ramach prac masterskich. Spotkanie przebiegło w miłej atmosferze sprzyjającej dyskusji oraz wymianie naukowych refleksji między studentami i kadrami IFS. Obrady współprowadził Emil Chról, przewodniczący Koła Naukowego Studentów Rusycystów.

Dr Ewa Białek

WIECZÓR Z WIECZORKIEM

22 stycznia 2015 r. na zajęciach I roku II stopnia pedagogiki gościł wyjątkowy człowiek: raper, taekwondek, były prezes spółdzielni socjalnej, wreszcie: student pedagogiki. Nazywany przez niektórych „polskim Nickiem Vujicicem”, Przemysław Wieczorek przyjechał, aby podzielić się ze studentami swoją historią. Najkrócej rzecz ujmując, była to opowieść o mierzeniu się ze sobą, z losem, o przełamywaniu ograniczeń, sięganiu po (pozornie) niemożliwe i o wielkiej nadziei. Mimo młodego wieku, Przemek ma dużo do powiedzenia w każdej z wymienionych kwestii.

Jego kolekcja życiowych doświadczeń zaczęła się ponad 10 lat temu, kiedy to stracił w wypadku kolejowym obie ręce. Coś, co początkowo, wydawało się największą z możliwych dla młodego chłopaka tragedii, z czasem stało się życiową trampoliną. Przemek kwituje to, w jednym ze swoich tekstów, słowami: *te wszystkie deszcze, burze, zamiecie są po to, byś odnalazł swoje szczęście. Straciłeś ręce, ale zyskałeś coś więcej: duszę, sumienie, waleczne serce* – i nie ma w tym przesady. Uczestnicy spotkania z zapartym tchem słuchali o tym, jak, mając niespełna dwadzieścia lat, rozpoczyna się mentalną podróż od zwątpienia i beznadziei do pełni szczęścia; o tym, jak przewartościowuje się na nowo cały świat. Bohater wieczoru bez ogródek opowiadał o swoim początkowym zwątpieniu; o roli wiary i modlitwy w sytuacji kryzysowej; o Przyjaciółkach, którzy za wszelką cenę starali się przywrócić mu chęć do życia i motywację; o wielkiej roli, jaką w tym procesie odegrały podrzucane przez znajomych książki – to dzięki lekturze po raz pierwszy po wypadku pomyślał, że może jeszcze w jego życiu nie wszystko stracone.

Ta kielkująca nadzieja zaowocowała nie tylko rozpoczęciem nauki na studiach pedagogicznych w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi, ale również pozwoliła Przemkowi realizować swoje pasje i marzenia.

Pewnego dnia stwierdził, że ręk co prawda nie ma, ale ma sprawne nogi, z których można zrobić użytek. Zaczął więc biegać – biegi uliczne, maratony, kilkudziesięciokilometrowe sztafety. Szybko okazało się, że uprawianie sportu to nie tylko wyzwanie, ale i ogromna pasja. Oprócz nauki i uprawiania sportu, Przemek zaangażował się też w życie swojej społeczności lokalnej – wraz z kilkoma koleżankami założył spółdzielnię socjalną, której został prezesem. Zajął się również pisaniem – motywacyjnego bloga, a także tekstów do hip-hopowych piosenek, które sam wykonuje. Ma już na swoim koncie kilka nagrań, spotkań z profesjonalnymi muzykami tworzącymi w tym gatunku. Jednak największym wyzwaniem dla Przemka stało się taekwondo, które, jak sam mówi, buduje jego charakter i życie. Dwa lata temu zaczął trenować tę dyscyplinę sportu. Mimo krótkiego czasu, jego osiągnięcia bez przesady można nazwać imponującymi – jest zawodnikiem pierwszej historycznej reprezentacji Polski w para-taekwondo oraz podwójnym wicemistrzem: świata i Europy – w swojej kategorii ma jednego niepokonanego dotychczas rywala – Rosjanina Gazzaeva Spartaka. Zwycięska walka ze Spartakiem to jedno z dwóch największych sportowych marzeń Przemka – jeśli para-taekwondo stanie się dyscypliną olimpijską, ma on nadzieję repre-

Archiwum prywatne

Przemysław Wieczorek podczas treningu

zentować nasz kraj na olimpiadzie w Tokio w 2020 r. Trzymamy kciuki!

Ale czwartkowe opowieści dotyczyły nie tylko sportowych emocji – nasz gość opowiedział również o kobietach swojego życia – dwóch najważniejszych: ukochanej Babci, która przez wiele lat zastępowała mu ręce, oraz Monice, swojej obecnej dziewczynie. Seria pytań o sprawy duże i małe, codzienne, ważne i czasem błahe zakończyła „wieczorek” z Wieczorkiem. Gość wyjechał, zapewniając, że jeszcze kiedyś wróci, zostawił – ku refleksji na temat różnych życiowych zawirowań – swoje życiowe przesłanie: „nie mając rąk, można brać życie pełnymi garściami, bo jest ono naprawdę piękne, jeśli tylko wystarczająco mocno w to uwierzysz. Żyj z pasją!”.

Anna Bieganowska

Archiwum autora

Uczestnicy spotkania

STUDENCI ZAGRANICZNI

Przez dwa dni Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej gościł ponad 240 osób z 80 uczelni i 25 instytucji wspierających szkolnictwo wyższe. 22 i 23 stycznia 2015 r. w Auli Wydziału Prawa i Administracji UMCS odbyła się konferencja pt. „Studenci zagraniczni w Polsce 2015”, poświęcona aktualnym kwestiom umiędzynarodowienia polskich uczelni, rozwojowi mobilności studentów i pracowników naukowych, a także promocji potencjału intelektualnego miast i regionów. Prezentowane były najlepsze doświadczenia polskie i zagraniczne w tym zakresie.

Fot. Konrad Cichon

Konferencję, której gospodarzem był Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, zorganizowano we współpracy z Urzędem Miasta Lublin w ramach wieloletniego programu „Study in Poland”, prowadzonego wspólnie przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) oraz Fundację Edukacyjną „Perspektywy”. Wsparcia finansowego udzielił Marszałek Województwa Lubelskiego.

Najważniejsze sesje poświęcone były tworzeniu instytucjonalnego wsparcia dla umiędzynarodowienia (Agencja Wymiany Akademickiej), kształceniu studentów ze Wschodu,

nowym trendom w zagranicznej promocji uczelni, koordynacji działań z partnerami umiędzynarodowienia, internacjonalizacji badań naukowych oraz wykorzystaniu potencjału akademickiego miast do ich promocji.

Występując jako gospodarz, prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Rektor UMCS podkreślił, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej traktuje internacjonalizację jako ważną część swojej strategii, posiada też duże doświadczenie w zakresie współpracy z uczelniami na Wschodzie, zwłaszcza na rynku ukraińskim.

O tym, że umiędzynarodowienie jest jednym z najważniejszych wyzwań

stu liczby studentów zagranicznych na polskich uczelniach jest wysokie (obecnie jest ponad 40 tysięcy), ale nie znaczy to, że poziom ten jest satysfakcjonujący. Jego zdaniem, „należy zrobić wszystko, aby w najbliższych latach było w Polsce 80–100 tysięcy studentów obcokrajowców”.

Główna sesja pierwszego dnia konferencji nosiła tytuł: „Studenci ze Wschodu – rekrutacja, obsługa, miejsce na rynku pracy”. Poprowadził ją prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Rektor UMCS, a jej tematem były doświadczenia uczelni związane z rekrutowaniem studentów zza wschodniej granicy oraz ich procesem kształcenia i pobytem w Polsce. O potencjale rekrutacyjnym rynków wschodnich mówili: prof. dr hab. Mirosław Nakonieczny, Prorektor ds. Umiędzynarodowienia, Współpracy z Otoczeniem i Promocji Uniwersytetu Śląskiego oraz Joanna Laskowska, Kierownik Biura Rekrutacji Cudzoziemców z tej uczelni. Łukasz Wojdyga, Dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Politechniki Warszawskiej zaprezentował doświadczenia realizacji programu „Erasmus Mundus” z udziałem szkół wyższych z Ukrainy i innych krajów Wschodu. Maria

Fot. Konrad Cichon

W POLSCE 2015

Stós i Gabriela Nowicka z Uniwersytetu Jagiellońskiego naświetliły sytuację osób ze Wschodu studiujących na tej uczelni. O tym, jak skutecznie budować markę uczelni przyjaznej studentom ze Wschodu (na przykładzie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej) mówiła prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz, Prorektor UMCS ds. Kształcenia. Ponadto, dr Bianka Siwińska z Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”, koordynatorka „Study in Poland” naświetliła problemy społecznego odbioru obecności studentów ukraińskich w Polsce, zaś prof. Taras Finikow, b. Wiceminister Edukacji Ukrainy zaprezentował ciekawy raport pt. „Koniec ukraińskiego Eldorado?”.

W drugim dniu obrad na szczególną uwagę zasługiwała sesja prowadzona przez dr. Mariusza Sagana, Dyrektora Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin pt. „Akademickość – klucz do przyszłości. Międzynarodowa promocja wielkich miast poprzez prezentację, wykorzystanie i wsparcie ich potencjału akademickiego” z udziałem dr. Krzysztofa Żuka, Prezydenta Lublina, Włodzimierza Paszyńskiego, Wiceprezydenta Warszawy, a także Anny Wawdysz, pełnomocnika Prezydenta Poznania oraz prof. dr. hab. inż. Marka Tukiendorfa, Rektora Politechniki Opolskiej.

Warto podkreślić, że władze największych polskich miast już od lat wspierają wysiłki uczelni mające na celu budowę międzynarodowej marki tych ośrodków poprzez promocję ich potencjału akademickiego. Takie działania jak „Study in Lublin”, „Study in Gdańsk”, „Study in Warsaw” czy „Łódź akademicka” są znane nie tylko w naszym kraju. Lublin jest obecnie na drugim miejscu w Polsce (zaraz za Warszawą) pod względem liczby studentów zagranicznych.

Dyskusja na temat internacjonalizacji szkolnictwa wyższego nie ograniczała się do krajowego kontekstu. Do udziału w sesji specjalnej pt. „In-

ternationalisation – seen from outside Poland”, odbywającej się w języku angielskim, zostali zaproszeni prof. Hans de Wit, czołowy światowy ekspert w dziedzinie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i Dyrektor Centrum Internacjonalizacji Szkolnictwa Wyższego na Uniwersytecie Katolickim w Mediolanie oraz prof. Sijbolt Noorda, Prezydent Akademickiej Cooperation Association w Brukseli. Debatę tę prowadził prof. dr hab. Wiesław Baniś, Przewodniczący KRASP, Rektor Uniwersytetu Śląskiego.

Konferencji „Studenci zagraniczni w Polsce 2015” towarzyszyło ogłoszenie wyników konkursu INTERSTUDENT na najlepszego studenta zagranicznego w Polsce. Vitaliy Smygur z Ukrainy, studiujący ekonomię na UMCS został najlepszym studentem zagranicznym w Polsce w kategorii „studia licencjackie”. „Chciałem pójść na studia do Polski, bo to kraj dużych możliwości, a edukacja na uczelniach wyższych jest wysokiej jakości. Chciałem też poznać kraj moich przodków. Moja mama jest z urodzenia Polką, jej kultura, tradycje polskie były u nas zachowywane” – mówił dziennikarzom. Kandydaturę Vitalija Smygura zgłosił Samorząd Studentów UMCS, rekomendowała go Ewelina Berlińska z Zarządu Uczelnianego. Jest on jednym z najbardziej aktywnych i zaangażowanych studentów Wydziału Ekonomicznego, zarówno w dziedzinie społecznej, jak i naukowej. Ma doświadczenie jako wolontariusz, działa w Kole Naukowym Ekonomistów oraz Samorządzie Studentów.

W kategorii „studia magisterskie” laureatką została studentka medycyny na Gdańskim Uniwersytecie Medycznym Gabrielle Karpinsky z USA. Zwycięzcą w kategorii „studia doktoranckie” został fizyk jądrowy z Uniwersytetu Jagiellońskiego Ghanshyambhai Khatri z Indii. Nagrodę specjalną dla najpopularniejszego studenta zagranicznego – który spośród 22 nominowanych do finału

Fot. Robert Frączek

zdołał najwięcej głosów w plebiscycie internautów – otrzymał doktorant radiologii na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi – Hugues Gentillon z Haiti.

Celem konkursu INTERSTUDENT, pionierskiej tego typu inicjatywy w naszym kraju, jest promowanie najlepszych studentów obcokrajowców na polskich uczelniach. Warunkiem udziału w konkursie jest aktywność studenta w lokalnym środowisku, np. kulturalna, społeczna, sportowa, działania na rzecz wielokulturowości oraz dobre wyniki w nauce. W tegorocznej edycji do konkursu zgłoszono 120 osób z 43 uczelni. Konkurs organizowany był po raz piąty. Zdaniem Waldemara Siwińskiego, Prezesa Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”, „zagraniczni studenci będą coraz silniej wpływać na oblicze i kształt polskiego środowiska akademickiego. Na świecie aktualnie studiuje ponad 4 mln *international students*. Mają oni wpływ nie tylko na życie uczelni, ale także na gospodarkę i sytuację społeczną całego kraju. Uczą nas, że jesteśmy obywatelami świata”.

Konkurs INTERSTUDENT odbył się tradycyjnie pod honorowym patronatem prof. dr. hab. Wiesława Banysia, Przewodniczącego KRASP. Uroczystości w lubelskim Centrum Konferencyjnym Fokus towarzyszył występ polsko-ukraińskich zespołów z Wydziału Artystycznego UMCS „Ostatni gasi światło” oraz „The Black Duddies”.

Oprac. Magdalena Kozak-Siemińska
Rzecznik Prasowy UMCS

Vitaliy Smygur
– student ekonomii UMCS,
najlepszy student zagraniczny 2014 w Polsce

VIII LO IM. Z. NAŁKOWSKIEJ W LUBLINIE ZWYCIĘZCĄ V DEBATY POLITOLOGICZNEJ

W dniu 16 stycznia 2014 r. po raz piąty zorganizowano Debatę Politologiczną (wzorowaną na założeniach debaty oksfordzkiej) adresowaną do uczniów szkół ponadgimna-

zalnych z województwa lubelskiego współpracujących z Wydziałem Politologii UMCS. W bieżącej edycji w debacie wzięli udział uczniowie pięciu szkół: V LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie (nauczyciel mgr Ryszard Kotowski), IV LO im. Jadwigi Młodowskiej w Chełmie (mgr Kamil Pruszkowski), ZSE im. Augusta i Juliusza Vetterów w Lublinie (mgr Tadeusz Markiewicz), VIII LO im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie (mgr Agnieszka Kuźmiuk), II LO im. Piotra Firleja w Lubartowie (mgr Konrad Pciał). Zwycięstwo odniosły uczennice VIII LO z Lublina: Adrianna Marzec, Agata Gębała oraz Patrycja Barszczewska, które w finałowym pojedynku pokonały drużynę IV LO z Chełma, w składzie: Adrian Gierun, Katarzyna Tchórzewska oraz Joanna Rebizant.

Deбата Politologiczna była okazją do wymiany argumentów z kolegami z innych szkół na tematy związane z politologią, które w bieżącej edycji były wyjątkowo aktualne, jak np. pytania o to, czy warto uczestniczyć w wyborach? Czy związki zawodowe wywiązują się ze swoich obowiązków? Czy można wyeliminować terroryzm międzynarodowy? Uczniowie przygotowują się z poszczególnych tematów, nie wiedząc, które stanowisko będą reprezentować. Dopiero w dniu finału w wyniku losowania dowiadują się, czy będą udzielać odpowiedzi pozytywnej czy negatywnej. A to oznacza, że powinni dobrze poznać argumenty i kontrargumenty obu stron danego sporu. W ten sposób mają okazję rozszerzyć wiedzę, a jednocześnie zrozumieć wielowymiarowość zjawisk politologicznych.

W trakcie trwania finału uczniowie, dobierając jak najlepsze argumenty, reagując na kontrargumenty przeciwników, stosując się do przyjętych ograniczeń czasowych, muszą przekonać jurorów o swoim zwycięstwie. Dla uczniów udział w debacie to także możliwość zapoznania się z organizacją i funkcjonowaniem Wydziału Politologii. Za organizację V Debaty z ramienia Wydziału Politologii odpowiedzialni byli: dr hab. Wojciech Ziętara, dr Kamil Fil, dr Marta Michalczyk-Wliżło, mgr Agnieszka Grzegorzczuk oraz mgr Magda Pataj.

Wojciech Ziętara

Wyniki V Debaty Politologicznej

1. VIII LO Lublin
2. IV LO Chełm
3. ZSE Lublin
- V LO Lublin (*ex aequo*)
5. II LO Lubartów

Podsumowanie wyników wszystkich edycji Debat Politologicznych (2011–2015)

Zwycięstwo – 3 punkty, wicemistrzostwo – 2 punkty, 3. miejsce – 1 punkt

1. I LO Świdnik – 8 pkt.
(Zwycięzca II i IV Debaty)
2. IV LO Lublin – 6 pkt.
(Zwycięzca III Debaty)
V LO Lublin – 6 pkt.
(Zwycięzca I Debaty)
(*ex aequo*)
4. IV LO Chełm – 6 pkt.
5. ZSE Lublin – 4 pkt.
6. VIII LO Lublin – 3 pkt.
(Zwycięzca V Debaty)
7. VII Gimnazjum Lublin – 1 pkt.

Fot. Sylwia Skotnicka

Fot. Sylwia Skotnicka

Fot. Sylwia Skotnicka

Czy wiesz, co jesz? I ty możesz zostać detektywem. Biologia miłości. Uświadom sobie, co kryje się w Twojej głowie. To tylko kilka spośród kilkudziesięciu tematów otwartych wykładów, pokazów i warsztatów, jakie Wydział Biologii i Biotechnologii UMCS miał do zaoferowania uczestnikom Nocy Biologów 2015. Już po raz czwarty goście mogli samodzielnie wykonywać eksperymenty i wcielić się w rolę „prawdziwych naukowców”.

Gdy w piątkowe popołudnie 9 stycznia 2015 r. Wydział Biologii i Biotechnologii UMCS otworzył drzwi swoich laboratoriów i sal wykładowych, nawet deszczowa pogoda nie zniechęciła amatorów poznawania tajników przyrody. Z roku na rok Noc Biologów cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród Lublinian i mieszkańców regionu. Liczbę gości organizatorzy oszacowali w tym roku na ponad 1300 osób, to aż o 30% więcej niż w roku ubiegłym.

Na odwiedzających czekały ciekawe zajęcia z botaniki, zoologii, anatomii i fizjologii człowieka, biochemii, biologii molekularnej czy biotechnologii.

Zostały one przygotowane przez pracowników oraz studentów Wydziału Biologii i Biotechnologii. Niektóre z nich, jak np. projekt „Nowe nanomateriały do bioenergetyki i bioczuJNIKÓW”, powstały dzięki realizowanym na Wydziale projektom badawczym (PSPB 079/2010). W sumie zaprezentowano aż sześć różnych wykładów, trzy wystawy i 17 rodzajów zajęć laboratoryjnych. Pomimo iż większość zajęć była kilkakrotnie powtarzana, laboratoria były wypełnione zwiedzającymi do późnych godzin wieczornych, a rezerwacji miejsc na większość zajęć trzeba było dokonać nawet kilka tygodni wcześniej.

Oprócz stałych punktów programu, cieszących się rokrocznie dużą popularnością, takich jak „Pachnący świat cząstek biologicznych”, „Światło i kolory bakterii” czy „Dwie płcie, dwa mózgi”, odnaleźć można było nowe ciekawe propozycje. W tegorocznej edycji duże zainteresowanie wzbudziły eksperymenty przygotowane przez członków Studenckiego Koła Naukowego Neurobiologów. W ich trakcie goście mogli zapoznać się z budową i zasadami funkcjonowania mózgu człowieka oraz na własnej skórze doświadczyć tego, jak własny mózg nas oszukuje.

Uczestnicy Nocy Biologów mogli też wysłuchać fascynujących wykładów prezentujących wynalazki zaczerpnięte z przyrody, sztuczną inteligencję czy biologię miłości. Nie zabrakło również zajęć dotyczących analizy genów i białek, izolacji ludzkiego DNA czy metod stosowanych w kryminalistyce. Każdy mógł wcielić się w detektywa, szuka-

CZWARTA EDYCJA NOCY BIOLOGÓW JUŻ ZA NAMI!

jącego m.in. śladów krwi. Dużym powodzeniem cieszyły się wystawy eksponatów zoologicznych i botanicznych oraz zdjęć wykonanych przez studentów ze Studenckiego Koła Fotografii Przyrodniczej. Warto było również odwiedzić Ogród Botaniczny UMCS. Uczestnicy poznawali tam rośliny biblijne i zaznajamiali się z bliska z ptasimi „gośćmi”, „stałymi bywalcami” i „mieszkańcami” Ogródu podczas obrączkowania ptaków w ramach Akcji Karmnik. Najmłodsi goście zainspirowani wycieczką po szklarniach wykonywali prace plastyczne. Atrakcji było co niemiara!

Noc Biologów to ogólnopolska akcja, mająca na celu popularyzację wiedzy biologicznej i odsłanianie kulis pracy naukowej. Własnoręcznie wykonywane doświadczenia to nie tylko świetna zabawa, ale także wspaniała okazja do zdobywania nowej wiedzy i umiejętności. Samodzielne poszukiwanie odpowiedzi na pytania, jakie stawia przed nami otaczająca przyroda, jest najlepszą metodą nauki. Akcje takie jak Noc Biologów bazują na tkwiącej w nas wszystkich ciekawości świata, starając się ją rozbudzać i wzmacniać. W ten jeden dzień każdy chociaż na chwilę mógł poczuć się jak biolog i sprawdzić, jak wygląda praca naukowca „od kuchni”. Być może przerodzi się to kiedyś w życiową pasję.

Wszystkich zainteresowanych Noc Biologów zaprasza znów za rok.

Aleksandra Czuryło
Joanna Strubińska

KONCERTY „CHÓRU PONAD GRANICAMI” CJKP UMCS

Fot. Wacław Kostko

Wychodząc naprzeciw polskiej tradycji śpiewania kolęd do 2 lutego, „Chór ponad Granicami” wystąpił z trzema koncertami, podczas których – jak przystało na chór złożony z samych cudzoziemców – zaprezentował się w międzynarodowym repertuarze, przygotowanym wcześniej z okazji Wigilii, jak co rok uroczyste obchodzonej w CJKP UMCS. Tak więc na repertuar złożyły się znane kolędy polskie (*Lulajże, Jezuniu, Gdy śliczna Panna, Przybieżeli do Betlejem, Jezusa narodzonego*) oraz z kolędy ukraińskie (*Nova radyst*) i rosyjskie (*W nacznom sadu*). Specjalnością „Chóru” jest kolęda *Cicha noc* śpiewana w możliwie wszystkich językach reprezentowanych przez uczących się polskiego w CJKP UMCS cudzoziemców. Dodatkowym „hitem” wszystkich koncertów stała się nieznana w Polsce kolęda *Paśli pasterze woły* śpiewana przez studentów z Bukowiny Rumuńskiej.

Koncerty „Chóru ponad Granicami” – z wybranymi tekstami jasełek przygotowanych przez mgr Barbarę Karczmarchuk – odbyły się podczas noworoczno-opłatkowego spotkania Oddziału Lubelskiego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” (22.01.), ale też na spotkaniu „kresowiaków” Towarzystwa Miłośników Grodna i Ziemi Grodzieńskiej (31.01.) Trzeci z koncertów – w niedzielę 1 lutego – zaprezentowany został w kościele pw. św. Teresy w Lublinie na zaproszenie proboszcza, ks. dr. Roberta Jasiaka. Wszystkie koncerty przygotował i poprowadził mgr Jacek Brzeziński.

Barbara Karczmarchuk, Jacek Brzeziński

Fot. Wacław Kostko

ZAJĘCIA Z PIERWSZEJ POMOCY

Słuchacze prowadzonych w CJKP podyplomowych studiów w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego w różny sposób uczestniczą w życiu naszego Centrum. Często podejmują inicjatywy, w które włączają swoje macierzyste placówki, np. szkoły z Lublina i regionu. Już po raz drugi p. Joanna Poleszak, na co dzień pracująca w Gimnazjum nr 7 w Lublinie, zorganizowała dla naszych studentów bardzo nietypowe zajęcia – szkolenie z zakresu pierwszej pomocy. W Gimnazjum nr 7 jest klasa o profilu ratowniczym, której uczniowie przyszli do CJKP 16 stycznia 2015 r., żeby pokazać naszym studentom, jak udziela się pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Najpierw studenci zapoznali się z potrzebnym słownictwem i zwrotami, potem poznali zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia życia. Najważniejszym elementem zajęć były ćwiczenia praktyczne,

Fot. Wacław Kostko

Fot. Wacław Kostko

wykonywane pod okiem instruktorów – uczniów klasy ratowniczej. Ćwiczone na fantomach, z wykorzystaniem specjalistycznych materiałów i sprzętu, m.in. defibrylatora. Korzyści z tych zajęć były ogromne – studenci nie tylko nauczyli się najważniejszych procedur ratowniczych, ale również nawiązali kontakty z polskimi kolegami, rozwijając swoją znajomość języka polskiego.

Anna Butcher

Fot. Wacław Kostko

„ŚREDNIOWIECZNE MIASTO – ASPEKTY ŻYCIA CODZIENNEGO”

W dniach 13–14 grudnia 2014 r. w Toruniu odbyło się sympozjum naukowe „Średniowieczne miasto – aspekty życia codziennego”, zorganizowane przez Archeologiczne Koło Miłośników Średniowiecza oraz Studenckie Koło Naukowe Mediewistów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w siedzibie Instytutu Archeologii UMK w Toruniu. Podczas spotkania reprezentowałem UMCS z referatem „Średniowieczne cmentarzyska Lublina w świetle badań archeologicznych. Przyczynek do badań nad kulturą duchową i materialną”.

W sympozjum naukowym wzięło udział ponad 70 studentów i doktorantów z różnych miast Polski, tj. Gdańsk, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań oraz Warszawa. Tematyka poświęcona była aspektom życia codziennego mieszkańców średniowiecznych miast Europy, głównie w świetle źródeł archeologicznych, historycznych, ikonograficznych, normatywnych i topograficznych. Uczestnicy przedstawili 28 prac w pięciu blokach tematycznych:

W części „Miasto i jego mieszkańcy” zaprezentowano m.in. uwarunkowania społeczno-polityczne średniowiecznych miast Torunia, Chełmna (referat A. Bogusz), Kamienia Pomorskiego (wystąpienie J. Dzieruka) oraz Solca Kujawskiego (prezentacja P. Banasiuka), a także zaprezentowano obieg monetarny wśród mieszkańców Janowa Pomorskiego w oparciu o źródła archeologiczne.

W bloku „Praca i życie codzienne” omówiono różne aspekty funkcjonowania rzemieślników w mieście obcego pochodzenia. Największym zainteresowaniem cieszyła się prezentacja studentek Weroniki Walczak oraz Patrycji Matusiewicz „Kat w średniowiecznym mieście na terenie ziem polskich od XIII do XV wieku” oraz praca Pawła Kujawa „Powody znakowania

naczyń ceramicznych we wczesnym średniowieczu – przyczynek do badania rozwoju rzemiosła garncarskiego na terenie przelokacyjnego Chełmna”.

W części „Miasto i warunki bytowania” poruszono zagadnienia z szeroko rozumianego funkcjonowania w przestrzeni średniowiecznego miasta oraz omówiono kulturę materialną na przykładzie pieców kaflowych, kłódek i kluczy.

W bloku „Świętowanie i zabawa” na szczególną uwagę zasługuje praca Justyny Ewy Białowas z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy pt. „Gry w średniowiecznym mieście polskim jako forma wypoczynku” oraz praca Sylwii Skiendziuli „Zabawy i uciechy w Malborku” w latach 1399–1409, w której omówiono wymyślne sposoby rozveselania publiczności „egzotycznymi” zwierzętami.

W bloku „Wojna i śmierć” obrady skupiły się wokół zagadnień taktyczno-wojennych oraz katastrof, z jakimi mieli do czynienia średniowieczni mieszkańcy miast. Ponadto szeroko omówiono sferę duchową miast. W tym bloku autor niniejszego sprawozdania zaprezentował swój referat.

Każdy blok kończyła dyskusja i wymiana poglądów dotyczących omawianych tematów. Wynikiem ogólnopolskiego spotkania będzie opublikowanie wszystkich prac w monografii.

Sympozjum było okazją do wymiany wiedzy i wyników własnych badań. Stworzyło także możliwość dalszej współpracy studentów z różnych środowisk naukowych. Spotkanie w Toruniu było nie tylko czasem wykładów i dyskusji, ale również formą integracji uczestników. Organizatorzy zapewnili uroczysty obiad oraz wieczorne spotkanie, które odbyło się w centrum średniowiecznego Torunia, w mieście wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Patryk Futa

Fot. Krzysztof Trojnar

Dziękuję dr hab. Teresa Pękała, prof. UMCS i mjr Waldemar Kruszyński

SPOTKANIE Z MJR. WALDEMAREM KRUSZYŃSKIM

W dniu 20 stycznia 2015 r. w Sali Posiedzeń Rady Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS odbyło się spotkanie z majorem Waldemarem Kruszyńskim – kombatanem z czasów okupacji oraz drugiej konspiracji, prezesem Zarządu Obwodu Warszawa Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Ważnymi gośćmi spotkania byli również Sławomir Maszewski i Przemysław Dąbek, członkowie Społecznego Komitetu Obchodów Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, a także Władysław Maławski – koordynator regionalny akcji „Rodacy Bohaterom – Boże Narodzenie 2014” w województwie lubelskim.

Celem wydarzenia było podsumowanie ogólnopolskiej akcji świątecznej „Rodacy Bohaterom – Boże Narodzenie 2014” organizowanej przez Stowarzyszenie Odra – Niemen z siedzibą we Wrocławiu. Zbiórka darów rzeczowych została przeprowadzona przez Koło Naukowe „Doradztwo i komunikacja w biznesie” na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS w dniach 1 grudnia 2014 r. – 11 stycznia 2015 r.

Monika Baczevska-Ciupak

Fot. Krzysztof Trojnar

Od lewej: Przemysław Dąbek, Sławomir Maszewski, Władysław Maławski

DZIENNIKARSTWO EKOLOGICZNE – NOWA JAKOŚĆ W EDUKACJI MEDIALNEJ

Od początku tego roku Wydział Politologii realizuje projekt: „Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej” finansowany ze środków funduszy norweskich i funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych. Wpisuje się on w strategię rozwoju Uniwersytetu, zakładając podniesienie jakości kształcenia na Wydziale dzięki utworzeniu nowego modułu kształcenia z zakresu dziennikarstwa ekologicznego dla studentów kierunku produkcja medialna.

Potrzeby edukacji z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych nie trzeba uzasadniać, bowiem świadomość ekologiczna Polaków wciąż jest niska. Według badań zrealizowanych w 2013 r. przez PBS 38% badanych w ogóle nie przejawiało zachowań ekologicznych. W życiu codziennym zachowania ekologiczne podejmowane są niejako „przy okazji”.

By zwiększyć świadomość zachowań proekologicznych, przewidziano przeprowadzenie 340 godzin wykładów i warsztatów od 1 października 2015 r. do 31 maja 2016 r. Przykładowo będą to: „Narzędzia pracy rzecznika prasowego”, „Kampanie społeczne w obszarach ochrony przyrody i środowiska naturalnego”, „Dziennikarz w rolach pozadziennikarskich”, „Bezpieczeństwo ekologiczne”, „Polityka klimatyczna w Polsce”, „Ruch ekologiczny w Polsce i na świecie”.

Dodatkowo utworzone zostaną: pismo oraz portal internetowy redagowane przez studentów, które będą służyły doskonaleniu ich warsztatu pracy w zakresie tworzenia i przekazywania informacji o tematyce środowiska naturalnego, a wytworzone podczas pracy programy radiowe oraz eventy będą kształtować to, jak popularyzować wiedzę o śro-

dowisku naturalnym. Temu celowi służy także organizacja konferencji naukowej utrwalająca współpracę ze środowiskiem osób zaangażowanych w działalność ekologiczną. Do realizacji projektu planuje się bowiem włączyć przedstawicieli takich organizacji jak: Greenpeace, WWF, Klub Gaja czy Pracownia na rzecz Wszystkich Istot.

Wspomniane wyżej wyniki badań potwierdzają wpływ mediów na świadomość problemów ekologicznych i wiedzę o ekologii. 73% badanych wskazało, że o sprawach dotyczących środowiska dowiaduje się z prasy, 39% z Internetu, 35% z radia. Tylko 16% ankietowanych czerpie tego typu informacje ze szkoły. W tym kontekście wzrasta rola rzetelności medialnych informacji o ekologii. Okazuje się bowiem, że dziennikarze mają niewystarczającą wiedzę z zakresu ochrony środowiska. Obecne na rynku media branżowe mają niszowy charakter, a w pozostałych mediach tematyka ekologiczna pojawia się okazjonalnie jako dość powierzchowna, mało merytoryczna relacja z określonych wydarzeń.

Branża medialna, co wielokrotnie sygnalizowali współpracujący z Wydziałem Politologii dziennikarze, odczuwa braki kompeten-

cyjne w zakresie dziennikarstwa ekologicznego. Co zastanawiające, mimo trendów w zakresie dbania o środowisko naturalne i – wydawałoby się – powszechnej zgody co do konieczności edukacji na ten temat, uczelnie wyższe nie oferują specjalizacji w tej dziedzinie. Wiele z nich umożliwia wybór dziennikarstwa politycznego lub ekonomicznego, ale nie ekologicznego. Dlatego tym bardziej opisywany projekt staje się inicjatywą innowacyjną i unikatową na rynku ofert edukacyjnych.

Pozwoli on również zbudować system kształcenia specjalistów branżowych, a utworzone fakultety planuje się wpisać do programu kształcenia na kierunku produkcja medialna. Natomiast dzięki utworzonemu pismu ekologicznemu i portalowi ekologicznemu studenci kolejnych roczników – wsparci coachingiem – będą doskonalili swój warsztat pracy i już na studiach będą mieli realny wpływ na kształtowanie świadomości ekologicznej odbiorców mediów. Twórcy i realizatorzy projektu zgodnie z założonymi wskaźnikami liczą na efektywne kształcenie profesjonalnej kadry sektora ekologicznego.

Dr Kamil Fil
Zakład Dziennikarstwa

CHEERLEADERKI UDS AZS UMCS

Możecie je zobaczyć na każdym meczu naszych koszykarek. W przerwach między kwartami zapewniają barwne i dynamiczne widowisko na wysokim poziomie. UDS AZS UMCS Cheerleaders to grupa profesjonalnych tancerek, które swoje umiejętności regularnie szlifują w lubelskim Studiu Tańca UDS.

Dziewczyny mogą pochwalić się nie tylko wielkim talentem i doskonałą figurą, ale także licznymi sukcesami.

Oprócz nagród i wyróżnień zdobywanych na krajowych i międzynarodowych konkursach tanecznych mają za sobą występy w telewizyjnych programach rozrywkowych. Zaprezentowały się w finale telewizyjnego show TVN „Mam talent”. Zajęły też drugie miejsce w polsatowskim „Got to Dance”. Tancerze i instruktorzy UDS-u występowali u boku wielkich gwiazd muzycznych, np. w Operze Leśnej jako oprawa taneczna wielu artystów.

Występy UDS AZS UMCS Cheerleaders to za każdym razem profesjonalne, doskonale zsynchronizowane pokazy pełne przemyślanych efektów.

Do grupy cały czas mogą dołączyć nowe cheerleaderki. Jeśli jesteś wysportowana, wygimnastykowana, kochasz taniec i występy przed publicznością oraz masz ładną syl-

wetkę, to jest to propozycja dla Ciebie. Swoją kandydaturę można zgłosić pod adresem: biuro@azs.umcs.pl

Link do clipu promującego grupę: www.youtube.com/watch?v=WcnR7B8k2c8

Katarzyna Niećko

Prawo rzymskie prywatne to jeden z pierwszych i podstawowych przedmiotów wykładanych w toku studiów prawniczych. Studiując prawo starożytnego Rzymu, młodzi adepci prawa nierzadko zmagają się z zagadnieniami trudnymi do zapamiętania. Z tego względu Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin zorganizowało Konkurs Prawa Rzymskiego, w którym zmierzyli się studenci pierwszego roku prawa Wydziału Prawa i Administracji UMCS.

Konkurs składał się z dwóch etapów. Pierwszy odbył się 14 stycznia 2015 r. i polegał na rozwiązaniu testu wielokrotnego wyboru. Chętnych do zmierzenia się w konkursie było aż 160 osób. Na podstawie rozwiązanego testu została wyłoniona trzynastka szczęśliwców, którzy mogli przystąpić do etapu drugiego. Odbył się on 22 stycznia 2015 r. Uczestnicy odpowiadali na wylosowane pytania, a następnie ustnie rozwiązywali kasus z zakresu prawa spadkowego przed komisją konkursową. W jej składzie znaleźli się pracownicy Katedry Prawa Rzymskiego UMCS: prof. dr hab. Krzysztof Amiełańczyk, dr Andrzej Chmiel i mgr Bartosz Zalewski. Po naradzie komisja ogłosiła wyniki oraz wręczyła nagrody i dyplomy. Zwycięzcami konkursu zostali: Wojciech Bikowski, Ewa Serafin i Rafał Rosiński. Konkurs Prawa Rzymskiego został objęty patronatem honorowym Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UMCS – prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak.

Katarzyna Banaś, Sekretarz Generalny ELSA Lublin

KONKURS Z PRAWA RZYMSKIEGO ROZSTRZYGNIĘTY

Od lewej: Wojciech Bikowski, Ewa Serafin, prof. dr hab. Krzysztof Amiełańczyk oraz Rafał Rosiński

Archiwum autora

Prelegenci sesji naukowej „Sztuka jako wsparcie”. Od lewej: Róża Michalik, Ludwika Konieczna-Nowak, Barbara Wheeler, Agnieszka Stunio, Krzysztof Stachyra, Michał Stanowski.

„SZTUKA JAKO WSPARCIE”

Iluz studentów spędza długie godziny ze słuchawkami na uszach? Sztuka jest obecna w życiu współczesnego człowieka, choć rzadko myśli on o niej jako czymś więcej niż tylko rozrywcę.

Instytut Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS 28 listopada 2014 r. był miejscem interesującej Międzynarodowej Sesji Naukowej „Sztuka jako wsparcie”. Dotyczyła ona humanistycznej wizji wspierania rozwoju człowieka poprzez sztukę i stanowiła kontynuację idei zapoczątkowanej przez prof. Zofię Konaszkiewicz. Na sesję, poprowadzoną przez prof. Elżbietę Krzemińską, z referatami i prezentacjami przybyło wielu znakomitych gości. Prof. Barbara Wheeler z Temple University w Filadelfii prezentowała „Różnorodne możliwości muzykoterapii jako wsparcia”, nie tylko mówiąc o potencjale terapii muzyką

w pracy z różnymi pacjentami, ale obrazując swoje tezy przykładami nagrań wideo. Dr Ludwika Konieczna-Nowak z Akademii Muzycznej w Katowicach rozwinęła zagadnienie zainicjowane przez prof. Wheeler, ukazując „Muzykoterapię jako wsparcie psychologicznych procesów »resilience« u dzieci i młodzieży z doświadczeniami przemocy”. Tematykę muzycznej terapii kontynuował dr Krzysztof Stachyra, koncentrując się na najmniej znanym w Polsce modelu tzw. muzykoterapii społecznościowej, a podsumowała ją Róża Michalik, doktorantka Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, przybliżając „Znacze-

nie zajęć muzycznych w procesie rewalidacji dzieci niepełnosprawnych”. Do interesującej dyskusji doszło między słuchaczami a mgr. Michałem Stanowskim, który poruszył ważki problem „Roli występów scenicznych w terapii”. Wyjście na scenę może odegrać istotną rolę w procesie terapii, ale to od przygotowania artystów i świadomości terapeuty zależy, czy będzie to doświadczenie budujące czy traumatyczne. Z pewnością warto wspomnieć o inspirujących prezentacjach wykładowców Wydziału Artystycznego UMCS – dr Ewy Niestorowicz, która przedstawiła „Terapię przez sztukę jako formę wsparcia osób z dysfunkcją wzroku i słuchu”, oraz dr. Andrzeja Białkowskiego z pasją opowiadającym o „Nauczaniu muzyki, jako praktyce nieformalnej”. Nie sposób tutaj wymienić wszystkich prelegentów.

Możliwość zaprezentowania różnych form wykorzystania sztuki jako wsparcia pokazała, jak bardzo tematyka ta jest interesująca – zgromadziła teoretyków, praktyków oraz studentów. Wydział Artystyczny UMCS po raz kolejny okazał się miejscem wielowymiarowego spotkania człowieka i sztuki. Po raz kolejny, gdyż przecież z racji swojej specyfiki każdego dnia zbliża sztukę do ludzi, a ludzi do sztuki. Tylko na co dzień nikt nie zastanawia się, jakie to ma znaczenia dla społecznego i emocjonalnego rozwoju człowieka. Dzięki temu, co wydarzyło się w czasie sesji, wielu studentów miało możliwość wyjść poza dotychczasowe schematy myślenia o sztuce i jej roli w życiu. Na efekty nie trzeba było długo czekać, gdyż już następnego dnia w czasie powiązanego z sesją Międzynarodowego Festiwalu „Spotkania z Piosenką” studenci Instytutu Muzyki dzielili radość kontaktu ze sztuką z osobami niepełnosprawnymi. Pokazali, jak wspólnie z ich rówieśnikami, którym przez życie iść nieco trudniej, można wcielić w życie wizję sztuki jako platformy integracji, ucieleśniając ideę sztuki jako wsparcia. Kolejne spotkanie o tej tematyce planowane jest na jesień 2015 r.

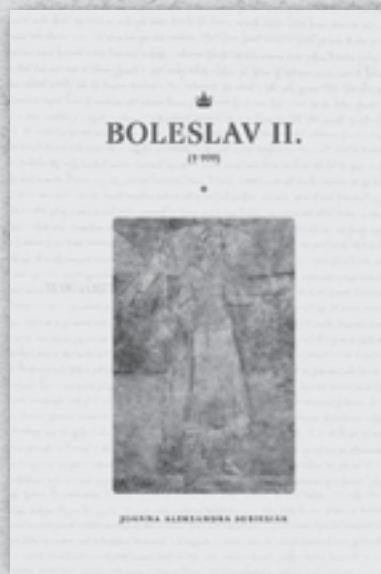
Dr Krzysztof Stachyra

Zdawałoby się, że z racji po-bratymstwa wymiana kulturalno-naukowa pomiędzy Polską a Czechami jest intensywna, a co za tym idzie polskie publikacje w księgarniach nad Wełtawą są stale obecne. Niestety tak nie jest: proporcjonalnie ponad dwukrotnie wyższe nakłady na naukę w Czechach skutkują m.in. tym, że czytelnik ma do dyspozycji prawdziwe bogactwo książek, także tłumaczeń fachowej literatury światowej, której u nas bibliofil nie ma i chyba nie będzie miał szans otrzymać w swoim języku.

Publikacje naszych badaczy, z racji silnej konkurencji, nie docierają zatem często do naszych południowych sąsiadów. Tym bardziej cieszy fakt, że w grudniu 2014 r. ukazała się w Czechach książka dr Joanny Sobiesiak (adiunkta w Zakładzie Historii Powszechnej Średniowiecznej Instytutu Historii UMCS) pt. *Boleslav II. (+999)*. Warto tu podkreślić, że publikacja jest biografią jednego z ważniejszych czeskich władców doby średniowiecza, epoki krystalizowania się podstaw naszej cywilizacji, cieszącej się zatem w Czechach, jak i w całej Europie Zachodniej, dużym zainteresowaniem. Dr J. Sobiesiak weszła więc do prawdziwej jaskini lwa, bo czeskie

WAŻNA KSIĄŻKA HISTORYKA Z UMCS WYDANA W CZECHACH

tłumaczenia obcej literatury historycznej dotyczącej dziejów ich kraju są prawdziwym ewenementem, a wejście to okazało się nie tylko

bezpieczne, ale przyniosło jej duży sukces.

Przedstawiana publikacja jest zmienionym, uzupełnionym i rozszerzonym tłumaczeniem książki (poprawionej pracy doktorskiej), która ukazała się w r. 2006 nakładem krakowskiej oficyny Avalon. Książka po bardzo dobrej recenzji w periodyku naukowym „Časopis Matice moravské” z Brna stała się w Czechach głośna i szybko wydawnictwo Veduta z Czeskich Budziejowic, czołowa tamtejsza oficyna specjalizująca się w publikowaniu prac historycznych, zwróciła się do naszej badaczki z propozycją przekładu.

Książka wydana została niezwykle starannie, ma świetną szatę edytorską oraz liczne, ciekawe, bardzo dobrej jakości ilustracje.

Grzegorz Jawor

BROSZURA PRZYGOTOWANA PRZEZ STUDENTÓW Z INSTYTUTU HISTORII

W styczniu 2015 r. nakładem Wydawnictwa Werest ukazała się broszura *Ci, którzy odeszli... Zmarli pracownicy Instytutu Historii UMCS pochowani w Lublinie*, opracowana przez Katarzynę Bodziak, Urszulę Gawel i Iwonę Górnicką, studentki II roku Historii SUM z Koła Naukowego Epigrafików. Opiekę naukową nad projektem sprawował dr Paweł Madejski z Zakładu Historii Starożytnej. Publikacja ta została pomyślana jako przewodnik po miejscach spoczynku zmarłych pracowników Instytutu Historii UMCS pochowanych na cmentarzach w Lublinie. W broszurze zamieszczono krótkie biogramy 23 osób, które w przeszłości były zatrudnione zarówno na stanowiskach naukowo-dydaktycznych, jak i administracyjnych w wyżej wymienionej jednostce. Na końcu opracowania czytelnik odnajdzie plany sześciu lubelskich cmentarzy z zaznaczonymi miejscami pochówków.

Anna Obara-Pawłowska

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA UMCS

Oprac. Aneta Okuń

Uzasadnienie w aksjologii i etyce w badaniach polskich i zagranicznych

Red. Leszek Kopciuch, Tomasz Siwiec

Książka zawiera 16 artykułów opracowanych przez autorów z Niemiec, Polski i Stanów Zjednoczonych. Autorzy analizują kwestię uzasadniania w aksjologii i etyce, wychodząc z różnych perspektyw badawczych i skupiając się na różnych aspektach tej problematyki – zarówno w badaniach historyczno-filozoficznych, jak i w rozważaniach systematycznych.

Zatrudnianie dzieci w celu zarobkowym według polskiego prawa pracy

Iwona Anna Wieleba

Książka odnosi się do ważnego elementu charakteryzującego sytuację najmłodszych obywateli kraju, który – zwłaszcza ze społecznego punktu widzenia – wymaga szczególnej uwagi. Autorka podjęła się trudnego zadania kompleksowego przedstawienia konstrukcji prawnych określających pozycję dzieci w zatrudnianiu, realizowanego nie tylko na podstawie regulacji prawa pracy. Rozległe analizy sięgające do innych dziedzin prawa, zwłaszcza cywilnego i rodzinnego, umożliwiły ujęcie omawianej problematyki w całej złożoności.

Prolegomena do historii komunikacji społecznej, t. 2

Włodzimierz Mich

Niniejszy tom jest drugim z czterech mających się składać na *Prolegomena do historii komunikacji społecznej*. Jest to więc kolejny etap szerzej zakrojonego przedsięwzięcia. Autor prezentuje swój sposób traktowania historii komunikacji: omawia paradygmat determinizmu technologicznego, a także trudności, jakie napotyka w trakcie pisania wykładu.

Metafizyka i sztuka w twórczości Virginii Woolf

Katarzyna Sokołowska

Monografia zawiera analizę najbardziej znaczących dla twórczości Woolf tekstów dokonaną w kontekście filozofii dionizyjskiej Nietzschego. Publikacja omawia antymetafizyczny charakter dyskursu tej autorki poprzez zastosowanie kategorii fundamentalnych dla jego filozofii.

Homo legens czy homo consumens? Czytelnik i książka w XXI wieku

**Red. Anita Has-Tokarz,
Renata Malesa**

Jaki jest status książki w zmediatyzowanej kulturze konsumpcyjnej? Czy utraciła ona uprzywilejowaną

dlań pozycję, przestała być dominującym nośnikiem informacji oraz podstawową formą spędzania czasu wolnego? A może jednak stale zajmuje znaczące miejsce, podlegając różnym wpływom nowoczesnych przekazyńców i technologii, sama w sposób istotny oddziałując na ich kształt, rozwój i funkcjonowanie? Celem książki jest próba odpowiedzi na powyższe pytania i podjęcie dyskusji nad tożsamością czytelnika i książki w społeczeństwie konsumpcyjnym, kondycją współczesnego czytelnictwa w kontekście kultury wyrastającej z transformacji, mechanizmów generujących nowe formy konsumpcji oraz dokonanie diagnozy stanu kultury czytelniczej na początku XXI w.

.....

Pochylmy się nad dzieckiem.. Idea i dzieło Janusza Korczaka

**Red. Mariusz Korczyński,
Marzena Okrasa, Bożenna
Wierzchowska-Konera**

Odczytując na nowo Korczakowską pedagogikę, autorzy dyskursu dotyczącego idei i dzieła Janusza Korczaka, starają się wydobyć na światło dzienne różne aspekty jego wielopostaciowego pąjdocentryzmu. Artykuły zawarte w publikacji stanowią forum wymiany myśli i doświadczeń, których celem jest przybliżenie poglądów Starego Doktora w odniesieniu do współczesności. Zagadnienia poruszane w książce stanowią przedmiot interesujących interpelacji badawczych i inspirujących debat, uświadamiając, że jest to

obszar wciąż nie do końca poznany i odkryty, dlatego warto podejmować dyskusję na te także ważne tematy.

.....

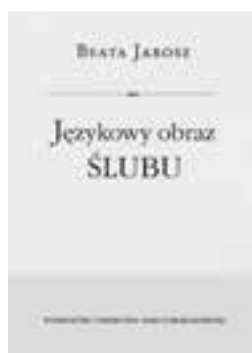

Administracyjnoprawny status zakładów publicznych

Hanna Spasowska-Czarny

Celem publikacji jest dogłębne przeanalizowanie najważniejszych problemów związanych z funkcjonowaniem zakładów publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przede wszystkim określenie pojęcia zakładu publicznego, jego istoty, cech, funkcji oraz ogólnych zasad funkcjonowania w XXI w.

.....

Językowy obraz ślubu

Beata Jarosz

Autorka podejmuje się opisu ślubu jako jednego z fenomenów kulturowych, sytuując badania w obszarze szeroko pojętego językoznawstwa antropologicznego ze szczególnym uwzględnieniem teorii językowego obrazu świata (JOS). Prezentuje ona wybrany fenomen procesualny, wieloaspektowy oraz wysoce heterogeniczny.

Antroponimia historyczna starostwa hrubieszowskiego w XVII i XVIII wieku

Marcin Kojder

Publikacja opisuje system antroponimiczny, tj. nazw własnych osobowych, służących w XVII i XVIII w. na terenie starostwa hrubieszowskiego do identyfikowania poszczególnych osób, na podstawie materiału wyekscerpowanego z XVII- i XVIII-wiecznych ksiąg sądowych z terenu starostwa hrubieszowskiego. Omawiany teren, mający charakter pograniczny i niejednolitą strukturę etniczną, jest niezwykle interesujący dla badań onomastycznych. W omawianym okresie nazwy własne osobowe ulegają stopniowej stabilizacji pod względem formy i funkcji, ale nie są objęte regulacją i ochroną prawną.

.....

Mikrotoponimia powiatu włodawskiego

Marek Olejnik

Celem monografii jest analiza semantyczno-strukturalna mikrotoponimów zapisanych przez autora w latach 2000–2005 i dodatkowo uzupełnionych w terenie na przełomie lat 2012/2013, w szczególności: pokazanie typów nazw w gwarach polskich i gwarach ukraińskich, współistnieją- ▶

cych na znacznej części badanego obszaru; wskazanie elementów wspólnych i różnych dla mikrotoponimii polskiej i ukraińskiej eksplorowanego terenu; ustalenie dynamiki rozwoju nazw na terenie powiatu włodawskiego przez zestawienie materiałów własnych z materiałami historycznymi.

Wybitni – Wizualnie

Red. Anna Kowalska, Monika Pruszkowska, Joanna Gładysz

Prezentowane w publikacji teksty stanowią przyczynek do pogłębionej interdyscyplinarnej refleksji na temat wizualności we współczesnej kulturze. Pretekstem do tych rozważań stały się wizerunki osób znanych w kulturze i nauce, ale opracowania dokonane przez autorów poszczególnych artykułów wskazują na nowe konteksty, odniesienia, pokazują w zupełnie innym świetle niektóre powszechnie znane tematy. Studenci i doktoranci stawiają własne problemy badawcze i próbują się nad nimi pochylić. Publikacja otwiera nowe perspektywy analiz w zakresie wizualności współczesnej kultury.

Systemy zapewnienia jakości kształcenia w polskich szkołach wyższych w świetle Procesu Bolońskiego

Agnieszka Piasecka

Celem publikacji jest zaprezentowanie systemu zapewnienia jakości funkcjonującego w polskim szkolnictwie wyższym w perspektywie realizacji Procesu Bolońskiego oraz ocena wewnętrznych systemów zapewnienia jakości kształcenia pod kątem zgodności ze standardami wewnętrznego zapewnienia jakości, opracowanymi dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

Słownik gwar Lubelszczyzny, t. II

Halina Pelcowa

Słownik gwar Lubelszczyzny, przewidziany jako dzieło kilkutomowe o układzie tematycznym, ma wymiar regionalny o zasięgu administracyjnym, ale też geograficznym. Materiały zamieszczone w tym tomie stanowią tylko wycinek leksyki gwarowej regionu lubelskiego. Przywołane są wyrazy gwarowe, będące nazwami części dawnego wozu drewnianego, sani upręży końskiej, roślin okopowych i paszowych, gleb i rodzajów pól, upraw lnu i konopi oraz zbioru siana, wybrane z wypowiedzi najstarszych mieszkańców 491 wsi regionu lubelskiego i od 2050 informatorów.

Materiały źródłowe do dziejów Żydów

w księgach grodzkich lubelskich z doby panowania Zygmunta III Wazy 1587–1632

Henryk Gmiterek

Publikacja stanowi czwarty już tom regestrów judaików z ksiąg grodzkich lubelskich i zarazem kontynuację opublikowanych wcześniej materiałów odnoszących się do lat 1633–1733. Wartość źródłową dokumentów znajdujących się w aktach grodzkich trudno przecenić. Niejednokrotnie stanowią one jedyne świadectwo społecznego, politycznego i ekonomicznego statusu ludności żydowskiej, dokumentując dzieje tej społeczności w jej wszechstronnych relacjach z pozostałymi grupami społecznymi. Tom obejmuje okres panowania Zygmunta III, pierwszego Wazy na polskim tronie oraz bezkrólewia po jego śmierci.

Polacy na wschodniej Ukrainie w latach 1832–1921

Marek Mądziak, Mariusz Korzeniowski, Krzysztof Latawiec, Dariusz Tarasiuk

Autorzy przybliżają nie tylko dzieje polskiego uchodźstwa na Ukrainie. Publikacja dostarcza przekonujących informacji, obalających stereotypowe – lecz niestety powszechne w Polsce – przekonanie, że jedynym powodem osiedlania się Polaków w państwie rosyjskim były represje caratu. Z omawianego opracowania wynika, że głównym powodem tych przemieszczeń były zdarzenia losowe, wpływające z istniejącej ówczesnej sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej, które wymuszały procesy migracyjne na większą lub mniejszą skalę.

NOC BIOLOGÓW 2015

9 STYCZNIA 2015 R.

Fot. Robert Frączek, Małgorzata Pac, Michał Zembrzycki,
Ogród Botaniczny

ACK UMCS
**CHATKA
ŻAKA**

Teatr

Taniec

Muzyka

Warsztaty

Media

Film

www.ack.lublin.pl

www.facebook.com/ack.umcs.chatkazaka